

Plenaire 17

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

16 december 2008

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009	
– 13 (2008-2009) – Nr. 1 : Toelichtingen	
– 14 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3 : Ontwerp van decreet	
– 16 (2008-2009) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009	
– 13 (2008-2009) – Nr. 1 : Toelichtingen	
– 15 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 9 : Ontwerp van decreet	
– 16 (2008-2009) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2009	
– 1894 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 16	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	1
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	68

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 14.30 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van volgende leden:

Geert Bourgeois, Filip Dewinter, Jaak Gabriels, Sabine Poleyn, Elke Roex, Joke Schauvliege: gezondheidsredenen;

Luc Van den Brande: buitenslands;

Gilbert Bossuyt: ambtsverplichtingen;

Jacky Maes: familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009

- 13 (2008-2009) – Nr. 1 : Toelichtingen
- 14 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3 : Ontwerp van decreet
- 16 (2008-2009) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009

- 13 (2008-2009) – Nr. 1 : Toelichtingen
- 15 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 9 : Ontwerp van decreet
- 16 (2008-2009) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2009

- 1894 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 16

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, hier is al ongeveer alles gezegd wat gezegd moest worden. In tegenstelling tot de

fractieleden van de grote partijen, die allemaal uitgetikte teksten hebben, moet ik mijn tekst zelf uitschrijven. Gewoonlijk kan ik mijn eigen handschrift niet lezen. Dat is natuurlijk problematisch. (*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

Toen was het juist hetzelfde, mijnheer Decaluwe.

Alle voorgaande sprekers en het zeer goede verslag van de heer Matthijs waren duidelijk. Spijtig genoeg kunnen wij niet altijd in de commissie Financiën aanwezig zijn, mijnheer de minister, maar in tegenstelling tot wat de heer Sannen denkt, lezen we toch wel de verslagen en weten we wat u in de commissie hebt gezegd. Daarnet werd duidelijk gesteld dat de begroting 2009 in evenwicht is, dat het een voorzichtige begroting is, dat ze de nodige provisies heeft aangelegd, dat ze een conjunctuurprovisie heeft, enzovoort.

De voorlaatste spreker van de voormiddag benadrukte dat de vraag in dit debat is hoelang dit nog zal kunnen worden volgehouden. Wij zijn bijna schuldenvrij. Vanaf 2009 was er nog een heel klein bedrag, heb ik gezien in uw overzicht. Intussen zijn er echter wel een aantal dingen gebeurd die aanleiding kunnen geven tot ongerustheid. Zo is er de participatie van kapitaalonder-schrijving die u hebt gedaan ten aanzien van Dexia. Daarover zei de minister-president in de krant – blij dat u in ons midden bent, mijnheer de minister-president – dat de tussenkomst van de overheid in de participatie beperkt zou blijven tot Dexia. Maar prompt, enkele weken later, kwam Ethias op de proppen.

Wij zullen dat dossier met de nodige belangstelling volgen, zeker nu de Vlaamse overheid medeaandeelhouder is. Dit dossier is, hoe kan het ook anders, communautair zeer geladen. Op 4 of 5 januari worden de bestuurders tijdens een aantal bijzondere algemene vergaderingen aangesteld, onder meer ook de drie bestuurders die zijn voorgedragen door de Vlaamse Regering. Hier is het anders gegaan dan aan Waalse zijde. Daar plaatst men drie duidelijke politici in de raad van bestuur: burgemeester Demeyer van Luik, de heer Grafé, die de winkel heel goed kent want hij is er zelf nog voorzitter van geweest, en de vroegere secretaris van de heer Di Rupo. Volgens mij hebben die drie politici helemaal geen tijd. Zo kennen we de heer Borsus van de MR, die ongeveer twintig mandaten heeft. Ik vraag mij af hoe deze mensen dit soort organisaties goed kunnen besturen. Maar dat is uw verantwoordelijkheid niet. De Vlaamse Regering heeft met het aanstellen van de drie deskundigen hopelijk een goede beslissing genomen.

De Gemeentelijke Holding is blijkbaar in moeilijkheden gekomen. Daarom wellicht werd ze niet weerhouden voor de scholenbouw.

Gisteren hadden we in de commissie Financiën nog een zeer boeiend debat over de cross-border lease. Ik moet u, minister Van Mechelen, bedanken voor uw duidelijke antwoord op enkele vragen. Dat konden wij niet zeggen van de drie indieners van het decreet, want die wisten blijkbaar niet goed waar de klepel hing. Gelukkig was de minister van Financiën aanwezig. Geef toe dat zoiets zeggen vanuit de oppositie getuigt van intellectuele eerlijkheid.

Ik denk dat de begroting die deze week ter stemming voorligt op zeer korte termijn weer zal moeten worden aangepast. Een aantal huidige ontwikkelingen zullen vrij snel aanleiding tot een begrotingswijziging geven.

Ik denk hierbij onder meer aan de weerslag van de bijzondere wet betreffende de financiering van de instellingen. We hebben hier vorige week al een actuele vraag over gesteld. Ik hoop dat de minister-president hier morgen meer duidelijkheid over zal verschaffen.

Vorige week heeft de minister-president overleg gepleegd met de ministers van Financiën en Begroting van de andere gewesten. Ik ben benieuwd naar de resultaten van dat gesprek. We moeten immers niet altijd de kranten lezen om te weten wat er is beslist: ik hoor dat graag van de betrokkenen zelf.

De financiering vertoont een belangrijke constante. Alle akkoorden, zoals het Sint-Michielsakkoord en het Lambermontakkoord, hebben ertoe geleid dat steeds meer geld naar de gewesten en de gemeenschappen is gevloeid. We hebben tot op heden vijf staatshervormingen gekend. Ik ga ervan uit dat er nog zullen volgen. Deze staatshervormingen hebben een belangrijk voordeel – ik heb dit hier vandaag nog niet duidelijk horen vermelden –: de uitoefening van bepaalde bevoegdheden door de gewesten en de gemeenschappen heeft ertoe geleid dat onze samenleving weer wat normaal functioneert. Ik denk hierbij aan het onderwijs, aan het openbaar vervoer en aan de openbare werken. Dit is een belangrijke constante, zeker in vergelijking met de federale overheid. Op het niveau van de federale overheid werkt momenteel immers bijna niets.

Ondanks alle negatieve economische parameters, die deze ochtend door verschillende sprekers zijn benadrukt, straalt deze begroting vertrouwen uit. Ik zou nog op een enkel aspect willen ingaan. Vlaanderen heeft geen schulden meer. We bevinden ons in een ideale uitgangspositie. Weinig provincie- of gemeentebesturen kunnen dit zeggen. We kunnen evenmin schulden aangaan. De vraag is of dit nog langer houdbaar is. De heer Sannen heeft hier in het verleden terecht op gewezen.

Ik weet dat dit in het Stabiliteitspact past. Het lijkt me echter belangrijk de oefening in het kader van de Bijzondere Financieringswet toch eens te maken. Het

alternatief bestaat immers uit de pps-constructies. De heer Daems is hier deze ochtend uitgebreid op ingegaan. Straks, tijdens de bespreking van de respectieve onderdelen van de begroting, zal dit punt uitgebreid aan bod komen. De fundamentele vraag is en blijft of de pps-constructies sneller, efficiënter en effectiever dan de klassieke financiering werken. Een aantal van de voorgaande sprekers heeft dit punt al aangesneden.

Die vraag is zeker relevant in verband met de beschikbaarheidsvergoedingen. Ik herinner me een voorbeeld dat het Rekenhof heeft gegeven. De investering in de aanleg van nieuwe tramsporen in Antwerpen bedraagt 300 miljoen euro. Op een termijn van 35 jaar zal dit ons evenwel 900 miljoen euro kosten. We kunnen ons afvragen of de toekomstige generaties verdienen dat wij hier opties nemen die 35 jaar blijven lopen. Bij klassieke financiering is het duidelijk hoe lang dat duurt en hoeveel we moeten afbetalen. Indien een pps-constructie wordt opgezet, zijn de verplichtingen inzake beschikbaarheidsvergoedingen duidelijk.

Mijnheer de minister-president, volgens mij gaat het hier om een goede begroting. Wij maken echter geen deel meer uit van de Vlaamse Regering. Wij zitten niet meer aan het roer. Wij zullen ons stemgedrag morgen toelichten. Ik kan me echter niet inbeelden dat u wakker ligt van het stemgedrag van de N-VA. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

Ik denk dat wat ik tot nu toe heb gezegd eigenlijk heel positief is.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Peumans, een positieve stem zou ons heel veel plezier doen.

De heer Jan Peumans: Een aantal van mijn collega's zullen het morgen en overmorgen over een paar onderdelen hebben. Maar mijnheer de minister-president, ik wil het hebben over die beroemde staatshervorming.

Hoe meer artikelen ik lees van hoogleraren en allerlei organisaties, hoe meer ik lees dat, willen we een goed economisch beleid tot stand brengen, de bevoegdheden maximaal naar de gewesten en de gemeenschappen moeten gaan. Voor de verkiezingen van 2007 is er een duidelijke overeenkomst afgesloten tussen Jo Vandeuren en Bart De Wever om te bekijken op welke manier we naar de verkiezingen zouden gaan. Mijnheer de minister-president, ik durf u niet met die tekst te confronteren want u zult dan heel waarschijnlijk dit halfroond verlaten omdat er heel weinig van overblijft.

U zegt altijd dat we de kranten niet mogen geloven, maar ze zijn soms de enige kanalen waar wij onze informatie kunnen halen. Minister Anciaux heeft onlangs verklaard dat de evaluatie over de dialoog er eind november

eindelijk eens moest komen. De dialoog kon er dus niet komen op federaal niveau en werd, onder het goedkeurend oog van de Franstaligen, verplaatst naar de regio's. Daardoor heeft men het probleem in de Vlaamse Regering binnengebracht. In onderlinge afspraak met u is premier Leterme blijven zitten. Vervolgens hebt u de N-VA min of meer aan de deur gezet. We kunnen erover discussiëren hoe de echtscheiding tot stand is gekomen. Ik weet wat u gaat zeggen, mijnheer de minister-president.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik ga u een vraagje stellen. Was u zelf ook geen vragende partij om de dialoog over het communautaire op het niveau van de deelstaten voort te zetten?

De heer Jan Peumans: Uiteraard. Dat is een retorische vraag, mijnheer de minister-president.

Als u de analyse maakt, dan moet u toegeven dat het federale immobilisme, als ik dat zo mag noemen, de regel is geworden, niet alleen op communautair vlak, maar ook op andere vlakken, als ik zie hoe de federale regering krachtadig niet regeert.

Er is geen budgettaire ruimte meer. Ik denk dat de Vlaams-Waalse tegenstellingen en de socio-economische verschillen op deze manier niet meer op te lossen zijn. De voorbeelden zijn legio. De overheidsfinanciën van de federale overheid gaan gebukt onder een erfenis van het verleden. Dat mag hier gezegd worden. We moeten de eerlijkheid hebben – in de politiek is dat niet altijd het geval – om te zeggen dat de regering – en sp.a maakte deel uit van die regering – ondanks alle rentemeevallers die men in het verleden heeft gehad, erin geslaagd is om gedurende acht jaar een heel diepe put te maken. We hebben aangetoond dat het niet met het communautaire te maken heeft, maar wel met een aantal andere maatregelen van de federale overheid.

Mijnheer de minister-president, we hebben een kortstondig verstandshuwelijk gehad. U kunt natuurlijk vragen of wij eruit zijn gestapt of niet. Wij moesten er wel uit stappen om de doodeenvoudige reden dat u, nadat u eerst het vel van Yves Leterme had gered, zich ging profileren als een volleerd staatsman die de dialoog met de Franstaligen even vlot zou trekken. Als u de analyse maakt van wat in de kranten staat, spreekt u enerzijds over deelakkoorden voor juni 2009 en anderzijds over het grote werk na juni 2009. Het zou een wit blad worden. Er zou niet over Brussel-Halle-Vilvoorde gesproken worden. Er zou geen uitbreiding van Brussel komen. Het was allemaal heel duidelijk.

Naar aanleiding van de dialoog beloofde u aan de voorzitter van dit parlement om het parlement regelmatig op

de hoogte te houden van de evolutie van het dossier. In de Franstalige pers kan je lezen – en dat is een voordeel – waarover de Franstaligen eerst willen spreken, alvorens er over andere zaken kan gesproken worden. U herinnert zich misschien volgende beeldspraak nog: de N-VA wil 20 kilometer ver gaan, ik als Yves Leterme wil 4 kilometer ver gaan. Die 4 kilometer is zelfs negatief omgezet.

Ik stel dus eigenlijk vast dat de eerste minister in een interview dat in De Tijd zal verschijnen, zegt dat hij niet deelneemt aan de regionale verkiezingen – dat hoort zo voor iemand die tot het Belgische establishment behoort –, maar hij zegt ook dat hij blijft zitten tot 2011, ook als de communautaire dialoog er niet komt.

Ik denk dat we in de loop van de komende maanden eens een opfrissing zullen maken van de uitspraken die de eerste minister hier aan de overkant heeft gedaan over alles wat de dialoog aangaat. Het komt erop neer dat, wat de communautaire dialoog betreft, men er federaal niets van gebakken heeft en er met de rechtstreekse Vlaams-Waalse onderhandelingen ook niets zal gebeuren.

Mijnheer de minister-president, ik weet niet of u deze morgen hier was, toen werd gestemd over een motie betreffende een belangenconflict, die we hebben ingediend. Die motie was enkel en alleen geïnspireerd op uitspraken die u hebt gedaan, ik denk in Het Belang van Limburg en de Gazet van Antwerpen. We danken u daarvoor, want u hebt daarin een opsomming gemaakt van al de middelen die federaal uitgegeven worden, maar in feite op het Vlaamse niveau uitgevoerd zouden moeten worden.

Dat belangenconflict is zonder meer duidelijk, maar de consequentie van het parlement is er niet. De motie werd weggestemd. Dat betreurt ik natuurlijk ten aanzien van onze vroegere vrienden van CD&V. Wat het belangenconflict betreft, was het volkomen duidelijk, want het was enkel en alleen geïnspireerd door wat de minister-president zelf heeft gezegd.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer Peumans, die zogenaamde usurperende bevoegdheden, stonden die de voorbije vier jaar ook al in de federale begroting?

De heer Jan Peumans: Het antwoord luidt 'ja'.

De heer Ludwig Caluwé: Ja. Hebt u daar toen een motie betreffende een belangenconflict voor ingediend?

We hebben er nu over gesproken. Waarom heeft de regering erover gesproken? De regering beschouwde

dat als een alternatief voor de vraag van de federale regering om geld opzij te zetten voor de federale begroting. Is de Vlaamse Regering ingegaan op die vraag van de federale regering?

De heer Jan Peumans: Neen. Maar er is één groot verschil. De vorige minister-president heeft dat nooit gesteld. Het is uw minister-president die in een interview duidelijk heeft gesteld dat er een hele hoop bevoegdheden zijn die niet mogen worden uitgeoefend door de federale overheid, maar eigenlijk door de gewesten uitgeoefend zouden moeten worden.

Maar de minister-president kan dat heel gemakkelijk zeggen. We hebben het indertijd ook nog met minister Van Mechelen gehad over de aanwending van het Toekomstfonds. Toen werd gezegd dat we een aantal bevoegdheden die overkomen zonder de financiële middelen, zouden kunnen uitvoeren. Toen heeft minister Van Mechelen gezegd dat we daar de mogelijkheden toe hebben. Maar die centen staan nu op andere plaatsen geparkeerd, in Dexia en Ethias en andere verhalen. Maar het is de minister-president die dat heeft gezegd en het is naar aanleiding van uitspraken van de minister-president dat we gezegd hebben dat we bij de grootste partij van de meerderheid een medestander hebben. Dat is de reden waarom we een belangenconflict hebben ingeroepen. Als we dat alleen zouden inroepen, zou het op niets uitdraaien. Maar nu dachten we, vanuit de Vlaamse reflex die u hebt, mijnheer Caluwé, en in het bijzonder de heer Van Rompuy, dat we bij u steun zouden vinden.

Waarom zegt de minister-president dat? Omdat hij weet dat men aan Waalse kant niet de financiële middelen heeft om zonder bijkomende middelen van de federale overheid die bevoegdheden uit te oefenen. Dat staat trouwens in de motie van het Waals parlement. Dan kan de minister-president gemakkelijk zeggen dat de andere kant niet wilde en er dus niets van in huis komt.

Minister-president Kris Peeters: Het is natuurlijk juist, zoals de heer Caluwé zegt, dat ik dat ook heb aangesneden tijdens het debat over onze bijdrage in de federale begroting. Usurperende bevoegdheden moeten we bestrijden, elke dag opnieuw. Ik heb van het feit dat men zei dat we een aantal honderden miljoenen moesten blokkeren, gebruik gemaakt om te vragen dat, als wij en Wallonië gelden moeten blokkeren om de federale begroting bij te springen, usurperende bevoegdheden naar ons komen. Als Wallonië ook zegt dat men die gelden kan blokkeren, kan men ook die usurperende bevoegdheden overnemen.

Die redenering is toen opgebouwd en ik blijf daarachter staan. Die discussie is in dat kader gestart. Nu heeft men op federaal niveau gezegd: wij vragen niets meer aan de regio's en we zullen dat meenemen in het tekort dat in de federale begroting is opgenomen. Ze vragen geen

blokkering en geen bijdragen meer voor de federale begroting van 2009. Dat is de context waarin dit moet worden geplaatst. De heer Caluwé heeft het dus juist.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Dit geeft me de kans om te antwoorden op de vraag van de heer Peumans van vorige woensdag. Op de interministeriële conferentie Financiën en Begroting van vorige vrijdagmiddag, de eerste sinds maart 2007, zijn er twee duidelijke zaken afgesproken. Ten eerste is het debat over de 800 miljoen euro 2009 gesloten. Hoe heeft men dat gedaan? Die 800 miljoen bestond uit twee componenten, met enerzijds 400 miljoen voor de afrekening van 2008, die nog in december 2008 wordt doorgestort, dus niet verrekend in 2009. Ten tweede ziet de federale regering af van alle bijkomende inspanningen en vraagt aan Vlaanderen een begroting in evenwicht. Het is belangrijk dat we op die manier het debat kunnen afronden. De doorstortingen voor 2009 zullen gebeuren op basis van de actuele federale begroting, uitgaande van een groei van 1,2, en de correcties zullen worden doorgevoerd in september 2009, conform de Bijzondere Financieringswet.

De heer Jan Peumans: Ik blijf nog altijd op mijn honger zitten wat betreft de andere invalshoek, namelijk de federale loyaliteit. Men blijft een aantal bevoegdheden uitoefenen, zoals stedenbeleid. Minister Keulen is hier aanwezig. Ik vraag me af waarom de federale minister dat stedenbeleid moet uitvoeren. Dat heeft gewoonlijk te maken met het feit dat men dan mensen in allerlei functies kan benoemen. U kent dat soort verhalen al langer.

Mijnheer de minister-president, u hebt indertijd gezegd: ik heb harde garanties, ik heb een blanco blad. U bent gaan onderhandelen. U spreekt over deelakkoorden en bevoegdheden die tot de gewesten behoren. We gaan het niet hebben over die die op dit moment uitgeoefend worden door de federale overheid en die in feite door de gewesten zouden moeten worden uitgeoefend, want dat is puur tegen de bijzondere wet in, het is puur een overtreding van de wet. Mijn vraag is: wat gebeurt er voor 7 juni en wat gebeurt er na juni? Waarover gaan die deelakkoorden? Na een paar maanden mogen wij nu toch eens eindelijk weten wat er al dan niet is besproken.

Als het gaat over het eerste pakket van de staatshervorming, dat nog door premier Verhofstadt in elkaar is gebokst – er zaten terecht heel wat aspecten in verband met verkeersveiligheid in – dan weet u ook dat het niet de hefbomen zijn die Vlaanderen zo broodnodig heeft. Het moet gaan over het arbeidsmarktbeleid, waarvan ik hoop dat we er vandaag een heel belangrijke uitspraak over krijgen. Wat blijft er over van het Marcourt-Vandenbrouckeverhaal? Ik zie dat zowel minister Milquet als de heer Maingain daar onmiddellijk furieus

op reageren, de ene al wat feller dan de andere. Ik moet dat vernemen uit de kranten. U hebt niet graag dat we uit de kranten citeren, maar een rapport is een rapport. Ik heb dat niet gezien. De persmededelingen van de Vlaamse Regering blinken ook niet altijd uit in duidelijkheid.

Ten tweede: het gaat over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde. Dat verhaal draait hier al jaren. De komedie die daarover wordt opgevoerd, kent u beter dan ik. Er is ook de gezondheidszorg en, heel belangrijk, de financiële en fiscale autonomie. Ik baseer me op een officieel standpunt dat het Waalse Gewest heeft ingenomen in juli van dit jaar. Het heeft een heel duidelijke motie aangenomen waarbij het zegt dat het 0,0 euro afgeeft van alles wat het nu heeft verworven in de Financieringswet. Dat is een heel duidelijk uitgangspunt. U weet dat de Financieringswet de molensteen van de federale overheid is, die is gecreëerd door de regering-Verhofstadt om de onderwijsvrede in Wallonië af te kopen.

Mijnheer de minister-president, op 3 december 2008 hebt u verklaard dat de dialoog geloofwaardig moest kunnen worden heropgestart, en dat er snel deelakkoorden moesten worden afgesloten. We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat het gaat over de eerste fase. Zegt u dat dan heel duidelijk: dan weten we tenminste waar we aan toe zijn. Ik hoop ook dat u dat niet als fopspeen zult gebruiken, om te tonen wat u in het kader van de staatshervorming hebt bereikt. U kent waarschijnlijk beter dan ik de hefbomen die Vlaanderen moet hebben. We hopen dat Vlaanderen in de onderhandelingen ter zake een heel duidelijk signaal geeft. Ondanks alle interviews en alles wat ik tot nu toe heb gezien, is de Franstalige pers ter zake nog altijd een zeer goede informatiebron.

Het optreden van minister Keulen met betrekking tot het niet benoemen van de burgemeesters is voor u als een godsgeschenk gekomen. Ik zie u lachen, maar het is een tussenstap geweest naar wat ik het afblazen van cafégesprekken noem. Het is namelijk CD&V die heeft gezegd dat deze dialoog de onderhandelingen van de laatste kans betekende. U gaf daar keiharde garanties voor. Ik ben echt benieuwd, mevrouw de voorzitter. De minister-president heeft dat destijds toegezegd. Hij moet eens duidelijk zeggen waar men nu staat met die dialoog. Het meest interesseert me daarbij de vraag wat de inhoud van die dialoog nu in feite is. Het stilzwijgen verontrust me enigszins. U hebt verklaard daar voor het einde van deze maand uitsluitel over te zullen geven. Het parlement is deze week nog in vergadering, op woensdag en donderdag. Ik hoop dat we voor donderdagavond een heel duidelijk antwoord zullen hebben.

Waar ik vandaag niets over heb gehoord, is, ten slotte, het functioneren van dit parlement.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Peumans, u weet dat ik een slecht karakter heb. Wij hebben uw belangenconflict uiteraard gesteund. Het is ook een mooie opsomming. Die usurperende bevoegdheden en de bedragen die daaraan vast hingen, bestonden echter al lang. U hebt gelijk: sinds paars-groen aan de macht is gekomen, is er een soort recuperatie geweest. Waarom hebt u in 2008 dan de federale begroting goedgekeurd? Toen zaten al die bedragen en die usurperende bevoegdheden daar ook in.

De heer Jan Peumans: Ik denk dat we ons hebben onthouden over de begroting 2008. Dat weet ik niet. In de Senaat?

De heer Joris Van Hauthem: In de Kamer hebt u het goedgekeurd.

De heer Jan Peumans: Dat is heel dom. U hebt een punt. Wat kan ik zeggen? Ik kan toch moeilijk zeggen dat het niet waar is.

Tot slot wil ik het hebben over dit Vlaams Parlement. Ik hoop dat de meerderheid daar ook eens even naar luistert. Ik heb het voor de aardigheid eens nagekeken: drie weken na elkaar is het dankzij de oppositie geweest dat er in dit parlement kon worden gestemd. Een zo grote meerderheid slaagt er niet in om voldoende mensen aanwezig te hebben om decreetstukken die hier toch belangrijk worden genoemd, goed te keuren.

Verder hebben we – trouwens met een aantal buitenlandse bezoeken – een heel uitgebreid benchmarkcolloquium opgezet in dit halfroend. We hebben daar een aantal zeer duidelijke uitspraken over gedaan. Bekijken we wat ter zake tot nu toe op de sporen is gezet, en wat de meerderheid heeft laten zien, dan moet ik zeggen dat dit parlement wat meer voor zijn eigen rechten moet opkomen en wat meer zelfrespect moet hebben, niet alleen in deze plenaire vergadering, maar ook in de commissievergaderingen. Had ik tot de meerderheid behoord, dan had ik dat ook gezegd. Ik vind dat het de taak is van dit parlement om deze regering te controleren. Het kan niet dat diegenen die hier hun parlementair werk willen doen, door het eigen parlement worden tegengewerkt. Of men nu tot de oppositie of tot de meerderheid behoort, maakt voor mij geen verschil uit. We hebben daar vandaag weer een mooi voorbeeld van gehad. Dan richt ik me ook tot de regering. Minister Keulen heeft al vijf wijzigingen aangebracht aan het Gemeentedecreet. Sorry, maar als lokaal bestuurder weet ik op den duur niet meer welk handboek ik moet raadplegen. Vandaag is men erin geslaagd op een pas ingediend ontwerp van decreet nog zomaar eventjes 22 amendementen in te dienen. *(Applaus bij Groen!)*

De heer Daems heeft een tijd geleden al aangeklaagd dat de regering er zelfs in was geslaagd 60 à 70 amendementen in te dienen bij een ontwerp van decreet.

U hebt een hele administratie, minister Keulen, en ik heb het niet alleen over u. U beschikt over een heleboel deskundigen die de amendementen voor u schrijven. Dat zijn de grote geesten van Vlaanderen, maar dit parlement moet zich laten misbruiken om nog eens even twintig of meer amendementen goed te keuren. Ik weet wat u gaat zeggen: het zijn technische aanpassingen. Met het Gemeentedecreet bent u er zelfs in geslaagd om dat vijf keer te doen. Als lokale bestuurder weet ik intussen niet meer waar ik aan toe ben. Heel wat collega's, ook van de meerderheid, zeggen dat ook.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Peumans, we hadden liever geen amendementen nodig gehad. We hebben daarvoor gekozen uit organisatorische overwegingen, om te komen tot een afstemming tussen gemeente en OCMW.

De leden van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden kunnen getuigen dat ik opensta voor een goed advies. We nemen ook amendementen over van de oppositie. Daar had het ook mee te maken.

De heer Jan Peumans: Dat u zoiets zegt als minister! Het OCMW-decreet moest worden afgestemd op het Gemeentedecreet. Het zou er nog aan mankeren. Maar dat wist u op voorhand ook. Dat u de meerderheid gebruikt om 25 amendementen in te dienen, dat vind ik te kort door de bocht. Dat getuigt van slecht bestuur.

Minister Marino Keulen: Ik zei het al: ik zou dat liever niet hebben. We zijn bezig met de laatste aanpassingen aan het Gemeentedecreet. Om het helemaal op punt te krijgen met het OCMW-decreet waren een paar van die amendementen nodig. Het debat in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden wordt met een open geest gevoerd. Er worden ook amendementen van de oppositie overgenomen.

De heer Joris Van Hauthem: Welke amendementen?

Minister Marino Keulen: Vraag dat maar eens aan de heer Tavernier. Hij zal dat beamen. Hij heeft enkele van zijn amendementen goedgekeurd gekregen.

De heer Joris Van Hauthem: Goed, dat is duidelijk. U weet dat wij ook amendementen ingediend hebben. maar amendementen van een bepaald deel van de oppositie, ook al zijn ze niet politiek of ideologisch geladen, worden altijd weggestemd. (*Geroezemoes*)

Zelfs een goed amendement op het Gemeentedecreet over de burgemeesters hebt u weggestemd, mijnheer Van Rompuy, zelfs na al uw opmerkingen en een aanpassing.

De voorzitter: Aan de orde is het beleidsdomein Financiën en Begroting.

De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete: Er is de hele voormiddag al zo veel gezegd dat ik misschien in herhaling zal vallen. Mijnheer de minister, u legt een begroting voor waarbij de beschikbare beleidsruimte zou toenemen met 1,2 miljard euro en u dus met deze impulsbegroting een substantiële bijdrage kunt leveren aan het economisch herstel, rekening houdend met de huidige mondiale economische crisis. Tevens zal Vlaanderen eind 2008 of uiterlijk in begin 2009 schuldenvrij zijn. Daar zijn wij heel blij om. Aan de andere kant kan ik mij best voorstellen dat ik momenteel niet graag minister van Financiën en Begroting zou zijn. De economische crisis maakt het moeilijk, en u hebt geen klare kijk op de evolutie ervan.

Uw begroting is opgemaakt op basis van parameters van september 2008 op een ogenblik dat niemand de ernst van de financiële crisis voorzag en waarbij u uitgaat van een groei van 1,2 procent en een inflatie van 2,7 procent. Ondertussen zijn die cijfers gewijzigd: de inflatie zou 1,9 procent bedragen en de groei slechts 0,2 procent – specialisten spreken zelfs van een negatieve groei van 0,8 procent. Ik ben nu wel heel pessimistisch, maar dat is wat ik gelezen heb.

Door de economische crisis zullen bepaalde gewestbelastingen lager zijn dan verwacht. We merken een achteruitgang van de verkoop van appartementen en huizen, en die zal invloed hebben op de ontvangsten uit de registratierechten. We zitten ook met een vorm van crisis in de automobielsector, die invloed zal hebben op de ontvangsten van de verkeersbelastingen en de belasting op de inverkeerstelling.

Uit cijfers van de federale overheid zou blijken dat de gewestbelastingen 200 miljoen lager zullen uitvallen dan geraamd. Het is dan ook heel belangrijk dat de begroting 2009 nauwgezet wordt opgevolgd en wordt bijgestuurd op basis van de evolutie van de financiële en economische crisis. U hebt er natuurlijk goed aan gedaan om een conjunctuurprovisie van 178 miljoen euro en een indexprovisie aan te leggen, want die kunnen worden aangewend om de vermindering van de economische groei op te vangen, maar zullen die volstaan?

Ik wil het ook nog even hebben over bepaalde fundamentele bedenkingen van het Rekenhof en ik heb het in de eerste plaats over de evolutie van de impliciete schuld, want voor velen blijft die een groot vraagteken. Ook stellen we vast dat er geen meerjarenbegroting is, iets wat toch belangrijk is om het effect in te schatten van de begroting van 2009 op die van 2010, en om op lange termijn de invloed in te schatten van de nieuwe technieken van alternatieve financiering en pps. Die technieken creëren immers nieuwe schulden waarvan de hoegrootheid toch zou moeten kunnen worden

bepaald om een zicht te krijgen op de verbintenissen voor de komende jaren.

Dat u een belangrijk deel van uw beleidsruimte, zijnde 700 miljoen euro, aanwendt voor een versterkte jobkorting, geniet natuurlijk onze steun. Het is immers een goed middel om de activiteitsgraad te verhogen en om de werkloosheidsval tegen te gaan.

Ook andere maatregelen krijgen onze steun. Ik was jarenlang actief in het notariaat, en de verplichte invoering via elektronische weg van de fiscale notificaties door notarissen voorafgaandelijk aan een verkoopakte, levert een aanzienlijke kosten- en tijdsbesparing op. Ik noteer dat u positief staat tegenover een verdere uitbreiding van de elektronische gegevensuitwisseling naar andere kennisgevingkanalen.

Ik kom terug op iets waar ik het vorig jaar vaak over heb gehad. De vrijstelling van successierechten op de gezinswoning ten voordele van de langstlevende partner wordt door onze bevolking vrij positief onthaald. Wij zijn ervan overtuigd dat we op termijn moeten komen tot een volledige afschaffing van successierechten tussen echtgenoten en samenwonenden. De afschaffing mag dus niet beperkt blijven tot de gezinswoning. De meeste van onze mensen zijn er immers van overtuigd dat de successierechten een onrechtvaardige belasting zijn, omdat ze reeds het voorwerp zijn geweest van allerlei belastingen die al geheven werden voor het verweringsproces. We hopen dat in de toekomst, en dit natuurlijk hopelijk met een betere economische conjunctuur, de beleidsruimte het mogelijk zal maken om deze afschaffing door te voeren.

Door onze beperkte bevoegdheden op Vlaams gebied kan geen echt Vlaams beleid worden gevoerd. Ik val natuurlijk in herhaling, maar een sterke uitbreiding van onze bevoegdheden op termijn en een volledige zelfstandigheid van Vlaanderen op lange termijn, zijn noodzakelijk om te kunnen komen tot een efficiënt Vlaams begrotingsbeleid en fiscaal beleid ten dienste van alle Vlamingen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, dit is de laatste begroting van deze legislatuur, en ik heb de indruk dat het de laatste begroting is van een tijdperk. Wat er zich nu afspeelt op economisch vlak, maakt dat wij opnieuw zullen spreken over begrotingen in crisistijd.

Toen ik in 1977 als jonge econoom bij de Kredietbank de weekberichten maakte, vroeg mijn baas Marcel Cockaerts, die later voorzitter van de Kredietbank is geworden, me een stuk te maken over begrotingen in crisistijd. Het evenwicht op de begroting werd toentertijd

geherdefinieerd in die zin dat men niet meer naar evenwichtige begrotingen moest gaan. Ik moest berekenen wat de kosten waren van de minderontvangsten als gevolg van de lage economische groei en wat de kosten inzake onder meer werkloosheid waren die de crisis met zich meebracht. Men sprak toen over een structureel saldo. Een begrotingsevenwicht werd dus omgekeerd in een bepaald tekort, dat evenwel draagbaar was omdat het economische crisis was. We zitten vandaag opnieuw met dezelfde discussies.

De komende jaren zal de nieuwe Vlaamse begroting rekening moeten houden met veranderde opvattingen. Wat betekent het evenwicht op de begroting nog? Iedereen spreekt nu over noodzakelijke tekorten en over relance. Gaat dat over een relance via de vraag of via de investeringen? Als wij investeringen doen, is dat op een andere manier dan in de tijd dat men nog sprak over een gewone en een buitengewone begroting.

In de komende jaren zal dat ook in dit land een heel andere discussie worden dan de discussies die wij hebben gevoerd. We merken dat als we de vergelijking maken met de Septembeerklaring. Toen ging de discussie erover dat Vlaanderen overschotten moest creëren. We moesten zo veel mogelijk overschotten creëren, zoals u dat de vorige jaren ook hebt gedaan, mijnheer de minister. Wij hebben gecumuleerde overschotten gehad van 6,3 miljard euro sinds 1999. U hebt overschotten gecreëerd in de Vlaamse begroting in de orde van 6,3 miljard euro, waarvan 2,6 miljard euro boven de norm.

Nu zie ik dat de federale regering ons vraagt om te investeren, bijna met het verwijt dat we te weinig doen inzake investeringen. We gaan de komende jaren een grondig debat krijgen tussen de federale overheid en de deelstaten over wie wat doet. De federale regering heeft geen middelen meer. De tekorten in dit land zullen oplopen tot naar schatting 1,8 miljard, volgend jaar zullen we wellicht met zware negatieve groeicijfers zitten.

Als we kijken naar de verhoudingen tussen de gevolgen van de economische crisis op de budgetten, zien we dat 1 percent minder economische groei in Vlaanderen 170 miljoen euro minder betekent, terwijl dat op federaal niveau 1,7 miljard euro is. Eén percent minder groei heeft dus tien keer zwaardere gevolgen op de federale begroting dan op de Vlaamse.

Het is natuurlijk onhoudbaar dat een Financieringswet die in 2001 tot stand is gekomen en mogelijkheden heeft geboden om substantiële overschotten te creëren, doorgetrokken zou worden in een periode van economische recessie. De federale overheid is verantwoordelijk voor de terugbetaling van de schuld, maar ook voor de zware kosten van de vergrijzing. Hoe dan ook zal deze zaak herbekeken moeten worden, want zoals het

op dit ogenblik functioneert, is het helemaal niet houdbaar. Ook voor ons in het Vlaams Parlement is het nog moeilijk te volgen. Wat is de opdracht van de Vlaamse Regering nog in dit relancebeleid? Moeten wij overschotten blijven creëren om de federale tekorten beperkt te houden?

Neen, schudt minister-president Peeters het hoofd.

Moeten we een relancebeleid voeren? Ja, is het antwoord, maar – en dat siert de Vlaamse Regering – wij zijn niet bereid om in het kader van het relancebeleid tekorten te creëren. We willen niet in het rood gaan. We zitten nog altijd met de handicap dat we geen orthodoxe, keynesiaanse politiek kunnen voeren. Met de Financieringswet kunnen we alleen lenen via pps-constructies en dat soort van dingen. Dat is natuurlijk iets anders dan vroeger. Toen creëerden we een tekort waarvoor men dan ging lenen en zo meer. De Financieringswet heeft deze wijze van werken gekortwiek.

Als men de komende jaren aan relance wil doen via investeringen, zullen we deze mogelijkheden moeten creëren, maar we kunnen ze niet creëren door in het rood te gaan en opnieuw schulden in de oude zin van het woord op te bouwen.

Collega's van de N-VA, u bent pessimistisch over de dialoog. Men kan daarover van mening verschillen. Ik behoor niet tot degenen die daar optimistisch over zijn. Er zijn maar weinig mensen optimistisch over. Eén ding weet ik. Binnen dit en één jaar zal het gesprek over de financieringsmiddelen tussen de deelstaten onvermijdelijk zijn geworden. U gaat nu overleggen met de federale regering. Wat moeten wij in de volgende jaren van de deelstaten verwachten op het vlak van de financiering van dit land? We zullen met zeer hoge tekorten kampen. Premier Leterme is er zich ook van bewust dat de kosten die de vergrijzing de volgende jaren met zich zal meebrengen, zullen oplopen. Eens de economie zal heropleven, wordt het onhoudbaar om de tekorten te laten opstapelen. Er zal dan een weg terug moeten worden afgelegd en daar zullen de deelstaten hun deel van moeten opnemen. Dat zullen we echter alleen maar kunnen doen in het kader van een nieuwe afsprakenwet. De fiscale autonomie zal de essentie moeten uitmaken van een nieuwe Financieringswet.

Vandaar dat wij ook op het einde van een tijdsperiode zijn terechtgekomen. Ik ben ervan overtuigd dat, als we hier het volgende jaar nog mogen of kunnen staan, dit natuurlijk een heel nieuwe Vlaamse begroting zal opleveren. Misschien is het binnen twee jaar, want we moeten altijd optimistisch blijven. Deze Vlaamse Regering heeft de juiste politiek gevoerd door een schuldvrij Vlaanderen te ambiëren. We hebben ook provisies aangelegd. En ere aan wie ere toekomt. In de periode dat we 2 à 2,5 percent groei kenden, werd er over minister Van

Mechelen al eens smalend gedaan. Men stelde al eens de vraag waarom we provisies moesten aanleggen. Een provisie van 170 miljoen euro van de conjunctuurprovisie dekt 1 percent groei. De begroting is ingediend met 1,2 groei en we gaan allicht naar min 1 à min 1,5. Dat zal zeker van pas komen.

Mijn punt is dat in de volgende jaren de verhoudingen tussen de deelstaten contradictorisch zullen worden door de economische recessie. De federale overheid zal niet meer in staat zijn om haar verplichtingen na te komen. Dus zal er een 'new deal' moeten komen, een nieuwe Financieringswet. Daarvan zal de fiscale autonomie een essentieel onderdeel zijn. Maar dat betekent niet dat Vlaanderen meer middelen zal hebben, misschien zelfs minder. Bij de begrotingsafspraken tussen de deelstaten zijn wij nu totaal afhankelijk van de federale overheid. Maar die zal de komende jaren niet meer in staat zijn om haar verplichtingen ten aanzien van de deelstaten na te komen. De Financieringswet is onhoudbaar, gelet ook op de groeiende tekorten.

De Vlaamse Regering doet aan relancepolitiek, door 700 miljoen euro lastenverlaging en door 1 miljard euro investeringen. Maar laat ons realistisch zijn. Wij kunnen enkel op ons niveau een beetje bijdragen. We kunnen de vraag en de investeringen stimuleren. Maar in de economie, zeker in een kleine open economie, bestaan er 'lekken'. Een federaal deficit wekt wantrouwen bij de mensen en verhoogt het sparen. Als je de vraag wilt stimuleren door lastenverlaging, is het nog niet noodzakelijk dat mensen het extra geld zullen uitgeven. Het kan zijn dat ze sparen. Er is ook een invoerlek. 40 percent van ons bnp wordt ingevoerd.

Als je begint met tekorten, creëer je onzekerheid bij de mensen. Als je federaal naar begrotingstekorten gaat, krijgen mensen de indruk dat de belastingen in de toekomst verhoogd zullen worden. De tekorten van vandaag zijn de belastingen van morgen. De Vlaamse Regering is vooruitziend geweest door een orthodoxe begrotingspolitiek te voeren met overschotten en provisies. Nu kunnen we de lastenverlaging doorvoeren op het juiste moment. Nu is ze het meest zinvol. Maar ik vrees dat mensen door de onzekere omstandigheden het geld zouden kunnen omzetten in meer sparen.

Een regering, zeker in Vlaanderen, moet altijd mikken op een evenwichtige begroting. Een regering die mikt op tekorten, creëert onzekerheid. En we staan al voor onzekere tijden. Deze begroting is de juiste begroting. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Eeckhout heeft het woord.

Mevrouw Hilde Eeckhout: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, het ziet er niet naar uit dat

2009 een schitterend jaar wordt. Mondiaal woedt de financiële crisis en sputtert de economische motor. Het Belgische financiële systeem vraagt de overheid steun en er is een broze federale begroting.

Het financieel gezonde Vlaanderen kreeg heel wat vragen van het federale niveau om financieel bij te springen. Onze federale eerste minister kent als ex-Vlaams minister-president, als geen ander de Vlaamse spaarpot. Vlaanderen wil zijn middelen niet zomaar terugstorten naar het federale niveau. Wat je zelf doet, doe je beter. Met andere woorden: meer eigen Vlaamse financiële middelen zelf uitgeven en inzetten om meer bevoegdheden van het federale niveau over te hevelen naar het Vlaamse. Zo worden bevoegdheden mogelijk op een efficiënter niveau uitgeoefend.

De Vlaamse begroting 2009, de laatste van deze legislatuur, is voor de tiende keer op rij een structureel gezonde begroting. Je kunt gerust stellen dat het een jaarlijkse gewoonte geworden is van onze liberale minister van Financiën en Begroting en tevens viceminister-president Dirk Van Mechelen om zo'n begroting voor te stellen.

Het kan niet genoeg gezegd worden: Vlaanderen is schuldenvrij, onder meer of dankzij de lange rij van tien jaar begrotingsoverschotten. In deze woelige periode wil onze goede huisvader met de begroting 2009 vertrouwen scheppen en rust brengen, onder andere door de conjunctuurprovisie en de indexprovisie, samen goed voor bijna 500 miljoen euro. De conjunctuurprovisie zullen we wellicht volledig nodig hebben. Bij de indexprovisie zullen we waarschijnlijk nog wat ruimte over hebben.

De terugbetaling van de schulden is een zorg van heel wat Vlamingen, vandaar dat Vlaanderen het goede voorbeeld geeft. Vanaf 2009 zijn we schuldenvrij. Dat lijkt iets waar de Vlaamse belastingbetaler een goed gevoel bij zou moeten hebben, vooral dan omdat deze begroting voor meer dan 1,2 miljard euro aan bijkomende beleidsruimte geeft voor de volledige uitvoering van het regeerakkoord, naast de 490 miljoen euro extra beleidsmaatregelen.

Het gros of 710 miljoen euro vloeit rechtstreeks terug naar de werkende Vlaming in de vorm van de Vlaamse jobkorting. Dat is de liberale kers aan het einde van deze legislatuur. Elke werkende Vlaming ontvangt 250 euro in de maand februari 2009. Voor een miljoen laagverdieners is dat zelfs 300 euro. Tweeverdieners ontvangen dus 500 euro extra in de maand februari 2009. In deze moeilijke tijden is dat toch een stevig duwtje in de rug voor de koopkracht van de werkende Vlaming.

Om vertrouwen te scheppen is het nodig veiligheden in te bouwen voor onze toekomst. Vlaanderen zet een extra stap in het verzekeren van de zorg door een extra reservering van 100 miljoen euro in het Zorgfonds.

Verder bedraagt eind 2008 de reserve van het Toekomstfonds meer dan 500 miljoen euro. Die wordt niet langer conservatief belegd, want Vlaanderen leverde een stevige bijdrage voor de redding van Dexia. Het Toekomstfonds belegde in Dexia-aandelen met mogelijks toekomstige dividenden en een meerwaarde op termijn voor het fonds. In deze woelige tijden kan de overheid niets anders dan tussenbeide komen. Dat het fonds voor onverwachte omstandigheden geen overdreven luxe is, bleek de voorbije weken. Vlaanderen kon zonder al te veel budgettair kunst- en vliegwerk rust helpen scheppen in de financiële wereld.

Verder springen nog een aantal liberale beleidskeuzes in het oog. Een eerste is de bescheiden stap van 15 miljoen bedrijfsvriendelijke fiscaliteit, dit door de afbouw van de onroerende voorheffing op materieel en outillage met een een-op-eencompensatie door het Vlaamse Gewest aan gemeenten en provincies.

Een volgende stap is het energiezuiniger maken van woningen middels isolatiepremies voor 50 miljoen euro en renovatiepremies voor 80 miljoen euro. Als zelfstandig bankier merk ik dat iedereen in deze onzekere tijden voorzichtiger wordt om investeringen te doen. De Vlaming durft de stap naar een eigen woning minder vlug te zetten. De Vlaamse Regering wil de Vlaming dan ook aanmoedigen om zich een eigen woning aan te schaffen. Het blijft immers de beste garantie voor een betere toekomst. Vanaf 1 januari 2009 wordt de hypothecaire lening aantrekkelijker. Men krijgt mogelijks tot 1000 euro korting aan registratierechten voor een hypothecaire lening afgesloten voor de aankoop van een eigen woning als hoofdverblijf. Zo worden twee sociaalliberale doelstellingen in een klap gerealiseerd: meer eigenaars en minder lasten.

De laatste weken werd ook duidelijk dat Vlaanderen de sputterende economische motor terug op gang wil trekken. Dit kan door de verschillende pps-projecten die al geruime tijd op stapel staan, zo snel mogelijk uit te voeren. Ik denk dan aan de meer dan tweehonderd scholen.

Het geld voor deze pps-projecten was reeds begroot vanaf 2008. Heel wat ministers in de diverse beleidsdomeinen hadden met hun pps-projecten wat achterstand. Nu is het moment om die projecten uit te voeren en op die manier de economie mee te ondersteunen.

In de huidige context vormen deze pps-projecten het ideale middel om de economie nieuw leven in te blazen. Het geld was er en is er. Het is nu aan de ministers om de pps-projecten te realiseren.

De Vlaamse begroting 2009 kunnen we het best samenvatten met de volgende 3 woorden: jobkorting, jobkorting en jobkorting. Op die manier geven wij, liberalen de

Vlaming de beste duw in de rug en bezorgen we hem extra koopkracht. (*Applaus bij CD&V en Open Vld*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het beleidsdomein Bestuurszaken.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, wat Binnenlands Bestuur betreft, is deze bestuursperiode zeer ambitieus begonnen. En het dient gezegd dat er de afgelopen jaren wel degelijk een aantal belangrijke realisaties werden neergezet. Om te beginnen werden de basisregelgeving voor de gemeenten en provincies en de OCMW-regelgeving grondig bijgestuurd. Nieuwe regelgevingen invoeren, zeker als die de omvang aannemen van het Gemeente-, het Provincie- of het OCMW-decreet, brengen altijd een periode van aanpassing en lichte onzekerheid met zich mee. De krachtlijnen van deze vernieuwde organieke regelgeving hebben echter toch op een vrij vlotte manier ingang gevonden bij de lokale besturen. Ik ben er daarbij van overtuigd dat de laatste wijzigingen aan het Gemeentedecreet die vorige week in de commissie goedgekeurd werden, de praktische werkbaarheid op het terrein verder zullen verhogen.

Eén aspect dat de laatste jaren steeds opnieuw als cruciaal discussiepunt naar voren kwam, was de toestand van de gemeentelijke financiën. De bekommernis voor de evolutie van de lokale financiën is volkomen terecht. Dat het hier een aangelegenheid betreft die ook door de regering wordt gedeeld, bewees onder meer de introductie van het zogenaamde lokaal pact. Via dit initiatief werden zowat 600 miljoen euro gemeenteschulden door de Vlaamse Regering overgenomen. De aldus bespaarde intresten kunnen gebruikt worden voor extra beleid. Ook andere maatregelen sprongen in het oog, zoals de verhoogde Eliacompensatie en de vaste groeivoet voor het Gemeente- en Provinciefonds.

Al deze maatregelen ten spijt, blijft waakzaamheid geboden. Iedereen die vertrouwd is met de gemeentelijke financiën, weet immers dat er moeilijke tijden in het verschiet liggen. Ook de toekomstvoorspellingen die op regelmatige basis door Dexia worden gepubliceerd, zijn voldoende duidelijk. De minister heeft in zijn beleidsbrief zelf aangegeven de herfinanciering van de lokale besturen als een van de speerpunten en grote uitdagingen voor de komende jaren te zien. Hij heeft volkomen gelijk. Er zijn structurele oplossingen nodig om de financiële toestand van de lokale besturen voor de komende jaren echt op het goede spoor te zetten. De volgende jaren zullen in het licht moeten staan van een structurele herfinanciering van de lokale besturen. Dat is een moeilijke, delicate, maar onontkoombare oefening.

De nood aan een structurele herfinanciering van de gemeenten is onlosmakelijk verbonden met de noodzake-

lijke evaluatie van het Gemeentefonds. De vraag tot dergelijke evaluatie kan misschien vreemd klinken. Het vernieuwd Gemeentefonds bestaat immers nog maar een goede vijf jaar.

We weten dat alles snel evolueert. De samenleving ziet dagelijks nieuwe uitdagingen opduiken. Verdelingscriteria die vijf jaar geleden zeer opportuun leken, kunnen nu achterhaald zijn. Dat het Provinciefonds en het Stedenvonds bij deze evaluatie moeten worden betrokken, is voor ons een evidentie. De aanzet tot die evaluatie moet dringend worden gegeven. Ik meen in de beleidsbrief van de minister alvast de nodige accenten terug te vinden.

De afgelopen weken is een nieuw sectoraal akkoord voor het personeel van de lokale en de regionale besturen afgesloten. Het is zonder meer een goede zaak dat een dergelijk akkoord tot stand is gekomen. Ik vind het evenwel bedenkelijk dat slechts een enkele vakbond zijn goedkeuring heeft verleend. Misschien zullen de andere vakbonden, onder impuls van het hier vaak aangehaalde voortschrijdende inzicht, in de loop van de komende maanden beseffen dat ze dit akkoord beter ook hadden goedgekeurd.

Ik wil nog even een belangrijk aspect van het akkoord, met name de tweede pensioenpijler, toelichten. De pensioenen van de contractuele personeelsleden van de gemeenten en de provincies zullen de komende jaren immers een cruciaal thema vormen. We weten allemaal dat het aantal contractuele personeelsleden sterk is toegenomen. Vaak verrichten ze dezelfde werkzaamheden als het statutair personeel. Het pensioen dat ze kunnen ontvangen, ligt echter beduidend lager. In de loop van de periode 2009-2010 zal de tweede pensioenpijler tot stand komen. CD&V vraagt de Vlaamse Regering om in dit verband een gebaar te stellen.

Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om nogmaals stil te staan bij de reeds herhaaldelijk aangekondigde evaluatie van het decreet betreffende de intergemeentelijke samenwerking. Deze evaluatie is onontbeerlijk. (*Opmerkingen*)

Mijnheer de minister, volgend jaar trekken we met zijn allen naar de stembus. U bent, spijtig genoeg, niet verantwoordelijk voor de organisatie van de komende verkiezingen. Ik denk dat velen hadden gehoopt volgend jaar elektronisch te kunnen stemmen. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat de verkiezingen van 2009 de geschiedenis zullen ingaan als de verkiezingen tijdens welke voor het laatst met potlood en papier is gestemd. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mevrouw de voorzitter, de aanwezigheid van talrijke mensen met diverse

achtergronden stelt de sociale samenhang op de proef. Het behoud van een sterk, homogeen en, ongeacht hun origine, door alle Vlamingen beleefd burgerschap is dan ook een enorme uitdaging.

De N-VA heeft van in den beginne gewezen op rechten en plichten en op de noodzaak in een rechtlijnig, maar rechtvaardig inburgeringsbeleid te investeren. Het komt er nu op aan de ingeslagen weg te blijven volgen. De komende jaren moeten we de uitwerking en de professionalisering van het inburgeringsbeleid gestalte geven. Ik zou in dit verband op een zestal belangrijke aandachtspunten willen wijzen.

De N-VA pleit voor een verfijning van de trajectwerking en voor het voorzien in een minimumkader. Bij het afronden van het primair traject moet systematisch een afsluitend gesprek worden georganiseerd. Dit moet een vlotte overgang tussen het primair en het secundair traject mogelijk maken. De afronding van het primair inburgeringstraject mag immers geen eindpunt betekenen. Dit moet de opstap naar een actief burgerschap vormen.

De afgelopen jaren is het secundair traject voor mensen met een professioneel perspectief zorgvuldig uitgewerkt. Voor mensen met een maatschappelijk of een educatief perspectief staat dit nog in zijn kinderschoenen. Volgens de N-VA is dit tweede deel van het inburgeringstraject een belangrijk of zelfs essentieel onderdeel van het inburgeringsbeleid.

De N-VA vraagt ook veel aandacht voor de opdracht van de onthaalbureaus inzake minderjarige nieuwkomers. Deze minderjarigenwerking dient verder te worden uitgebouwd en de lokale besturen en jeugddiensten moeten voldoende worden ondersteund bij de toeleiding van minderjarige nieuwkomers naar vrijetijdsgelegenheden.

Misschien wel het belangrijkste aandachtspunt is het versterken van het civiele effect. Het inburgeringsattest is weliswaar de erkenning van het engagement dat de inburgeraar is aangegaan om actief deel te nemen aan de samenleving; het civiele effect ervan blijft jammer genoeg vooralsnog beperkt. De Dag van de Inburgeraar is een eerste stap maar lang niet voldoende. Zolang dit attest slechts een papieren verklaring blijft en er geen duidelijke effecten of voordelen aan verbonden zijn, zal het maatschappelijke effect veeleer beperkt blijven.

De hervorming van de diversiteitssector belooft nog een erg moeilijke discussie te worden. Voor de N-VA is het belangrijk dat er meer aansturing en controle komt. In dit kader pleit de N-VA voor de oprichting van een Vlaams Expertisecentrum voor Inburgering en Diversiteit.

Tot slot vraagt de N-VA om de mogelijkheden waarin het gewijzigde Inburgeringsdecreet voorziet om het inburgeringsbeleid afdwingbaar te maken, optimaal te

benutten. Gezien de inspanningen die de Vlaamse Regering doet om een kwalitatief en professioneel inburgeringsaanbod mogelijk te maken, is het volgens de N-VA vanzelfsprekend dat van de inburgeraar het engagement, eventueel ook financieel, wordt gevraagd dat men het traject volledig zou beëindigen.

In Vlaanderen is de afgelopen jaren de consensus gegroeid dat kennis van onze taal, wetten en gewoonten een belangrijke voorwaarde moet zijn voor nieuwkomers om zich hier te mogen vestigen. Niet om de jaarlijkse migrantenstroom tegen te gaan, maar wel om de nieuwe Vlamingen alle kansen te geven op een mooie toekomst in onze samenleving. (*Applaus bij CD&V, Open Vld en de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Mevrouw de voorzitter, laat mij toe even kort tussen te komen over het inburgeringsbeleid. Dit beleid staat nu ongeveer vijf jaar op de sporen en begint stilaan concreet vorm te krijgen. Tijdens deze legislatuur is aan dat beleid nog ingrijpend gesleuteld, en dat in goede zin, met onder meer de uitbreiding van de doelgroepen en het verplicht maken van de inburgeringscursussen voor omvangrijke groepen allochtonen. Bovendien werden normen en waarden bij de inburgering betrokken. Deze aanpassingen genoten onze steun, dat hebben we van meet af aan gezegd. Maar om nu te spreken van een ommezwaai in vergelijking met het vroegere zeer gebrekkige integratiebeleid, dat zou toch de waarheid geweld aandoen. Daarvoor had de hervorming doortastender en veel resultaatgerichter moeten zijn.

Onze fractie heeft zich in dat kader steeds voorstander getoond van een echt inburgeringsexamen, van een daaraan verbonden loyaliteitsverklaring en van de koppeling tussen een geslaagd inburgeringsparcours aan de toekenning van de nationaliteit. Van dat alles is thans niets te bespeuren, in tegenstelling tot de ontwikkelingen in verschillende Europese landen.

Mijnheer de minister, u weet dat ik steeds weer hamer op de maatschappelijke impact van het gevoerde inburgeringsbeleid. Met andere woorden: verandert het beleid iets wezenlijks op het terrein? Men kan inderdaad wel zwaaien met het jaar na jaar toenemende aantal uitgereikte attesten. Ik zal daar niet minnetjes over doen, maar verandert dat iets aan de eveneens toenemende vervreemding in onze steden? Die attesten zeggen eigenlijk niet zoveel, al pakt de minister er graag mee uit op festiviteiten als de Dag van de Inburgeraar. Een dergelijk attest is toch enkel maar een bewijs dat men het lesaanbod regelmatig heeft bijgewoond. Over de mate van aanpassing zegt het papierje niets. Bovendien zorgt de federale regering ervoor dat de poorten wijd open blijven staan voor grote groepen

nieuwkomers die jaarlijks op tal van manieren het land binnenkomen. De Vlaamse Regering is hiervoor inderdaad, spijtig genoeg, niet bevoegd, maar zij vertikt het evengoed haar stem te verheffen, hoewel het federale wanbeleid onze bescheiden inburgeringsinspanningen tenietdoet.

Intussen blijft in onze samenleving de segregatie toenemen. Grote groepen Noord-Afrikaanse en Turkse immigranten hebben zich afgescheiden van onze samenleving en werken elke vorm van integratie actief tegen.

Mijnheer de minister, u geeft zelf altijd het voorbeeld van de Gentse Sleepstraat om zulke gettovorming te illustreren. Hoe zult u dit fenomeen tegengaan, als we al moeten vaststellen dat zelfs jongeren die hier school hebben gelopen in toenemende mate terugplooiën op de eigen gemeenschap?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ja, hoe kan je dat tegengaan? Dat kan je alleen maar aanpakken door verder te gaan met inburgering. De realiteit vandaag is er een van globalisering, van migratiestromen, die zich niet alleen in Vlaanderen ontwikkelen, maar ook in Nederland, Frankrijk, de Verenigde Staten, Australië.

Wat we op een aantal jaren hebben gedaan, is eigenlijk een half mirakel. Dat kon door de brede politieke steun voor inburgering, maar ook door de inburgeraars, die zelf de beste pleitbezorgers zijn geworden. Ze begrijpen dat dit voor hen kansen zijn. Ze geven massaal gevolg aan de verplichting om Nederlands te volgen, om opleidingen bij de VDAB te volgen, om de spelregels van onze samenleving te leren in de lessen maatschappelijke oriëntatie.

Ik vind het dwaas om de mensen een rad voor de ogen te draaien en hun voor te houden dat de monocultuur ooit nog terugkomt. Die komt nooit meer terug. Vlaanderen is gekleurd en zal verder verkleuren. Heel wat van die nieuwe Vlamingen – 27.000 per jaar – vervullen in veel economische sectoren een onmisbare rol. Haal hen weg uit de verzorgingssector, uit een aantal productiesectoren, uit de poetssector, en heel wat bedrijven kunnen de deuren sluiten bij gebrek aan arbeidskrachten. Die mensen zullen ook doorstromen naar andere sectoren, naar vrije beroepen, naar directiefuncties in ondernemingen en instellingen. Vandaag zijn ze zelfs onmisbaar, als je het welvaartspeil op het huidige hoge peil wilt houden.

Het beeld ophangen van gesloten grenzen, mensen buitenhouden en uitsluiten, is vanuit louter economisch perspectief – ik spreek nog niet vanuit humaan perspectief – jezelf in de vingers snijden. *(Applaus bij Open Vld)*

De heer Wim Van Dijk: Mijnheer de minister, u had het in uw antwoord op een vrije tribune van iemand van

Kif Kif over een retorische truc, maar u gebruikt net dezelfde truc. U hangt van mij een bepaald beeld op en u luistert niet naar wat ik zeg. U weet dat wij u een eindweegs volgen, maar wij willen verder gaan en doortastender zijn omdat wij vinden dat de realiteit op het terrein erger is dan u het voorstelt.

Ik heb het bijvoorbeeld over segregatie en over jongeren – niet over ouderen – die zich in toenemende mate terugplooiën op hun eigen gemeenschap en op verouderde culturele en religieuze normen. Het huidige inburgeringsbeleid remedieert dit te weinig.

Is het met het huidige inburgeringsbeleid dat u zult verhinderen dat, bij wijze van voorbeeld, nog altijd grote groepen jongeren huwen met iemand uit het herkomstland, als ze al niet worden uitgehuwelijkt? Degelijke symptomen van manifeste niet-inburgering zijn legio.

Een van de oorzaken daarvan is de ideologische achtergrond van elk beleid ten aanzien van allochtonen dat tot nu toe is gevoerd en dat doordrongen is van cultuurrelativisme, en zelfs – zeker in de zogenaamde diversiteitssector – van culturele zelfverloochening. Men is als de dood om onze cultuur als normerend voor de nieuwkomers aan te prijzen. Ik heb even gedacht dat u de goede weg op ging door een normen- en waarden-debat op gang te trekken. Maar het rapport van de zogenaamde Commissie van Wijzen vond ik persoonlijk wat teleurstellend en ik stel mij grote vragen omtrent de uiteindelijke hantering van het handboek Maatschappelijke Oriëntatie, dat er het uitvloeisel van was. In Metro verklaarde vorige week nog iemand uit de sector dat het vooral niet de bedoeling kon zijn dat wij onze waarden en normen aan allochtonen zouden 'opdringen', maar dat de oplijsting van normen en waarden enkel voer was voor discussie in de lessen.

Mijnheer de minister, dat ook u soms in hetzelfde relativistische bedje ziek bent, toont uw houding ten aanzien van de islam in Vlaanderen. Door de erkenning van moskeeën stampt u een heuse islamitische zuil uit de grond, zonder dat daar spijkerharde garanties tegenover staan dat die islam zich inschrijft in onze Europese cultuur, zo dat al mogelijk zou zijn.

Ik heb een aantal kennissen van Turkse afkomst die hard hun best hebben gedaan om zich aan te passen: ze zijn goeddeels geseculariseerd, en hebben hun kinderen met succes opgevoed met het oog op hun volledige integratie in onze maatschappij. Zij deden dat ondanks de grote sociale druk die hen vanuit hun gemeenschap te beurt viel, en nog valt.

Wel, zij begrijpen niet dat de overheid moskeeën en imams steunt die net het omgekeerde bepleiten, die huwelijken met partners van het herkomstland aanraden en de verwestering van de jongeren actief tegengaan.

Minister Marino Keulen: We gaan dat net tegen. U steekt het hoofd in het zand. Dat is eigenlijk een struisvogelpolitiek: doen alsof iets dat vandaag reëel aanwezig is op het terrein, niet bestaat. Wij proberen door de erkenning van de moskeeën de betrekkingen te normaliseren en we koppelen de financiële erkenning aan een duidelijk en strak voorwaardenkader. Ik geloof daar veel meer in dan door te doen alsof de realiteit niet bestaat en uzelf een rad voor de ogen te draaien.

De heer Wim Van Dijck: Nee, u draait zich een rad voor de ogen, want u erkent moskeeën waar het helemaal nog niet op orde is en die nog steeds niet aan de voorwaarden voldoen. Ze worden ook te weinig gecontroleerd. U zou dat toch eens moeten nakijken.

Het beleid zou veel meer partij moeten trekken voor mensen die uit hun culturele cocon breken: voor de meisjes en jongens die zich vrijvechten, de gesecculariseerden, de verwesterden, de geassimileerden. Partij trekken dus tegen de sociale druk van de gesloten immigrantengemeenschappen, tegen de voortschrijdende segregatie. Maar dan moet men er natuurlijk vanuit gaan dat onze cultuur, onze waarden en normen voorgaan op die van de immigranten, dat onze cultuur de leidende cultuur is waaraan allochtonen zich dienen aan te passen. Zolang dat niet het natuurlijke uitgangspunt is van het inburgeringsbeleid, zal het gedoemd zijn te mislukken. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, de voorbije jaren werden heel wat inspanningen geleverd om een krachtig en creatief Vlaams stedenbeleid uit te bouwen. Eerst was er het Sociaal Impulsfonds, later kwamen het Stedenfonds, de stadsvernieuwingsprojecten, de visitatiecommissies en de stadscontracten. Dat heeft de aantrekkingskracht en de leefbaarheid van onze steden vergroot. Er komt een einde aan de stadsvlucht en dat is betekenisvol.

Toch blijkt uit de gegevens uit de beleidsbrief dat deze vaststelling ook nuancering vergt. De meeste steden kennen nog een negatief cijfer voor de migratie van jonge gezinnen. Het zijn echter de jonge gezinnen die de stad moeten doen leven. Jonge gezinnen aan de stad binden, betekent dat zij daar een betaalbare, degelijke huisvesting kunnen vinden. Ik wil daarom beklemtonen dat de uitbouw van een sterk stedelijk woonbeleid een voortdurend aandachtspunt moet blijven. Dat is een cruciale hefboom om te werken aan de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van onze steden. Daarom moet blijvend worden gestreefd naar een betere spreiding van de sociale huurwoningen binnen de steden, en ook over de steden en de omliggende gemeenten. Zeker in de stadswijken waar het sociaaleconomisch draagvlak en het sociale weefsel verzwakt zijn, moet nauwgezet en

met open vizier de opportuniteit van het creëren van bijkomende sociale woningen worden afgewogen.

Mijn fractie onderschrijft de doelstelling van minister Keulen dat er nog meer aandacht moet gaan naar het versterken van de woonfunctie en naar een kwaliteitsvolle inrichting van de publieke ruimte in de stad. Om een stedenbeleid te voeren dat gericht is op de instroom van jonge tweeverdieners, ook in de meer achtergestelde wijken, moeten we nog beter zicht krijgen op de subjectieve redenen waarom die gezinnen de stad of deze wijken opnieuw verlaten eens ze kinderen hebben.

CD&V ondersteunt de samenwerking met het Kenniscentrum Vlaamse Steden. Wij vinden het belangrijk dat dit door de centrumsteden zelf is opgericht. CD&V steunt ook de intentie om via een samenwerkingsprotocol te komen tot een meer intense samenwerking tussen de steden en de Vlaamse overheid. Belangrijk op dat vlak is zeker het thema van de stadsregionale samenwerking, want een stad en haar rand hebben er beide belang bij om op vele terreinen samen te werken.

Een concreet project met een grote symboolwaarde zijn de stadsklassen. Het kan de ogen van jongeren die opgroeien in plattelandsgemeenten openen voor de verrassende kanten van het leven in de stad.

Tijdens deze legislatuur werden de bevoegdheden Wonen, Stedenbeleid en Inburgering aan één minister toevertrouwd. Zo wordt uitdrukkelijk een verband gelegd tussen een sterk inburgeringsbeleid, het managen van het samenleven in diversiteit en het verhogen van de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van onze steden. Het is dan ook zinvol dat, naar het voorbeeld van de stadsmonitor, een lokale diversiteitsmonitor wordt uitgewerkt, waarmee steden en gemeenten een cijfermatig beeld krijgen van de diversiteit en de positie van de allochtonen op hun grondgebied.

De integratiekaart die door de minister wordt aangekondigd tegen april volgend jaar, kan de link leggen tussen het inburgerings- en diversiteitsbeleid enerzijds en de domeinen Wonen, Werk, Onderwijs en Media anderzijds. Tijdens de bespreking van de beleidsbrief in de commissie lichtte de minister toe dat de integratiekaart ook de resultaten van een survey zal bevatten, met interviews met 400 personen in Antwerpen, Gent en Genk, die de subjectieve beleving als allochtoon wil meten.

Hopelijk worden de monitor en de integratiekaart ook ingezet om na te gaan in hoeverre het gevoerde inburgeringsbeleid, waarvoor de minister de steun heeft van onze fractie, op het terrein bijdraagt tot het meer harmonieus samenleven van alle mensen met een diverse etnisch-culturele achtergrond. Het lijkt mij wenselijk dat in de integratiekaart ook de subjectieve beleving van het samenleven van alle inwoners van wijken met

een diverse bevolking op etnisch-cultureel en sociaal-economisch vlak aan bod komt.

Met de invoering van de administratieve boetes en een eenvormige cursus maatschappelijke oriëntatie begin volgend jaar, worden belangrijke stappen gezet in de uitvoering van het Inburgeringsdecreet. CD&V rekent ook op de grondige uitwerking van het secundaire traject met een sociaal of educatief perspectief, en op de medewerking van de ministers bevoegd voor Cultuur, Welzijn en Onderwijs en van de Vlaamse Gemeenschapscommissie aan de uitbouw van zinvolle secundaire trajecten met een sociaal of educatief perspectief.

Tijdens dit laatste werkjaar is de agenda vooral gevuld met de hervorming van de sector van het integratiebeleid. CD&V staat achter de doelstellingen van dit decreet zoals door de minister uiteengezet: de integratiesector verder professionaliseren, de financiering koppelen aan meetbare effecten en het geven van een regiefunctie aan de lokale besturen.

We vinden het positief dat de Vlaamse Regering bij de hervorming van de sector, meer dan in het verleden, de nadruk wil leggen op de taak van de sector om samenlevingsproblemen te detecteren en initiatieven te ontwikkelen die de sociale cohesie versterken. De sector dient zich daarbij meer dan in het verleden te richten op de noden van de hele samenleving, en niet enkel te focussen op die van de doelgroep. Overleg met de sector is een succes voor hervorming.

Als laatste bedenking wil ik meegeven dat er vaak onwennigheid heerst als in het kader van inburgering en diversiteit wordt gesproken over de religieuze beleving van inburgeraars en minderheden. Nochtans is deze thematiek buitengewoon actueel. Het religieuze gegeven is niet alleen deel van de problemen, maar ook van de oplossingen. Het Centrum voor Migratie en Interculturele Studies (CeMIS) onderzocht recent de behoeften van allochtone vrouwenwerkingen. Uit de aanbevelingen van de onderzoekers komt onder meer de vraag aan het beleid naar voren om in te gaan op vragen van allochtone vrouwen, ook als die religieus getint zijn. Het aanbod bestaat nu te eenzijdig uit sociaal-culturele activiteiten. Zo ontstaat een gat in de markt dat door radicalen kan worden ingevuld.

Mijnheer de minister, ik wens u de volgende maanden veel succes toe bij de uitvoering van uw beleidsbrieven. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, elke Vlaming, elk Vlaams bedrijf, elke Vlaamse vereniging, elke lokale

overheid wordt geconfronteerd met regels die zijn opgelegd door de Vlaamse Regering. Administratieve vereenvoudiging, e-government en wetsmatiging zijn dus in geen geval theoretische concepten maar hebben betrekking op het dagelijkse leven, het leven zoals het is.

Minder regels en beter begrijpbare regels maken de zaken eenvoudiger, leiden tot minder administratie en zijn dus tijd- en kostenbesparend. Daarom dringt onze fractie sterk aan op verdere stappen in de richting van administratieve vereenvoudiging. Dat Open Vld hier zeer veel belang aan hecht, blijkt uit het feit dat het in de federale regering achtereenvolgens de staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging en de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen levert. Op Vlaams niveau hebben we in dit halfjaar al meermaals vragen gesteld en voorstellen geformuleerd.

Open Vld stelt ook vast dat op lokaal niveau aandacht wordt besteed aan administratieve vereenvoudiging. Open Vld is tevreden dat de Vlaamse Regering de voorbije jaren op dit vlak vooruitgang boekte.

Denken we maar aan de reguleringssimpactanalyse (RIA) en de nadruk op wetsmatiging en kwaliteit van de wetgeving. Ook is er een rapportering per beleidsdomein van de administratieve lasten. Het MAGDA-platform zorgt voor de ontsluiting van authentieke gegevensbronnen, zowel federale als Vlaamse, en voor de uitwisseling van gegevens. Daardoor wordt het principe van het eenmalig verzamelen en het meervoudig gebruiken en hergebruiken van gegevens stap voor stap gerealiseerd. Gegevens worden slechts één keer ingezameld bij burger of onderneming, wat een grote tijds winst oplevert. Ook is er e-idee, de uitwisseling van ideeën en projectvoorstellen tussen de lokale besturen en de Vlaamse overheid. Een belangrijk nieuw element wordt ook dat beide partners op basis van de voorgestelde ontwikkelingen samen effectief diensten realiseren die een reële vereenvoudiging voor ondernemingen en/of burgers mogelijk maken. Tegelijk worden geïnteresseerde besturen intensief geraadpleegd bij de analyse van die projecten. Zo wil men erover waken dat wordt gerealiseerd wat lokale besturen écht nodig hebben.

Open Vld wil echter nog verder gaan. Het voorstel van resolutie betreffende het ontwerp van Interinstitutioneel Akkoord tussen het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen en de strategische adviesraden over de gemeenschappelijke aanpak en toepassing van de reguleringssimpactanalyse herinnert alle betrokken instanties aan hun engagementen ter zake. De resolutie gaat zelfs nog een stap verder en ijvert voor een impactanalyse van de Europese regelgeving. Vlaanderen moet beter voorbereid zijn op de richtlijnen die het op zich ziet afkomen en vermijden dat die opnieuw een stortvloed aan nieuwe regels genereren. De werk- en planlast voor de

lokale besturen moet afnemen. De lokale overheden worden overbelast met de opmaak van een lange reeks door een hogere instantie opgelegde beleidsplannen. Een vlugge rekensom levert een totaal van 36 plannen op. Het opstellen en redigeren daarvan is vaak zeer tijdrovend en arbeidsintensief. Samen met leden van de meerderheid hebben we daarom een voorstel van decreet ingediend dat dit wil verhelpen.

De grote krachtlijnen van dit voorstel van decreet zijn de volgende. De plannen moeten de beleidscyclus van de lokale overheid volgen. Waar mogelijk moeten plannen samen worden ingediend. Een voorbeeld is één algemeen vrijetijdspan ter vervanging van het sportbeleidsplan, het cultuurbeleidsplan en het jeugdbeleidsplan. Ook moeten de plan- en administratieve lasten worden beperkt door het opleggen van een plafond. Onze fractie is er tevreden over dat er vooruitgang wordt geboekt op het vlak van administratieve vereenvoudiging, wetsmatiging en e-government. Toch willen we samen met de meerderheid graag nog een stap verder gaan. Ik reken dan ook op de voltallige regering om hier terdege voort werk van te maken. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.

Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, geachte leden, de heer Penris is zo vriendelijk geweest om me te laten voorgaan, waarvoor dank. Mijnheer de minister, we zijn bijna aan het einde van de zittingsperiode en we mogen stellen dat het eindrapport van de Vlaamse Regering, althans wat het woonbeleid betreft, overwegend positief oogt. U verwijst er graag zelf naar: meer dan 80 percent van het regeerakkoord is verwezenlijkt. Er waren inderdaad heel wat belangrijke realisaties in deze regeerperiode. Dan denk ik aan het nieuwe socialehuurbesluit, aan de invoering van de renovatiepremie, de hervorming van het huursubsidiesysteem en de subsidies voor lokaal woonbeleid.

We zijn het erover eens dat er de afgelopen jaren heel wat aandacht ging naar Wonen. Die aandacht zal de komende jaren wellicht alleen maar toenemen. Op het vlak van wonen en huisvesting is er de voorbije jaren heel veel gerealiseerd. Nooit eerder zijn er meer sociale huurwoningen gebouwd, nooit eerder zijn er zoveel mensen in staat geweest om een eigen woning te verwerven. Maar liefst 75 percent van de Vlamingen – u pakt er graag mee uit, mijnheer de minister – bezit een eigen woning.

Maar er is ook een grote groep van mensen, een steeds groeiende groep, voor wie wonen en dan vooral betaalbaar wonen, een groot probleem is of dreigt te worden. Een groep voor wie het hebben van een woning – ondanks

alle inspanningen – nooit realiseerbaar zal zijn, voor wie een eigen huis altijd een verre droom zal blijven. Het is vooral een groep van heel kwetsbare Vlamingen: ouderen, alleenstaanden, eenoudergezinnen, die procentueel een veel te groot aandeel van hun inkomen moeten spenderen aan huur en voor wie het hebben van een betaalbare woning cruciaal is om te ontsnappen aan armoede. Het is vooral voor die groep dat het beleid, volgens mijn fractie, de komende jaren stijgende aandacht moet hebben.

Wonen is duur en neemt een flinke hap uit het doorsnee gezinsbudget, dat is geen geheim. En toch zijn nooit eerder zoveel mensen in staat geweest om een eigen woning te verwerven. Bijna drie op de vier Vlamingen is eigenaar, dat is een gigantisch aantal in vergelijking met onze buurlanden en daar mogen we trots op zijn. De overheid heeft de eigendomsverwerving dan ook op veel manieren gesteund én gestimuleerd. En wij zijn daar voorstander van. We vinden het verwerven van een eigen woning belangrijk, zeer belangrijk. Een eigen woning hebben blijft – het is hier al eerder gezegd vandaag – de beste garantie op een zorgeloze oude dag. Het is daarom, mijnheer de minister, dat sp.a zo hard gehamerd heeft op de herinvoering van de verzekering gewaarborgd wonen. Zo'n verzekering vormt de beste garantie op het creëren van woonzekerheid voor gezinnen. zo'n verzekering zorgt ervoor dat wie ziek of arbeidsongeschikt wordt en/of zijn werk verliest – in die situatie dreigen vandaag heel wat mensen terecht te komen – niet meteen zijn woning verliest en op straat staat. Daarom vinden we het zo belangrijk dat die woongarantieverzekering wordt uitgebreid naar huurders. Huurders vormen – dat zult u niet tegenspreken – zonder twijfel de meest kwetsbare groep op de woonmarkt. We zijn ervan overtuigd dat huurders minstens evenveel nood hebben aan woonzekerheid, net omdat het precies die groep is, die aangewezen is op de private huurmarkt, die het meeste risico loopt om in de armoede terecht te komen. We vinden het met andere woorden goed dat de eigendomsverwerving gesteund en gestimuleerd wordt, alleen willen wij ervoor waarschuwen niet al te eenzijdig daarop in te zetten.

Een belangrijke maatregel die ertoe moest bijdragen dat nog meer Vlamingen in de toekomst een eigen woning kunnen verwerven, is de renovatiepremie. Die is, zoals bekend, een overdonderend succes geworden. De renovatiepremie is inderdaad een duurzame maatregel om kwalitatief wonen te verbeteren, niet alleen voor de huidige generaties maar ook voor de toekomstige generaties. Met een beleid dat gericht is op het verbeteren van de kwaliteit van woningen, zorgen we ervoor dat die woningen kwalitatief blijven en bijgevolg bruikbaar blijven voor verschillende opeenvolgende generaties. Men komt bovendien tegemoet aan heel wat verschillende doelstellingen. Men verbetert de woontechnische kwaliteiten, men sluit aan bij de wijzigende woonbehoeften in

de loop van een mensenleven. Het renovatiebeleid heeft er eveneens voor gezorgd dat het wonen in de stad opnieuw aan slagkracht heeft gewonnen.

Maar er is helaas ook een keerzijde aan de medaille. Het is niet de eerste keer dat ik dat hier vertel. Door de renovatie is een segment van de woningmarkt, met name de private huurmarkt, onder druk komen te staan. De impact van stimulerende maatregelen heeft immers als gevolg dat het aanbod betaalbare woningen, vaak oudere en goedkopere woningen, beetje bij beetje is afgekalfd en stilaan gemarginaliseerd wordt. Vandaar dat er op zeer korte termijn, naast het verhoogde tempo in de socialewoningbouw, bijkomende inspanningen nodig zullen zijn voor de private huurmarkt. Het mag geen of-ofverhaal zijn, het moet een en-enverhaal worden. Nog steeds maakt de private huurmarkt bijna 20 procent van de woningmarkt uit. Die private huurmarkt zal altijd nodig zijn, net omwille van die groep huurders waar ik het daarstraks over had: de groep die nooit over voldoende middelen zal beschikken om een eigen woning te verwerven.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me uiteraard graag aan bij de opmerkingen van mevrouw Hostekint. Ik zou het evenwel ook graag hebben over een ander heikel punt bij de renovatiepremie, namelijk over de eigendomsvoorwaarde. We hebben het er al een paar keer over gehad, mijnheer de minister. U hebt tijdens de begrotingsbespreking en bij de bespreking van uw beleidsbrief nogmaals gezegd dat u aan maatregelen denkt. Ik heb de afgelopen dagen en weken heel wat mailtjes gekregen van mensen die erop wijzen dat 1 januari eraan komt, dat ze in 2009 niet langer vallen onder de inkomensvoorwaarden van 2006, en dat ze dringend een oplossing willen.

U hebt tijdens de bespreking inderdaad een ruime evaluatie van de renovatiepremie gegeven, maar u hebt het probleem van de eigendom een beetje voor u uit geschoven. Ik zou van deze gelegenheid gebruik willen maken om nogmaals aan te dringen op een duidelijk signaal zodat de mensen weten op welke termijn ze mogen of moeten rekenen of om u te vragen om in het geval dat er geen oplossing komt, duidelijk mee te delen dat er geen oplossing komt. Nu hebben we de verwachting gecreëerd, de mensen verwachten een oplossing, maar niemand weet wanneer die zal komen.

Minister Marino Keulen: Ik heb gezegd dat we dit aan het evalueren zijn. Ik zal hier heel snel over communiceren nadat de evaluatieprocedure doorlopen is.

De heer Jan Roegiers: Ik wil hier niet moeilijk over doen, maar u had de evaluatie tegen begin november aangekondigd. We zijn nu bijna eind december. De mensen zitten in de problemen.

Minister Marino Keulen: De voorwaarden zijn natuurlijk de voorwaarden. We hebben een premie gecreëerd die vroeger niet bestond, en daar is een gigantische respons op gekomen. 25.000 aanvragen tonen aan dat er inderdaad behoefte aan was. We hebben de inkomensgrenzen ruim genomen om er zeker ook de middengroepen toegang toe te geven en we hebben er een aantal voorwaarden aan gekoppeld om speculatieve misbruiken te voorkomen. De zorg die u verwoordt is ook mijn zorg. Vanaf het ogenblik dat ik er duidelijkheid over kan verschaffen, zal ik dat ook doen.

Het is me zeker niet onbekend dat een deel van het publiek weet dat men voor men de premie krijgt, drie jaar voordien geen eigenaar van een woning geweest mag zijn. We stellen soms vast dat mensen die ooit een woning hebben gehad, verhuizen, bijvoorbeeld in het kader van de arbeidsmobiliteit, en een bestaande woning in een stad kopen die ze met de renovatiepremie geschikt willen maken voor een moderne huisvesting, maar die door de eigendomsvoorwaarde van drie jaar geen aanspraak kunnen maken op de renovatiepremie waar ze heel hard op gerekend hadden. Ik herhaal dat we ermee bezig zijn.

De heer Jan Roegiers: Kunt u daar een termijn op plakken?

Minister Marino Keulen: Het zal een heel korte termijn zijn.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de minister, u hebt in het verleden de problemen op de private huurmarkt al meermaals erkend en u hebt ook al aangegeven dat u de private huurmarkt opnieuw aantrekkelijk wilt maken, maar u doet dat altijd in één adem met het excuus dat de belangrijkste hefboomen zich op het federale niveau situeren. Ik zal helemaal niet zeggen dat er de afgelopen jaren helemaal niets is gebeurd, dat is helemaal niet de teneur van mijn betoog, integendeel. Er zijn veel inspanningen geleverd en er werden ook veel resultaten geboekt op vlak van de woonkwaliteit, de wooninspectie en de huisjesmelkerij, maar toch is het onweerlegbaar zo dat de private woningmarkt de komende jaren een belangrijk aandachtspunt moet worden. De noden inzake betaalbaarheid en kwaliteit zijn hier het hoogst en als we het recht op betaalbaar en kwalitatief wonen voor iedereen willen garanderen, moeten we hier beginnen. Studies wijzen immers uit dat steeds meer Belgen moeilijkheden hebben om de kosten voor huisvesting te betalen.

Minister Marino Keulen: Ik wil toch even opmerken dat er geen enkele begroting zo is gestegen als die van Wonen. Het budget voor huisvesting is toegenomen met 57 procent, en van die bijna 700 miljoen euro gaat 80 procent naar sociale huisvesting, maar ook naar de private huurmarkt, want daar zijn de problemen het

grootst en ik ben de eerste geweest om die problemen hier op de agenda te plaatsen.

Als u nagaat wat we uittrekken voor de sociale verhuurkantoren – u weet dat we de renovatiepremie opentrekken naar eigenaars die verhuren via een sociaal verhuurkantoor en dat we de andere huursubsidies verdrievoudigd hebben –, dan kunt u niet zeggen dat we op dat vlak niet actief zijn geweest. Het grootste deel van de instrumenten hiervoor bevindt zich nog steeds op federaal niveau, maar voor wat we in eigen handen hebben, kan ik resultaten presenteren.

De basis van het probleem is dat het publiek dat vandaag huurt op de private huurmarkt, steeds meer de kenmerken van de sociale huurder krijgt. Daarom is het zo ontzettend belangrijk dat in het decreet Grond- en Pandenbeleid wordt beslist om 65.000 sociale woningen bij te bouwen. De private huurmarkt verkleint, verhuurders haken af vanwege dat sociale profiel van de huurders. Dan is het belangrijk om vanuit de overheid een vervangend aanbod te bieden voor minder kapitaalkrachtige huurders, dat kwalitatief en betaalbaar is.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de minister, ik beaam volmondig dat er heel wat is gebeurd op de woonmarkt. Maar het blijft onmiskenbaar dat heel wat Vlamingen moeite hebben om hun woonkosten te betalen. Ik verwijs naar de studie van professor Goossens, die erop wijst dat een op vijf Belgen moeite heeft om zijn huisvestingskosten te betalen. Met de huidige economische crisis en alle onheilstijdingen die op ons afkomen, vrees ik dat die problemen op heel korte termijn alleen maar zullen toenemen.

Mijnheer de minister, het is bekend dat u voor het stimuleren van de private huursector nogal gewonnen bent voor fiscale maatregelen. Het tegendeel zou verbazen. Maar het is eveneens bekend dat de instrumenten hiervoor vooral op federaal niveau zitten. Niets belet evenwel om in afwachting van een overheveling van een aantal bevoegdheden nu al een aantal maatregelen te nemen. We pleiten al jaren voor beleidsmaatregelen en instrumenten om de private huurmarkt te controleren en waar nodig ook te reguleren. Wij zijn ervan overtuigd dat bij een goed gereguleerde huurmarkt, waarbij de rechten en plichten van zowel huurder als verhuurder duidelijk gedefinieerd zijn, en die een aantrekkelijk aanbod realiseert van kwaliteitsvolle woningen met een correcte prijs-kwaliteitverhouding, iedereen wint, mijnheer de minister, huurder én eigenaar.

Een aantal maatregelen is reeds genomen om het aanbod voor wie huurt, te verruimen. Ik wijs op het huursubsidiestelsel dat, in uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord, werd verruimd. Ik heb hier vanmorgen al benadrukt dat wij als sp.a uiteraard voorstander zijn van huursubsidies. Wij zijn er zelfs voorstander van om het

bestaande systeem fors uit te breiden, maar alleen als die huursubsidie ook wordt gekoppeld aan richthuurprijzen, aan eerlijke huurprijzen en aan de kwaliteit van de woningen.

Een aantal andere maatregelen die kunnen bijdragen om de private huurmarkt weer aantrekkelijk en vooral weer betaalbaar te maken, zijn spijtig genoeg in de studiefase blijven steken. Ik denk aan het systeem van de paritaire huurcommissies, die in een aantal grootsteden nochtans hun nut hebben bewezen, en het centraal huurwaarborgfonds. Ik weet dat u geen voorstander bent van een centraal huurwaarborgfonds. Waarom is me nog steeds niet echt duidelijk. Volgens mij heeft zo'n fonds voordelen, zowel voor de huurder als voor de verhuurder. Bovendien komen er door het centraliseren van al die individueel uitstaande huurwaarborgen ook immens veel middelen vrij, die op hun buurt opnieuw kunnen worden geïnvesteerd in woonbeleid.

Ik heb er daarstraks al op gewezen dat het aanbod en de inspanningen op het vlak van sociale huisvesting nooit eerder zo groot waren als tijdens deze legislatuur. Het investeringsprogramma voor het aanbod van sociale woningen is de voorbije jaren alsmaar gestegen. Er is ook het ambitieuze plan om tegen 2020 gefaseerd 43.000 bijkomende sociale woningen te bouwen en daarbij ook de gemeenten, zeker die die tot dusver niet aan hun plichten hebben voldaan, te activeren.

Hoe dan ook zal het aantal sociale huurwoningen drastisch moet worden opgetrokken. Het huidige percentage van 6 procent aandeel in de woningmarkt is onvoldoende en het huidige bouwritme volstaat duidelijk niet. Ondanks de inhaalbeweging blijven de inspanningen van de voorbije jaren overduidelijk ontoereikend om de woningnood te lenigen en de wachtlijsten in de sociale huisvesting weg te werken. Het is en blijft onze rotsvastte overtuiging dat een sociale huurwoning, die per definitie betaalbaar is, de beste garantie is en blijft om het recht op wonen voor iedereen te waarborgen, zeker voor wie niet over zo veel financiële middelen beschikt.

Globaal gezien zijn we tevreden over het beleid van de afgelopen jaren, maar u zult het met mij eens zijn, mijnheer de minister, dat er nog heel wat werk is, zeker voor die mensen die het wat moeilijker hebben in onze maatschappij. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we zijn bijna aan het einde van de rit, en we hebben dat al kunnen vaststellen bij de bespreking van deze laatste begroting. We hebben mogen vaststellen, mijnheer de minister, dat het enthousiasme bij sommige van onze commissieleden niet meer zo groot was als in het begin van de legislatuur.

Dat heeft natuurlijk alles te maken met routine en met het feit dat er geen grote nieuwe dossiers moeten worden aangesneden. Ik ga dus niet herhalen wat de collega's in de commissie over uw begroting naar voren hebben gebracht. Ik ga evenmin onze eigen standpunten in herinnering brengen. De heer Verougstraete heeft dat uitmuntend gedaan. Ik ga van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw beleid te evalueren, als u het me toestaat.

De vraag is dus of deze minister het goed heeft gedaan. Uw meerderheid zal natuurlijk ja zeggen. Het antwoord is echter niet volmondig ja, want het komt slechts uit één mond. De oppositie zal uiteraard neen zeggen. Het is de rol van de oppositie om oppositie te voeren. We weten dat u meer geld hebt gekregen, meer dan in het verleden. U hebt het bedrag of het percentage daarstraks nog eens genoemd. Uw departement heeft een stijging gekend van meer dan 57 procent. Dat is niet niets. De vraag is of u de centen goed hebt besteed. Dat moeten we dan volgens objectieve parameters trachten af te toetsen.

Ik zal de denkoefening samen met u trachten te maken. Zijn de wachtlijsten verkort? Zijn de wachttijden verkort? Zijn de kwaliteit en de leefbaarheid van ons socialewoningpatrimonium toegenomen? Zijn de prijzen betaalbaar en leefbaar in vergelijking met sommige delen van de privémarkt? Is de wetgeving daarover duidelijk? Zijn de toewijzingsregels objectief en verdedigbaar?

Mijnheer de minister, ik zie u al druk nota nemen, en ik weet al dat u mij zult tegenspreken. We hebben dit debat al een paar keer gevoerd. Daarom ook zit er zoveel routine in dit verhaal, maar de wachtlijsten zijn niet ingekort. Het cijfer waarover ik beschik is het volgende. 76.680 mensen wachten op een sociale woning. U zult zeggen dat het cijfer niet klopt omdat er dubbeltellingen zijn. Dat is zo, maar we kunnen de dubbeltellingen eruit gooien en voor eens en altijd duidelijkheid scheppen over dat cijfer. In antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Decaluwe hebt u zelfs gezegd dat het totale aantal wachtenden op een sociale woning in Vlaanderen in 2007, vorig jaar dus, 93.841 bedroeg. We moeten over deze cijfers eens duidelijkheid scheppen. Ik voel dat u dat nu gaat doen.

Minister Marino Keulen: Het zijn er 55.000, en u weet dat. We weten ook dat we aan maximumcapaciteitgrenzen van de bouwsector aan het bouwen zijn.

De wachtlijsten hebben gedeeltelijk ook te maken met de woonwensen. Sommige mensen staan vijf jaar op een wachtlijst, en de reden ervoor klinkt als een provocatie – maar wie de sector goed kent, zal me niet tegenspreken: dat is omdat sommige mensen vijf jaar op een bepaalde woning willen wachten. Als mensen bereid zouden zijn het aanbod te aanvaarden dat de huisvestingmaatschappij in haar werkingsgebied voorlegt, zouden heel veel mensen geholpen zijn binnen een aantal

maanden en soms zelfs binnen een aantal weken. Ze zouden zeker geen vijf jaar moeten wachten. Als men absoluut in een bepaalde straat of wijk wil wonen, kan het zijn dat men vijf jaar moet wachten.

Ik voer deze discussie ontzettend graag. Voor de buitenwereld is dat een soort ontmaskering. Als men stelt dat, als deze mensen tevreden zouden zijn met een aanbod binnen een straal van hooguit 10 kilometer, ze dan op zes à zeven maanden geholpen zouden zijn, krijg ik van de sector een bevestigend antwoord. Dat zou dus het geval zijn. De selectiviteit maakt dat mensen soms heel lang moeten wachten.

De heer Jan Penris: We zullen het er straks nog over hebben. Ik heb misschien mogelijke oplossingen in petto. Wij zijn op studiereis geweest en hebben er heel veel geleerd, mijnheer de minister. De wachttijden zijn en blijven lang. We moeten dat durven toe te geven. De gemiddelde wachttijd bedroeg in 2007 821 dagen – en ik citeer nu uit uw schriftelijke antwoord op de vraag van de heer Decaluwe.

Minister Marino Keulen: Dat is een wiskundige reeks. U bent te slim om dat niet te weten.

De heer Jan Penris: Ik zou dat onmiddellijk toegeven.

Minister Marino Keulen: We hebben dat debat al duizendmaal gevoerd. Het gaat om mensen die inderdaad zeggen dat ze in die straat willen wonen. Sommigen staan acht jaar op de lijst, sommigen zes maanden, en dat wordt gewoon wiskundig berekend.

Dat geeft de feitelijke woonbehoefte niet aan.

De heer Jan Penris: Dat ging ik meteen toegeven, mijnheer de minister. Maar u en ik zijn ook slim genoeg om te weten dat er effectief schrijnende gevallen zijn. Mensen met een groot gezin hebben dikwijls een wachttijd van vier tot vijf jaar. Die zijn niet kieskeurig, maar kunnen nu eenmaal niet terecht in het eenkamerappartement dat u binnen de twee maanden vrij hebt.

Ik weet ook dat statistieken kunnen liegen. Ik verwijs naar de spreuk van Bomans over de statisticus die is verdrongen in een rivier die gemiddeld één meter diep was. Achter de cijfers schuilt een realiteit, die naar onder geïnterpreteerd kan worden maar ook naar boven. Waarom weigeren sommige mensen bepaalde woningen in bepaalde gebieden? Dat heeft te maken met de kwaliteit en de leefbaarheid.

U bent een gelukkig man. U mag op vrijdag lintjes doorknippen in nieuwe, hippe sociale woningen in mooie wijken. U bent daar heel fier op, en terecht: u ziet dat het geld van de Vlaamse belastingbetaler misschien nog goed besteed wordt. Maar ik moet op vrijdag op

dienstbetoon komen bij mensen die in oude sociale woningen wonen, die helemaal verloederd, vervuild en vervreemd zijn. Zij vertellen mij een heel ander verhaal dan wat u te zien krijgt. Zij komen naar mij omdat ze weten dat de oppositie nog oor heeft voor hun verhaal.

Als u, mijnheer de minister, eerlijk bent en u gaat in de sociale woonwijken in de grootsteden kijken, dan moet u vaststellen dat er iets mis is met de kwaliteit van onze woningen.

Minister Marino Keulen: Dat is fundamenteel niet correct. We renoveren 6000 woningen op jaarbasis. Vandaag is de kwaliteit van de sociale huisvesting beter dan die van eigendomswoningen. Het energiepeil zit vandaag gemiddeld op E85, waar dat in private woningen E100 is. Dat betekent dat de sociale woningen beter geïsoleerd zijn en geventileerd worden.

Hier en daar zijn er nog oude wijken. Daar zijn we bezig met een inhaalbeweging. Vorige week heeft de regering nog een bijkomend programma goedgekeurd om moderne stookketels te plaatsen in 1500 sociale woningen waar die nog niet aanwezig waren. Er wordt fors gerenoveerd en geïnvesteerd in kwaliteit. Zie maar naar wat we vandaag in Antwerpen, in de wijk Luchtbal bijvoorbeeld, aan projecten hebben. Dat geeft aan dat wij de economisch zwakkere kwalitatief, mooi en degelijk huisvesten.

De heer Jan Penris: Maar, mijnheer de minister, dat zeg ik juist. Ik weet dat u af en toe lintjes mag knippen in nieuwbouw- en renovatieprojecten. Ik gun het u. U ziet de mooie verwezenlijkingen met ons belastinggeld.

Ik nodig u uit om op vrijdag eens met mij naar de Geelhandplaats in Antwerpen te gaan en daar eens te kijken hoe de toestand is. Ik nodig u uit om mee te gaan naar Schoolplak in Antwerpen. Ik nodig u uit om met mij naar de Chicagoblok te gaan op Linkeroever. Er is een werkelijkheid die bedroevend te noemen is.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Mijnheer de minister, vorig jaar bent u op bezoek geweest in Ronse. U hebt daar een mooi nieuw sociaal woonblok gezien. Maar heeft men u ook de andere woonblokken getoond?

Minister Marino Keulen: Uiteraard. Ik ben daar op werkbezoek geweest. Ik heb meerdere projecten bezocht. Als er vanuit Ronse voorstellen komen voor nieuwbouw of renovatie, staan wij ervoor open.

Vandaag hebben we meer budget dan projecten. Als er problemen zijn, kaart ze aan. De bouwsector kan niet meer volgen. Ons probleem is een luxeprobleem: we hebben wel geld, maar we stoten aan tegen de maximumcapaciteit

van de bouwsector. Door de crisis zal wat capaciteit vrijkomen. Heel wat collega's die de sector goed kennen, weten dat we in 2007 en de eerste helft van 2008 aanbestedingen meermaals moesten organiseren omdat er te weinig offertes werden ingediend. Nochtans zijn wij trouwe opdrachtgevers en goede betalers.

De heer Erik Tack: Mijnheer de minister, in Ronse zijn er twee sociale woonwijken met onder andere twee grote appartementsblokken die helemaal uitgeleefd zijn. Om de zes maanden gebeurt er een catastrofe. Er wordt een liftkoker in brand gestoken of de kelderverdieping vliegt in brand. Enkele maanden geleden heeft men een appartementsblok moeten ontruimen. Als er slagregen is, komt de regen gewoon binnen. Er zijn elektriciteitsinstallaties die niet eens meer gekeurd kunnen worden.

Ik moet uw verhaal over kwaliteitsvolle sociale woningen, in elk geval wat de vroegere sociale woningen betreft, helemaal tegenspreken. Ik denk dat u die niet ziet of niet wilt zien.

De heer Jan Penris: Een volgend toetsingscriterium is de prijs. Ook op dat vlak zullen we van mening blijven verschillen. De prijsstijgingen in de socialehuursector zijn de afgelopen jaren te hoog geweest, vaak veel hoger dan die op de privéhuurmarkten.

Ik heb zelf een enquête laten doen met een van onze frontorganisaties. Bij 74 percent van de huurders was er een huurprijsstijging. In 39 percent van de gevallen bedroeg die stijging zelfs meer dan 10 percent op een jaar tijd. Ik weet dat we ook hier over gemiddelden moeten spreken. Er zullen inderdaad misschien gevallen zijn waar de huurprijs in de socialehuisvestingssector daalt. Ik stel echter vast dat de huurdersorganisatie in Antwerpen, het PASH, bevreesd is voor de enorme huurprijsstijgingen bij heel wat van zijn leden. Ik vind dan ook dat we waakzaam moeten zijn.

We hebben een nieuw socialehuurbesluit. We hebben daar lang op gewacht. Daar waren echter een aantal gebreken aan verbonden. Zo was het hele taalgegeven een probleem. Oudere autochtonen of bejaarden die hun diploma van de lagere school niet meer vonden, moesten bewijzen dat ze het Nederlands machtig waren. We hebben daar een mouw aan kunnen passen. Verder stelden we ook vast dat gescheiden koppels of ouders geen beroep meer konden doen op de gezinsaftrek. We zullen daar een mouw aan passen. Het is de verdienste van onze commissie over dergelijke zaken te waken.

Ik had nog iets willen zeggen over het toewijzingsreglement. We hebben immers een aantal ideetjes opgedaan tijdens onze studiereis in Londen. We zullen het daar in de commissie nog over hebben. Ik wil alle commissieleden danken voor hun inbreng. U zegt zelf

dat wij een van de beste commissies zijn. Dat zal niet aan de voorzitter liggen, maar wel aan de commissieleden en het vele werk dat zij daar verzetten. (*Applaus bij het Vlaams Belang en CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, CD&V is tevreden.

Als we het regeerakkoord bekijken, dan kan er op het vlak van wonen toch een en ander worden voorgelegd. Het parlement heeft een aantal wetgevende initiatieven genomen. Ik denk dan aan het debat over de strijd tegen de huisjesmelkerij, het nieuwe socialehuurbesluit, een nieuw financieringssysteem, huursubsidies, renovatiepremies. Verder zijn wij vooral tevreden dat de Vlaamse Regering twee weken geleden vier belangrijke ontwerpen van decreet heeft goedgekeurd: een wijzigingsdecreet op de ruimtelijke ordening, een decreet Grond- en Pandenbeleid, een decreet gebruikersschade en een decreet uniek loket.

Die vier ontwerpen van decreet vormen samen een belangrijk geheel voor de vereenvoudiging en verduidelijking van de procedures. Verder worden een aantal nieuwe instrumenten aangereikt, zeker als het over het Grond- en Pandenbeleid gaat. De grote verdienste is in elk geval dat er vandaag een Grond- en Pandenbeleid is. CD&V was begin jaren negentig al vragende partij. De eerste sporen daarvan zijn terug te vinden in het regeerakkoord van 1994 met een grondbank van toenmalig minister Baldewijns.

Heel belangrijk voor de man of de vrouw in de straat is de afstemming van verschillende reglementeringen waar dat nodig is. Ik denk daarbij aan de milieu- en de bouwvergunning. Op dat vlak wordt een antwoord gegeven aan de bevolking. We hopen dat de decreten zo snel mogelijk, in januari, in het parlement behandeld worden en dat ze voor Pasen van kracht worden.

Inzake wonen is ook de budgettaire consequentie belangrijk. Een bedrag van 6,5 miljard euro besteden aan huisvesting tussen nu en 2020 is niet niks. Het is een plicht om ambitieus te zijn. Geld vrijmaken is één zaak, de sector moet echter ook volgen. Daarnet hebben we even van gedachten kunnen wisselen met de fractieleider van Open Vld. Ook de privésector moet kunnen volgen. Misschien is de recessie wel een zegen voor de socialewoningbouw. We waren en zijn een investeringsregering. In de toekomst moet er geld zijn en geïnvesteerd worden in de bouw. Voor mij blijft de bouw de spil in de economie. Daar hangt immers zo veel aan vast. Men denkt vaak alleen aan de baksteen. Vooraleer de woning of de infrastructuur voor een school of een andere instelling af is, zijn er al heel wat doelgroepen in de samenleving die een bijdrage moeten leveren. Ik denk aan

sanitair, betegeling enzovoort. We zijn dan ook bijzonder blij met die vier decreten.

Er komen 45.000 sociale woningen en een deel koopwoningen bij. Daarmee hangt natuurlijk ook het nieuwe socialehuurbesluit en het nieuwe financieringssysteem samen. Beide moeten ervoor zorgen dat dat ook financieel een haalbare kaart blijft voor de bouwmaatschappijen. Ik blijf ervan overtuigd dat we binnen nu en een paar maanden opnieuw moeten zorgen voor een evaluatie om negatieve effecten voor de sector zelf te vermijden. Het zou immers jammer zijn dat we enerzijds geld pompen in de bouw, en er anderzijds niet voor zorgen dat bouwmaatschappijen break-even kunnen draaien. Dat moet de ambitie zijn. Ze moeten geen winst maken, wel break-even draaien. Daarvoor is die nieuwe regelgeving heel belangrijk.

Er zijn nog heel wat vragen op het werkveld. In de commissie hebben we het al verscheidene keren gehad over de nieuwe huurprijsberekening. Ik geef de zaak altijd het voordeel van de tijd. Mijnheer de minister, 2011 zal daarvoor een cruciaal jaar zijn. We houden in ieder geval de vinger aan de pols.

Ik richt me nu tot beide ministers. Mijn droom was dat er één minister en één commissie voor Wonen en Ruimtelijke Ordening zouden zijn. We hebben er nu twee gekregen. Ze hebben allebei hun job gedaan. Voor CD&V blijft de ondersteuning van de eigendomssector cruciaal. In Vlaanderen is 75 percent eigenaar van de woning. Mevrouw Hostekint had het over de verzekering van het gewaarborgd wonen. Mijnheer de minister, u moet natuurlijk uw ei leggen. Iedereen is daar voorstander van. We zullen ook een partner moeten vinden die dat kan realiseren. Aankondigen in de media dat de verzekering voor het gewaarborgd wonen er zal komen en ze in de feiten niet kunnen realiseren, daar voel ik me niet zo goed bij. Ik heb een déjà-vugevoel. Een vijftal jaar geleden waren er grote hervormingen bij Ford. Een van de zaken die we toen hebben gezegd, is dat er een verzekering gewaarborgd wonen is. Als ik nu de verhalen in de krant lees, dan hoop ik dat de mensen die verzekering hebben afgesloten. Samen met u hoop ik dat de regering dat kan realiseren.

Minister Marino Keulen: 'Een ei moeten leggen' is dierlijke beeldspraak, maar dat spreekt meteen tot de verbeelding.

U weet dat ik een Europese aanbesteding doe. Ik zou als minister niets liever willen dan dat verzekeringsmaatschappijen daarop intekenen. Ik heb het al twee keer gedaan. Maar je krijgt geen respons. Of slechts van één iemand, die vertrekt vanuit een feitelijke monopoliegedachte en die bijna drie keer zoveel vraagt als hij ons tot dusverre aanrekende. Je moet niet dom zijn, je moet geen belastinggeld over de balk gooien.

We hebben een Europese aanbesteding. Daar moet je de regels volgen. Nu moeten de verzekeringsmaatschappijen daarin hun verantwoordelijkheid opnemen. We stellen vast dat mensen die gebouwd hebben of een woning hebben gekocht en die werkloos worden er alles aan doen om heel snel opnieuw aan de slag te geraken. Dat risico is voor de verzekeraars relatief.

We hebben nu ook een nieuw idee over activering. De vader van deze gedachte is minister Van Mechelen. Dat maakt het voor de verzekeraars nog interessanter. Er blijven geen mensen in dat systeem hangen. Ik heb het idee de vorige keer opnieuw gelanceerd. Het gaf 4100 polissen op jaarbasis. We voerden altijd campagne in de periode van Batibouw, en het was bovendien gratis. We hebben ongeveer 50.000 bouwvergunningen per jaar. Het was dus geen weergaloos succes. Ik ben zelf tweehonderd procent voorstander van een verzekering gewaarborgd wonen. Ik doe daar als minister alles voor. Het is nu aan de verzekeringssector om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. We hebben in een aantal voorwaarden voorzien zodat het voor hen interessant is om met betrekking tot dat product een voorstel te doen en een offerte in te dienen.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat u er alles voor doet. Ik hoop dat het resultaten oplevert. Maar ik ga er wel van uit dat als de markt hier haar verantwoordelijkheid niet opneemt, dat wij dan tenminste als overheid onze verantwoordelijkheid opnemen.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Sannen, u maakt een heel goede opmerking. Wij denken erover na hoe we eventueel met een alternatief op de proppen kunnen komen indien de marktbevraging geen bevredigend resultaat oplevert. Ik blijf ervan uitgaan dat dit wel zal lukken.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik wil in dezelfde richting aansluiten. Ik wou u de suggestie doen. Als het niets oplevert, moeten wij vanuit de Vlaamse Regering zelf een initiatief nemen. *(Opmerkingen van minister Keulen)*

Inderdaad, een plan B. Daarover zijn we het eens.

Wij hebben veel goede dingen gedaan, maar wij hebben ook een aantal dingen niet gedaan. Waarom, ik weet het niet. U hebt daarop wellicht een beter antwoord dan ik. Een nuttig instrument bij het verwerven van de woning is de sociale lening. Ik heb altijd gezegd dat daar in goede tijden niemand van wakker ligt, maar in slechte tijden is het een zeer gegeerd instrument. Dat is de voorbije maanden gebleken. De aanvragen nemen toe.

Ik moet toegeven dat de harmonisering waarvoor wij vanuit de CD&V-fractie de voorbije vier jaren heel hard hebben gepleit, er niet is gekomen. Misschien, collega's, weten jullie dat niet, maar vandaag kun je bij drie

verschillende instanties een sociale lening afsluiten. Ik nodig u uit om daarin uw jongen terug te vinden. Ik nodig u uit om op uw zitdag mensen te verwijzen naar de juiste kredietgever.

Minister Marino Keulen: Die sociale leningen zijn er. Wij hebben daar heel veel extra kredieten voor opzitzet. U moet maar eens vragen aan de minister van Begroting wat dat hem kost. Wij zijn daar budgettair bijna het slachtoffer van ons eigen succes.

De leningen komen van het Vlaams Woningfonds, dat gelieerd is aan de Gezinsbond en waar nu niet alleen de bescheiden maar ook de modale inkomens – met een jaarsalaris van 50.000 euro plus 3000 euro per kind ten laste – kunnen lenen aan 2 percent en 2,5 percent. Dat loopt als een trein. Je hebt daarnaast ook nog de VMSW. Je hebt erkende kredietmaatschappijen. Het probleem is voor diegenen die het kennen veel groter dan voor de mensen zelf, want uiteindelijk wijzen de cijfers uit dat de mensen massaal gebruik maken van die hele batterij aan sociale leningen.

Administratief-technisch kun je pleiten voor een harmonisering. Het moeilijke is dat als je rond de tafel zit die van het Vlaams Woningfonds vinden dat je de twee andere moet afschaffen, en de twee andere vinden dan weer dat het Vlaams Woningfonds moet verdwijnen. Het publiek heeft daar blijkbaar minder problemen mee dan een aantal mensen die dat door een louter administratieve bril bekijken.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik bekijk het niet door een louter administratieve bril. Wij bekijken dat door de bril van de burger die recht heeft op één loket waar hij alle informatie kan krijgen. Dan is het niet normaal, mijnheer de minister, dat je dertig of veertig kilometer moet afleggen om alle informatie te krijgen, terwijl de maatschappijen alle drie hetzelfde aanbieden.

Ik ga ervan uit dat dit tijdens een volgende legislatuur wel kan worden gerealiseerd.

Over de private huursector is daarnet, tijdens het debat met mevrouw Dua, al een en ander gezegd. Voor CD&V blijft dit een belangrijk aspect. We moeten de eigenaars weer motiveren om in woningen en in onroerend goed te beleggen. Die investeringen kennen een rendement. Indien er geen rendement zou zijn, zou niemand dit doen. Eens we zover zijn, moeten we de richtprijzen natuurlijk aan kwaliteit koppelen. Ik denk dat we het daarover eens kunnen zijn.

De huursubsidies voor personen die al vijf jaar op de wachtlijst voor een sociale huurwoning staan, zijn op zich een goede maatregel. Hoewel huursubsidies een middel kunnen zijn, blijven we echter van mening dat we met die 45.000 bijkomende sociale huurwoningen

beter af zullen zijn. Huursubsidies zijn immers heel vergankelijk. Het is heel plezierig de mensen iets te geven. Het is veel moeilijker dit nadien weer af te nemen. Dit geldt voor alle politici, van welke partij dan ook.

Tot slot pleiten we al jarenlang voor sterke woonmaatschappijen. De professionalisering en de responsabilisering staan centraal in de erkenningsronde die de minister in het vooruitzicht heeft gesteld. Er zijn grote verschillen tussen de maatschappijen. Een grote maatschappij werkt niet noodzakelijk beter dan een kleine maatschappij. Er zijn duidelijk regionale verschillen. We pleiten voor een harmonisering binnen het domein van de sociale leningen. In verband met de woonmaatschappijen, die verschillende zaken kunnen aanbieden, valt hetzelfde te zeggen. Een sterke samenwerking met de sociale verhuurkantoren moet zeker mogelijk zijn. Ze zijn trouwens zelf vragende partij om een beroep te kunnen doen op de klusjesdiensten van de vele goed functionerende woonmaatschappijen in Vlaanderen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mevrouw de voorzitter, in de recentste beleidsbrieven zijn twee mijlpalen, met name het wijzigingsdecreet betreffende de ruimtelijke ordening en het decreet betreffende het grond- en pandenbeleid opgenomen. Deze ontwerpen van decreet hebben een weerslag op de begroting gehad. Hoewel ik niet op de bespreking van deze ontwerpen van decreet in het Vlaams Parlement wil vooruitlopen, wil ik de ministers, hun kabinetten en hun administraties nu reeds met deze prachtige werkstukken feliciteren. Deze decretale initiatieven vormen de basis voor meer rechtszekerheid, snellere administratieve procedures en een doeltreffend beleid inzake grond en panden en inzake ruimtelijke ordening.

De heer Verstraete zal straks dieper op het woonbeleid ingaan. Ik wil me nu op de ruimtelijke ordening concentreren.

Een belangrijke vernieuwing in het ontwerp van wijzigingsdecreet betreffende de ruimtelijke ordening is de meldingsplicht. Naast de bestaande categorieën, de vrijgestelde en vergunningsplichtige werken, komt er nu een nieuwe categorie, de meldingsplichtige werken. Voor sommige kleine of duidelijk vast te stellen ingrepen zal de burger niet langer een bouwvergunning moeten aanvragen. Hij zal aan het gemeentebestuur moeten melden welke werken worden uitgevoerd. De inspanningen om de milieu- en stedenbouwkundige vergunningen op elkaar af te stemmen en gelijktijdig te behandelen, zijn voor onze bedrijven zeer belangrijk.

De beroepsprocedures inzake stedenbouw worden sterk gestroomlijnd. Dit betekent dat veel sneller definitief duidelijkheid kan worden verschaft. Daarnaast wordt met een aantal bestaande onzekerheden in de rechtspositie van

zonevreemde constructies komaf gemaakt. Het ontwerp van decreet zal ertoe leiden dat de decretale basisrechten in alle gebieden definitief van toepassing en bijgevolg generiek zullen worden. Daarnaast worden de herstelmogelijkheden voor zonevreemde constructies ingevolge heirkraft naar ruimtelijk kwetsbare gebieden uitgebreid. Verder voert het ontwerp van decreet het systeem van het 'as built'-attest in. Hierdoor zullen beperkte afwijkingen van het oorspronkelijke bouwplan onmiddellijk in het vergunningenregister kunnen worden opgenomen en zal de bouwheer geen nieuwe stedenbouwkundige aanvraag moeten indienen. Bouwmisdrijven zullen in de toekomst niet langer eerst strafrechtelijk en vervolgens nog eens burgerlijk worden vervolgd. Dit wordt pas mogelijk eenmaal de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid een advies heeft uitgebracht.

De afronding van het actieprogramma van het huidige Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de bewerkstelling van de doorwerking van het RSV op de verschillende bestuursniveaus en binnen de verschillende beleidssectoren, de evaluatie, actualisering en gedeeltelijke herziening van het document voor de periode na 2007 en de voorbereiding van een fundamentele herziening van het RSV vormen de hoeksteen van het planologisch beleid.

De afbakeningsprocessen van de stedelijke gebieden en van de natuurlijke en agrarische structuur zitten op kruissnelheid. Wat betreft het aanbodbeleid voor nieuwe bedrijventerreinen, werd en wordt terecht een dubbele strategie gevolgd: naast het aansnijden van nieuwe bedrijventerreinen, wordt er veel aandacht besteed aan het hergebruik van bestaande terreinen, met specifieke aandacht voor de brownfieldproblematiek. Verder wordt voorzien in een geïntegreerde plannings- en uitvoeringsprocedure, waarbij de aanpassing van het structuurplan en de opmaak van een uitvoeringsplan gelijktijdig kunnen worden doorgevoerd.

Binnen het vergunningenbeleid blijft een klantgerichte en snelle afhandeling van de stedenbouwkundige vergunningen een centraal gegeven. Tevens is het aangewezen dat de soms vage termen zoals 'de goede plaatselijke aanleg', of nog 'de ruimtelijke draagkracht' nader gedefinieerd worden.

Een tweede mijlpaal behelst, zoals eerder gesteld, het decreet op het grond- en pandenbeleid. Dit decreet wil wonen betaalbaar maken voor iedereen, waarbij in de eerste plaats het aanbod aan sociale woningen wordt vergroot.

Op het vlak van de leefbaarheid van steden, worden de verkrotting en de leegstand verder aangepakt, onder andere met 15 miljoen euro extra aan projectsubsidies. Daarenboven wordt met behulp van onder andere de

zogenaamde 'renovatielening' en de verlaging van de registratierechten, voor de activering van leegstaande panden nog een versnelling hoger geschakeld.

Op het vlak van het onroerend erfgoed werd in de loop van 2008 het tienduizendste gebouw als monument beschermd. In 2009 zal Vlaanderen trouwens voor de eerste maal beschikken over een gebiedsdekkende inventaris van het bouwkundig erfgoed.

Het thematisch-typologisch beschermingsbeleid vormt bij uitstek het instrument om eventuele hiaten inzake bescherming aan te vullen, en zo het totale pakket aan beschermde goederen actueel te houden. In 2009 worden specifieke accenten gelegd met betrekking tot houtige elementen, kerken uit de 20ste eeuw, het oeuvre van architect Renaat Braem en 19de-eeuwse architectenwoningen. Het mag duidelijk zijn dat in het licht van het jaar 2014, bijzondere aandacht dient te gaan naar de opmaak van een overzicht en een evaluatie van alle erfgoed van de Eerste Wereldoorlog.

Inzake de bescherming van de landschappen blijft de nadruk liggen op de aanduiding van ankerplaatsen en de realisatie van erfgoedlandschappen. De overheid stimuleert de onroerend-erfgoedzorg door het toekennen van premies. De chronische betaalachterstanden uit het verleden zijn weggewerkt en het volume aan beleidskredieten is sterk gestegen. Het voorbije jaar zijn dan ook veel inspanningen geleverd om meer eigenaars of beheerders van beschermde panden en landschappen warm te maken voor de opwaardering van hun onroerend erfgoed.

Sta mij toe om tot slot nog het interessante initiatief van de tax shelter voor het onroerend erfgoed te verduidelijken. Bedrijven zullen worden gestimuleerd om te investeren in restauratie op maat van het monument. Indien de investeerder aan bepaalde voorwaarden voldoet, zal hij kunnen genieten van een substantiële belastingsvrijstelling voor het bedrag dat werd besteed aan de restauratie of het onderhoud van het onroerend erfgoed.

Collega's, het mag duidelijk zijn: rechtszekerheid, doeltreffendheid, maatwerk en menselijkheid stonden, staan en zullen centraal blijven staan in het beleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed. Hiervoor wil ik Minister Van Mechelen namens de Open Vld uitdrukkelijk danken.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik zal heel kort zijn omdat ik het belangrijkste al gezegd heb naar aanleiding van het algemene debat.

U weet wat mijn prioriteiten zijn. Het gaat vooral over de toestand van de private huurmarkt. Mevrouw Heeren, ik zal het niet hebben over de 75 percent Vlamingen die

een eigen woning hebben. Het is hun gegund. Ik heb u daarnet horen pleiten voor meer stimuli en meer ondersteuning voor de eigenaars. Wat we misschien vergeten in het Vlaams Parlement, is dat de fiscale aftrek voor hypotheekleningen de belastingbetaler per jaar 2,1 miljard euro kost. Dat is een gigantisch bedrag. Het is een federale bevoegdheid, maar meer dan 60 percent gaat naar Vlamingen. Het is een goede maatregel, maar hij krijgt al heel veel aandacht. Het is dus tijd dat er ook iets gebeurt voor de huurder.

Ik ga het ook iets minder hebben over die 6 percent mensen – dat zijn er veel te weinig – die het geluk hebben om een sociale huurwoning te kunnen gebruiken, maar vooral over die 18 à 19 percent mensen die aangewezen zijn op de private huurmarkt.

Mijnheer de minister, eigenlijk bevestigt iedereen dat daar de problemen zitten als we het hebben over wonen. Ik wil u toch een cijfer geven dat afkomstig is uit studies die in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap werden uitgevoerd: 40 percent van de huurders heeft een woonquote van meer dan 30 percent. De woonquote is de verhouding tussen de kost van het huren en het totale inkomen. Dat betekent dat 40 percent van de huurders meer dan 30 percent van het inkomen alleen besteedt aan huishuur. Dat is dan nog niet de woonkost, dat is enkel de huishuur.

We kunnen er niet naast kijken, zoals ook alle armoedeorganisaties zeggen, dat voor mensen met een laag inkomen de armoedeval zich juist situeert in de woonkost. Als we echt vanuit een sociale bewogenheid naar het woonbeleid kijken, moet die categorie van mensen in de eerste plaats hulp krijgen vanuit de overheid. Vandaar ons pleidooi, los van de inhaaloperatie voor sociale woningen, om een systeem in het leven te roepen, zodat die mensen steun krijgen: een robuust systeem van huursubsidies. We hebben daar vorige week nog een rondetafel over georganiseerd. Wat in het buitenland gebeurt op het vlak van huursubsidies werkt. Het is een goed systeem. Het kost inderdaad geld, maar het haalt mensen uit de armoede. Een goed systeem van huursubsidies, gekoppeld aan een regulering van de huurprijs, is nodig.

Mijnheer de minister, ik heb daarnet gevraagd aan de leden van de sp.a-fractie wat hun standpunt is. Ik denk dat dat duidelijk was. Ze zeiden dat ze effectief voor een systeem van regulering zijn, al dan niet via richtuurprijzen, maar ik heb de liberalen daarover nog niet veel gehoord.

Minister Marino Keulen: Met alle respect, ik doe dit nu al bijna zes jaar. Over de private huurmarkt is mijn stelling altijd geweest dat huurder en verhuurder lot- en bondgenoten zijn. Als die verhuurder geen rendement heeft, hebben we geen privaat huuraanbod. Zo simpel

is het. De huurder moet inderdaad een goede prijs-kwaliteitverhouding krijgen, en daar schort het vandaag aan.

Ik ben er zeker van dat, als we huurprijnsreglementeringen beginnen in te voeren, de verhuurders massaal zullen afhaken. Ze lopen nu al weg. We moeten met het Algemeen Eigenaarssyndicaat en andere goed afspreken wat men verstaat onder righthuurprijzen. Als het wordt geïnterpreteerd als een blokkering van de huurprijzen, zal de huurder de eerste dupe zijn, want de verhuurders zullen die woningen massaal verkopen. Een van de redenen waarom er de voorbije tien jaar 11 percent eigenaars zijn bijgekomen, is dat verhuurders massaal hun verhuurwoningen verkocht hebben. Dat is gewoon de realiteit.

Van mijn begroting van 700 miljoen euro gaat 80 percent naar sociale huisvesting in allerlei hoedanigheden, ook naar de private huurmarkt. De huursubsidies zijn verdrievoudigd. Het zal altijd te weinig zijn, maar het is maal drie.

Toen ik pleitte voor de Sociale Verhuurkantoren werd ik ook hier met een scheef oog bekeken, want ofwel was men voor een huisvestingsmaatschappij, ofwel voor een Sociaal Verhuurkantoor. Ik heb dat altijd gezien als een en-en-verhaal. De renovatiepremie hebben we opengetrokken naar de SVK's. De wooninspectie werd ingesteld, om die woonkwaliteit goed te bewaken. We hebben de huisjesmelkers aangepakt. Ik wil niet zeggen dat vandaag alle mazen van het net dicht zijn, maar de fuik is heel klein geworden. We zijn nu bezig, en daarvoor reken ik vooral op de woonbevak, om bij mensen die geld hebben en willen beleggen in woningen geld op te halen, daarmee woningen te bouwen, die dan 'sociaal' verhuurd kunnen worden en degenen die hebben ingelegd in de bevak een rendement te garanderen.

We hebben daar dus heel veel voor gedaan. Het zal altijd te weinig zijn, maar ik wil dat palmares vergelijken met om het even wie die voor mij die verantwoordelijkheid droeg. Ik heb dat ook gekund omdat ik van het parlement en de Vlaamse Regering ook de budgettaire middelen heb gekregen om dat voluntaristische beleid te kunnen voeren.

Mevrouw Vera Dua: De regulering is het punt waar de meerderheid duidelijk op een weer zit. Het is een systeem waarbij je de cirkel moet rondmaken. Laten we het ideale scenario nemen. Wij zijn bevoegd voor de huurwetgeving, en we willen de groep van huurders met een laag inkomen helpen. We hebben een systeem van huursubsidie. Daar moet men op een of andere manier een regulering van de huurprijzen aan koppelen. Dat is trouwens overal in het buitenland het geval, want anders subsidiëren we de verhuurders.

Daarnaast is er een probleem op het vlak van rendabiliteit ten aanzien van de verhuurders. We kunnen dat

oplossen door kwaliteitscriteria te stellen, zodat de verhuurders geduwd worden in de richting van investeringen. Dat moet goed ondersteund worden, wat trouwens is beslist door de regering. Ik vind dat een zeer goede maatregel: 100 percent subsidiëring van investeringen, met als voorwaarde dat de woning verhuurd wordt via SVK's. Dat moeten we doortrekken: verhuurders stimuleren om te investeren, en hen fiscaal of financieel ondersteunen. Ze zullen ook huurders vinden die hun hogere huurprijs zullen kunnen betalen, want de overheid geeft huursubsidies. Dan is de cirkel rond. Dat is het enige systeem waarbij men en het huurdersgeld en de kwaliteit van de woningen opdrijft en de verhuurders stimuleert om een beter rendement te hebben. Ik begrijp niet dat u dat als liberaal niet snapt.

Minister Marino Keulen: Ik snap dat heel goed. Wat u hier brengt, is het wereldkampioenschap schema-redeneren.

Mevrouw Vera Dua: Logica! Logica!

Minister Marino Keulen: Het probleem is weer van de baan.

Aanvankelijk was ik een vurig minnaar van de huursubsidies. Ik ben daar helemaal van teruggekomen omdat ik van ervaringen in het buitenland heb geleerd, meer bepaald in Nederland, dat dat een moeras is. Het is een bad dat je elk jaar laat vollopen. Als het vol is, trek je op het einde van het jaar de stop eruit en je moet opnieuw beginnen. Financieel verzuip je daarin. Dat is niet te controleren. Bovendien levert dat een bijkomend nadelig effect op vanuit het oogpunt van de activering: mensen die een werkloosheidsvergoeding hebben en daar bovenop huursubsidies krijgen, krijg je heel moeilijk opnieuw aan de slag.

Wat u zegt, doen we vandaag al door een forse uitbreiding van de SVK's. Dat is goed voor de huurder, want daar zitten vaak de allermindersten op de huurmarkt, en het biedt de verhuurder de zekerheid dat hij altijd zijn huurgeld krijgt. Hij moet zijn woning wel negen jaar afstaan aan dat SVK. We doen het ook door de regeling van de renovatiepremie uit te breiden voor degenen die verhuren via een SVK, om te zorgen dat die woningen kwalitatief up-to-date blijven. We hebben ook de Vlaamse Wooninspectie om de schrijnendste gevallen aan te pakken.

Ten slotte geef ik een pluim aan de burgemeesters die vandaag allemaal hun verantwoordelijkheid door woningen ongeschikt of onbewoonbaar te verklaren als er stadskankers of littekens in het straatbeeld zijn van woningen die niet meer geschikt zijn voor huisvesting.

Mevrouw Vera Dua: Dit debat hebben we al dikwijls gevoerd. Mijnheer de minister, u weet ook dat de

SVK's maar een klein pakket van een paar duizend woningen verhuren – maar mij niet gelaten als u zegt dat u meegaat in dit systeem en u het aantal woningen bij de SVK's uitbreidt tot zoveel als nodig is. Dan zeg ik u: er zijn 176.000 sociale woningen nodig om tegemoet te komen aan de woonbehoeften van de lage inkomens.

Minister Marino Keulen: Dat is ook een mythe.

Mevrouw Vera Dua: Dat cijfer komt van uw eigen diensten!

Minister Marino Keulen: Dat is statistiek. Je moet wiskunde nemen voor wat het is. Van een zelfstandige die gepensioneerd is en in een heel mooie woning woont, zeggen de studiediensten dat die persoon recht heeft op een sociale woning, want hij heeft een pensioen van minder dan 700 euro per maand. Het laatste wat die persoon in kwestie zou willen, is verhuizen naar een sociale woning. Deze mensen zitten mee in dat aantal van 176.000.

Ik vind het goed dat we die cijfers hebben, maar soms is het ook goed de reële wereld te kennen en die niet te vergeten als we die afwegingen maken.

Mevrouw Vera Dua: Los van de discussie over de cijfers, is het duidelijk dat de nood nooit alleen met sociale woningen zal worden opgelost en dat we ingrepen nodig hebben om het probleem van de marginale huurmarkt op een of andere manier op te lossen.

Mevrouw de voorzitter, ik heb nog een punt, namelijk de energiefactuur in de sociale huisvesting. Zeker in de grote steden zijn er heel wat sociale huurders wier energiefactuur hoger is dan de huurkosten. Ik denk dat de geesten stilletjes aan het rijpen zijn, ook in de sociale huisvesting, en dat men beseft dat er iets moet gebeuren in verband met energie. Ik heb uw beleidsnota gelezen: er worden drie proefprojecten opgestart met passiefhuizen en u zult de centraleverwarmingssketels stilaan vervangen door hoogrendementsketels.

U bent dus stilaan op weg om ter zake iets te doen, maar eigenlijk luidt mijn conclusie dat het allemaal 'too little, too late' is. Ik wil u dus aansporen om ook ter zake in de sociale huisvesting, waar nog heel wat nood is aan energiebesparende maatregelen, naar een iets hogere versnelling te schakelen, zodat huren ook voor mensen in de sociale huisvesting betaalbaar wordt, door de verlaging van hun energierekening. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: De heer Verstraete heeft het woord.

De heer Bob Verstraete: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, geachte leden, het is een hele prestatie als een minister zo'n aanzienlijk deel van de afspraken gemaakt in het regeerakkoord ook uitvoert. In

dit geval gaat het over de minister bevoegd voor het woonbeleid. Aan maar liefst 87 percent van alle punten is ondertussen uitvoering gegeven. De resterende punten zijn trouwens ook al in volle uitvoering of bevinden zich zelfs in de eindfase: denken we maar aan het ontwerp van Grond- en Pandendecreet, dat moet zorgen voor 45.000 bijkomende sociale huurwoningen tegen 2020. Dat het beleid niet alleen gericht is geweest op bepaalde doelgroepen, maar op de hele woningmarkt in Vlaanderen, is op zich al lovenswaardig.

Voor de eigenaarsmarkt is de uiterst succesvolle renovatiepremie gelanceerd, waarvoor door het ongekende succes de budgetten moesten worden opgetrokken tot 82,3 miljoen euro op jaarbasis. Eveneens zijn er bijkomende inspanningen geleverd om het percentage eigenaars in Vlaanderen, waarmee we al aan de top staan in Europa, voort uit te breiden. Eigenaar zijn van een woning is immers de beste garantie om te ontsnappen aan de armoedeval. Het kooprecht van de sociale huurwoning is geïmplementeerd en het ontleenbare bedrag voor sociale leningen gevoelig opgetrokken. Het toepassingsgebied van de sociale leningen bij het Vlaams Woningfonds, ten slotte, is verruimd ten voordele van de ontleener.

Zowel op de particuliere huurmarkt als op de sociale huurmarkt is er baanbrekend werk verricht. De sociale huisvestingsmaatschappijen worden geresponsabiliseerd, onder meer door een professioneel toezicht; maar ze krijgen nu ook de nodige middelen om op een autonome manier hun opdrachten te vervullen. Zo zorgen de gewestelijke sociale correctie (GSC) en het nieuwe financieringssysteem voor een sluitende financiering. Met het kaderbesluit Sociale Huur en de taalvereiste binnen de sociale huursector, is ervoor gezorgd dat de leefbaarheid in de gebouwen en wijken weer wordt gevrijwaard. Dat was trouwens, samen met de GSC, de belangrijkste verzuchting van de sector.

Wat de particuliere huurmarkt betreft, is eerst en vooral de strijd tegen de huisjesmelkerij in een hogere versnelling gebracht. Door aan de Wooninspectie de gevraagde bijkomende personeelsleden te geven, net als bijkomende instrumenten, zoals de herstellvordering en de recuperatie van de herhuisvestingskosten, beschikt die nu over de nodige wapens om de strijd tegen de verwerpelijke huisjesmelkerij doeltreffend te kunnen voeren.

Er is ook niet alleen repressief opgetreden. Er is eveneens in stimuli voorzien om de privéhuurmarkt broodnodige zuurstof te geven. Zo is het budget voor de huursubsidie aanzienlijk verhoogd, tot 30 miljoen euro op jaarbasis. In het begin van 2009 zal die huursubsidie trouwens ook beschikbaar worden gemaakt voor personen die reeds vijf jaar op de wachtlijst voor een sociale huurwoning staan. Ook is er werk gemaakt van een woonbevak, die moet zorgen voor een bijkomend

aanbod aan huurwoningen voor die categorieën die binnen de reguliere privéhuurmarkt niet of onvoldoende beschikbaar zijn.

Ten slotte wil ik ook aanstippen dat de minister zwaar heeft ingezet op energiezuinigheid. Dat heeft een dubbel voordeel. Niet alleen komt dat het milieu ten goede, maar ook de mensen. Zeker voor sociale huurders kan een energiebesparing een belangrijk duwtje in de rug betekenen om die maand rond te komen.

Specifiek voor de sociale huisvesting worden jaarlijks een 6000-tal huurwoningen gerenoveerd, waarbij rationeel energieverbruik een van de kerndoelstellingen is. De sociale huisvesting is sowieso altijd een voorloper geweest wat energiezuinigheid betreft. Momenteel is er een gemiddeld E-peil van E85, en met de nieuwe ontwerp-richtingen van de VMSW zal dit naar E80 worden gebracht. Tevens heeft de minister jaarlijks grote bijkomende budgetten uitgetrokken voor bijkomende ad-hocmaatregelen, zoals de vervanging van klassieke stookketels door hoogrendementsketels en proefprojecten rond passiefwoningen. Maar ook voor de particuliere markt zijn er belangrijke inspanningen op dit vlak te melden, zoals de energiezuinige maatregelen binnen de renovatiepremie en de recente dakisolatiepremie.

Mevrouw de voorzitter, mijn fractie staat volledig achter het beleid van de minister, en zal dit duidelijk laten blijken bij de stemming. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, dames en heren, ik ben blij dat u zo vriendelijk en geïnteresseerd bent om te blijven luisteren.

Heren ministers, ik ben aangenaam verrast over het feit dat ruimtelijke ordening en wonen één onderdeel van deze begrotingsbespreking vormen. Mevrouw Heeren heeft er al naar verwezen. Ik steek absoluut niet onder stoelen of banken, en ook mijn fractie niet, dat het voor ons heel belangrijk is dat beide bevoegdheden samen worden behandeld. Men kan ze niet loskoppelen. Ik ben ervan overtuigd dat er acties ondernomen zijn om dat te bewerkstelligen.

Ik zal me nog nader verklaren. Er komen heel wat uitdagingen op ons af inzake wonen en ruimtelijke ordening, en ze zijn ook niet min. De kwaliteitsbewaking, betaalbaar wonen en de regierol van de lokale besturen worden door een aantal cruciale nieuwe decreten onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Ik zal inzoomen op het Grond- en Pandendecreet en het aanpassingsdecreet Ruimtelijke Ordening. Beide decreten beogen onder meer een stijging van het aantal

sociale huurwoningen in Vlaanderen met ongeveer 30 percent tegen 2023. Dit is een zeer goede zaak. Positief is ook dat er per gemeente minimale sociale objectieven vastgesteld worden. We moeten vaststellen dat er nog heel wat Vlaamse gemeenten zijn waar nauwelijks of geen sociale huurwoningen beschikbaar zijn. Dit komt ofwel door een gebrek aan bestuurskracht ofwel doordat de bestuurders bewust opteren voor het uitsluiten van minder kapitaalkrachtige inwoners. Het decreet reikt nu een instrumentarium aan dat maakt dat ook de gemeenten met minder dan 3 percent sociale huurwoningen aan een inhaalbeweging kunnen of moeten beginnen. Het is aan ons om de verdere toepassing van dit decreet nauwlettend op te volgen en zeker na te gaan of de objectieven bereikt worden.

Uit gesprekken met mensen uit de bouwsector weten we dat er zich op het terrein nu al een zekere vertraging voordoet in de activiteiten. Dit decreet komt dan ook bijzonder gelegen. Vele aannemers zullen zich nu misschien voor het eerst op de bouw van sociale huur- of koopwoningen toeleggen. Dit komt niet alleen potentieel sociale huurders ten goede, zo creëren we ook werk in de bouwsector en stimuleren we de economie. Blijkbaar, mijnheer de minister, moeten bepaalde actoren in de bouwsector hiervan nog worden overtuigd. Iedereen weet dat de overheid op dit moment op dit vlak een grote rol moet spelen.

Het decreet voorziet in een digitale koppeling tussen diverse gegevensbestanden. Het is zeer belangrijk voor de lokale besturen dat die mogelijkheid wordt gecreëerd zodat ze hier veel actiever op in kunnen spelen. Dat geldt eveneens voor complexe en grootschalige ruimtelijke projecten die passen binnen de doelstellingen van de structuurplanning, die structureel ingrijpen op het sociaal, economisch, cultureel en ruimtelijk functioneren van een buurt, een wijk, een stadsdeel of een gebied, en de hefboom vormen voor nieuwe ruimtelijke en sectorale ontwikkelingen.

Verder voorziet het decreet in de mogelijkheid om voor dergelijke projecten in subsidie-enveloppen te voorzien – laat ons daar dan ook volop gebruik van maken.

Ook het fiscale aspect komt uitgebreid aan bod en is absoluut belangrijk, denken we maar aan de zogenaamde papa-en-mamalening, waar we het al over hebben gehad. Ik ben er ook van overtuigd dat de vermindering van de heffingsgrondslag van de registratierchten ten behoeve van de activering van de panden er op termijn toe zal leiden dat het woningareaal verder uitgezuiverd wordt van verloederde of leegstaande gebouwen. En, mijnheer de minister, u weet hoe belangrijk ik het vind dat de huisjesmelkerij verder kan worden aangepakt en dat er ook extra maatregelen worden gecreëerd.

De jaarlijkse belasting op onbebouwde bouwgronden in woongebied en de leegstandheffing op gebouwen en woningen zullen ertoe leiden dat deze gronden en panden bebouwd of gerenoveerd worden, waardoor we een groter aanbod creëren op de markt en zo ook een neerwaartse druk op de prijzen genereren.

Maar wat ons absoluut het meeste aanspreekt in het hele decreet is het feit dat er nu bindende sociale objectieven zijn op gemeentelijk vlak met betrekking tot het minimum aantal bijkomend te realiseren sociale woningen. Op enkele 'uitmuntende leerlingen' na, komt het erop neer dat in alle gemeenten het aantal sociale woningen tegenover het totaal aantal woningen, met 1,66 percent moet stijgen. In gemeenten met minder dan 3 percent sociale woningen moeten er dus substantieel meer inspanningen worden geleverd. Gemeenten waar het aantal sociale woningen reeds goed is, kunnen voortdoen op hetzelfde elan. De lokale besturen moeten in elk geval ondersteund worden.

Sp.a wil alles ertoe in het werk stellen dat het programma geen vertraging oploopt, en omdat we ook hier verder willen werken met de financiële meerjarenplanning, stellen we vast dat in de nodige budgetten voor de komende jaren wordt voorzien. Ik vraag me toch af hoe de regering ervoor zal zorgen dat al deze beleidsintenties ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Ik verklaar me nader. Wordt er bijvoorbeeld gedacht aan een projectleider of een instantie met de nodige bevoegdheden die coördinerend en stimulerend moet en kan optreden, al was het maar om tijdig knelpunten aan de Vlaamse Regering te signaleren zodat deze vlug en adequaat kunnen worden weggewerkt, zodat procedures kunnen worden bijgestuurd en zodat administraties kunnen worden aangestuurd?

Heren ministers, voor mij is het woonbeleid op maat cruciaal. Indien we de lokale besturen verder willen ondersteunen, zullen we maatregelen moeten treffen om een sociaal en betaalbaar woonbeleid op maat en op het lokale niveau te realiseren. Beide decreten zullen hier voor staan en zullen hier mee vorm aan geven. Het zal heel belangrijk zijn om de lokale besturen echt te ondersteunen in een regierol van een woonbeleid op maat, want anders wordt het voor de lokale besturen heel moeilijk om dit allemaal in de realiteit te kunnen bewerkstelligen.

Niet alleen de betaalbaarheid van het wonen moet worden bewerkstelligd, we moeten ook permanent aandacht besteden aan het sociale luik van wonen en ruimtelijke ordening. Dat is onontbeerlijk. Ik verklaar me nader. Via de subsidiëring van projecten lokaal woonbeleid slagen we er toch wel in om intergemeentelijk vorm te geven aan het sociaal woonbeleid en om het aspect 'wonen' op het lokale niveau ruimer te bekijken dan het zuiver afleveren van bouwvergunningen. Het is voor de toekomst cruciaal om het sociaal woonbeleid ook te bewerkstelligen op het lokale niveau.

Via deze intergemeentelijke samenwerkingsactiviteiten kunnen we op het terrein een trendbreuk veroorzaken waarbij aanpalende gemeenten samenwerken en op die manier een regionale visie over sociaal woonbeleid ontwikkelen. Zo kunnen er regionale verordeningen en reglementen ontstaan, bijvoorbeeld inzake parkeernormen. Bovendien krijgen ze de kans om hun administratieve diensten kwalitatief uit te breiden, om veel meer visueel aanwezig te zijn en om een stuk dynamischer over te komen bij een burger met vragen. Ondertussen werden reeds twaalf subsidieaanvragen goedgekeurd. Ik herhaal mijn vraag, want om de slagkracht op het werkveld te kunnen stimuleren, is het heel belangrijk om te evalueren hoe de samenwerkingsverbanden werken, om te bekijken wat de knelpunten zijn en om te bepalen waarvan met het oog op de toekomst werk moet worden gemaakt.

Minister Marino Keulen: Mevrouw De Wachter, ik vind dat een heel goed voorstel. We hebben zwaar geïnvesteerd in het lokaal woonbeleid en als we het woonbeleid daarmee structureel vooruit kunnen helpen, moeten we dat ook intergemeentelijk doen. Als er beleidsdomeinen zijn die intergemeentelijk moeten worden georganiseerd, dan zijn dat immers net wonen en ruimtelijke ordening. Het is heel belangrijk om te weten wat er in de buurgemeente gebeurt, want er is altijd een soort van overflow.

Ik heb me geëngageerd om dat te evalueren. Precies door het intergemeentelijk te doen, geef je een grotere schaalgrootte inzake de werkinzet voor potentiële ambtenaren die in die domeinen worden ingezet. Op die manier kun je dus ook goede krachten aantrekken, omdat je mensen een perspectief biedt dat verder gaat dan het louter ongeschikt of onbewoonbaar verklaren van een woning. Zij kunnen nu echt mee vorm geven aan een inhoudelijk woonbeleid.

Mevrouw Else De Wachter: Een andere belangrijke actor in dit geheel zijn de zogenaamde SVK's. Ik ben er zeker van dat de SVK's nog een belangrijke rol zullen moeten vervullen in de toekomst. Het is immers geen of-ofverhaal maar een en-enverhaal. Om een sociaal en betaalbaar woonbeleid ook op het lokale niveau verder vorm te kunnen geven, is het belangrijk dat we daar aandacht aan besteden. We moeten de SVK's verder mee ondersteunen. We moeten vandaag immers vaststellen dat het succes van de SVK's nog vrij beperkt is. We moeten dat dus verder kunnen uitbouwen, zodat zij verder kunnen werken aan hun profilering als sociale actor in het sociale woonbeleid.

De regering heeft bewezen dat ze overtuigd is van het belang van een verdere verspreiding van de SVK's. Minister Crevits voorziet bijvoorbeeld in energiebesparende maatregelen in SVK-woningen. We doen dat ook

in de sociale huisvesting. In de toekomst moeten we dat nog verder kunnen bevorderen.

Inzake woonbeleid op maat wil ik nog even stilstaan bij de Rand. Het werk dat door de lokale besturen wordt geleverd in de Vlaamse Rand, is heel belangrijk om het sociale en betaalbare woonbeleid in de Rand te kunnen bewerkstelligen. Lokale besturen zijn daar alleen maar toe in staat als ze daarvoor de nodige instrumenten aangereikt krijgen door de Vlaamse overheid. Vlabinvest is daar een voorbeeld van.

U hebt zelf al aangegeven wat u daar in de begroting van 2009 voor voorziet. U hebt een aantal extra maatregelen aangekondigd. Het is noodzakelijk dat we dit verder kunnen uitbouwen in de Vlaamse Rand. Ik kan alleen maar tevreden vaststellen dat ook de minister van Ruimtelijke Ordening daar aandacht aan besteedt in de gebieden waar het vrij moeilijk is om die betaalbaarheid te garanderen.

Als we willen gaan voor een duidelijk betaalbaar, kwaliteitsvol en sociaal woonbeleid, dan zullen we in de toekomst nog veel meer dan nu moeten gaan voor dat enverhaal. Sociale huisvesting blijft de prioritaire doelstelling om aan het voorgaande te kunnen voldoen, maar we zullen meer moeten doen dan dat. We moeten SVK's permanent ondersteunen, complementair aan de sociale huisvesting, met aandacht voor de profilering van de verhuurkantoren. Er moet een veel frequentere en betere wisselwerking komen tussen Wonen en Welzijn, om te kunnen voldoen aan de maatschappelijke noden van heel wat bewoners binnen de sociale huisvesting. De denktank Wonen en Welzijn zal hierin een grote verantwoordelijkheid moeten dragen. De denktank wordt opnieuw opgestart. We zullen dat zeker opvolgen en nagaan hoe beide beleidsdomeinen zich daarin verhouden.

In het kader van wat wij in de commissie Wonen en Zorg reeds hebben behandeld, is een belangrijke conclusie dat de domeinen Ruimtelijke Ordening, Welzijn en Wonen niet kunnen worden losgekoppeld, willen we op lange termijn aan eenieder woonzekerheid kunnen bieden. Bovendien zullen alle nieuwe projecten en decreten in dit kader pas succes kennen als op het terrein geregeld en duidelijk wordt gecommuniceerd met alle actoren.

Tot slot, heren ministers, kunnen we dit op het lokale terrein alleen waarmaken door die regierol ook uit te bouwen, via de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen en de RUP's. Ik wil als laatste becommernis dan ook meegeven dat ik het zeer belangrijk vind dat de Vlaamse overheid hierin zijn voorbeeldrol speelt door het Structuurplan Vlaanderen, dat nu van toepassing is, ook volledig uit te werken, vooraleer te starten met een nieuwe structuurplan. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, na een van de laatste begrotingen van deze legislatuur wil ik kort stilstaan bij uw onroerend-erfgoedbeleid.

Mijn scepsis bij de aanvang van de legislatuur ten aanzien van het beleid voor onroerend erfgoed is geëvolueerd. Het is positiever dan ik in het begin gedacht had. Deze minister beschermde in het begin van de legislatuur veel minder monumenten en landschappen dan de vorige ministers. Hij wou het beschermingsbeleid op een andere leest schoeien. De scepsis kwam ergens vandaan.

Mijnheer Van Mechelen, uw benadering van de bescherming in een thematisch-typologisch kader komt nu wel op kruissnelheid. Op zich is het wel degelijk een interessante benadering. Het thematisch-typologische kader zet dingen in de context van gelijkenissen, maar de bestaande bescherming zet dingen in de context van landschappen, omgevingen, dorpen en stadskernen. Beide benaderingen zijn even valabel. U wilt jaarlijks 250 procedures opstarten. Als dat kan doorgaan in de toekomst, wordt daarmee een goed gemiddelde bereikt.

De omslag van uw beleid had ook betrekking op het sensibiliserende. U hebt activiteiten gedaan om de aandacht voor het onroerend erfgoed in de samenleving te vergroten. Dat lukt ook. U hebt twee buitengewoon belangrijke stappen gezet. Ik moet u daarvoor feliciteren. U hebt veel meer middelen kunnen vrijmaken voor restauraties en onderhoud. Vooral voor restauraties wordt daarmee een inhaalbeweging gedaan. Nog belangrijker hebt u het geweer van schouder veranderd: u zet veel meer in op onderhoud. Dat drukt op termijn de kost voor restauratie. Dat kan de monumentenzorg enkel ten goede komen.

Er is ook verdiepend gewerkt. U hebt bewust het nadenken over functies en bestemmingen aangezwengeld. Die beweging moet nog verder doorgaan. U durft na te denken over verantwoordelijkheden en over pps in beschermings- of restauratiebeleid, over herbestemming, over innovatieve projecten en over enveloppefinanciering bij grote sites.

Ik moet toegeven: er is een meerwaarde als landschaps- en monumentenzorg beter geïntegreerd wordt met ruimtelijke ordening, al zou een integratie met cultuur zeker even goed zijn. Maar het ene is nu eenmaal gemeenschaps- en het andere gewestmaterie. Er kan een meerwaarde worden gecreëerd, en daar bent u ook mee bezig.

Bij het einde van de legislatuur zijn er uiteraard ook vragen. Er is nog een belangrijke achterstand bij het beleid voor archeologie. De implementatie van het verdrag van Malta en de vernieuwing van het bestaande decreet van 1993 dringen zich op. Ik weet dat u werkt aan een voorontwerp van decreet voor het onroerend

erfgoed waarin archeologie een belangrijke plaats kan krijgen. Ik hoop dat het er nog van komt. Ik zal daar straks nog iets over zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Caron, u moet wel afronden. Uw tijd is al om. U had drie minuten en u bent nu al meer dan vier minuten aan het woord. Ik heb de indruk dat de sprekers de tijd niet goed kunnen inschatten.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik wil u twee dingen vragen. Als het decreet voor het onroerend erfgoed voor elkaar komt, maak dan mogelijk dat het in werking kan treden. Ik bedoel dat er uitvoeringsbesluiten kunnen zijn of dat de inwerkingtreding uitgesteld wordt totdat het kan worden uitgevoerd. We missen een middenveld in de monumentenzorg. Ik pleit er toch voor dat u de overlegplatformen in de laatste maanden nog respecteert en waar het kan versterkt.

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, leden van de regering, collega's, ik had graag de minister-president in ons midden gezien, maar ik heb eerbied voor zijn grijze haren en voor zijn al te drukke agenda. Ik weet dat de heer Van Mechelen de woorden die ik hier uitspreek, ongetwijfeld zal overmaken aan zijn minister-president.

Ik heb vanmorgen begrepen dat een aantal onder u de degenen al hebben gekruist over wat men in vaktermen de polarisatie rond de haveninvesteringen noemt. Inderdaad, het weekblad Trends heeft de kat de bel aangebonden met het artikel over de vraag of we moeten blijven investeren in onze havens – zelfs versneld investeren – omdat zij uiteindelijk het hart en de longen van onze Vlaamse economie zijn. En dan zijn er de believers en de non-believers. Tot de ongelovigen behoren de heer Noels van Petercam enerzijds en de heer Van de Cloot van de studiegroep Itinera anderzijds. Tot de gelovigen behoren de mensen uit de maritieme sector, de mensen van de Lloyd, maar ook de minister-president en uw nederige dienaar.

Ik heb de minister-president, toen we zijn havenbeleidsbrief bespraken, gelooft omwille van het feit dat hij zelf in de havens bleef geloven en dat hij 'Vlaanderen distributieland' als credo naar voren bleef schuiven. Zeker CD&V'ers zouden moeten weten dat geloof zonder de werken wat steriel uitvalt. Het is vandaag aan ons om op het einde van de rit te onderzoeken of dat credo van de minister-president geloofwaardig is en onderbouwd wordt door genoegzame werken.

En dan zeg ik dat er nog altijd te weinig is gebeurd. De heren Noels en Van de Cloot vinden dat we te veel doen. Ik zeg het tegenovergestelde. Ik stel sommige zaken

vast. De achterlandverbinding van Zeebrugge is nog altijd niet optimaal. We kunnen daar geen goede modal split realiseren omdat we langs de spoorzijde en langs de binnenvaartzijde niet hebben wat alle andere havens in Vlaanderen wel hebben. De toegankelijkheid van Gent is en blijft gehypothekeerd zolang er geen bijkomende sluis in Terneuzen wordt gerealiseerd. Antwerpen blijft kampen met de toegankelijkheid aan de zeezijde omwille van het feit dat we nog altijd met drempels van 12,8 meter af te rekenen hebben terwijl we een tijongebonden vaart hadden gewenst, wat ook beloofd was in het regeerakkoord, van 13,1 meter. We weten dat de scheepvaart met de schepen die op dit ogenblik al in de vaart zijn, een diepgang van 14 meter tijongebonden vaart nodig hebben.

We hebben misschien iets van diepgang gerealiseerd. We zijn beginnen baggeren op Vlaams grondgebied, maar we hebben nog niet genoeg gerealiseerd. Als het van de grote haveninvesteerders afhangt, zal men vaststellen dat we te weinig hebben gerealiseerd. De IJzeren Rijn is er nog altijd niet. Hij ligt er wel, maar wordt nog altijd niet optimaal gebruikt zoals het zou kunnen.

De heer Jos Stassen: Ik hoop dat u beseft dat u met alle projecten die u al hebt opgesomd, tussen 5 à 10 miljard hebt uitgegeven. Dat is zelfs onderschat, want u gaat er nog aan toevoegen. Kunt u de uitgaven die deze projecten met zich meebrengen, verantwoorden? Welke economische effecten zal dat teweegbrengen? Kan dat bedrag ooit worden terugverdiend?

De heer Jan Penris: Als de heer Wouter Bos, een socialist, in Nederland zegt dat hij gelooft in de Nederlandse havens en daarvoor de nodige investeringskredieten vrijmaakt, denk ik dat ik niet slechter ben geplaatst dan hij. Als in Duitsland de Duitse regering in het kader van een nationaal havenconcept – naast 9,4 miljard die al waren voorzien omwille van de economische crisis – 2 miljard euro extra gaat vrijmaken alleen al in haveninvesteringen, dan mag men van ons toch verwachten – al is het iets bescheidener – dat we in gelijkaardige projecten zouden stappen, op zijn minst als men gelooft dat Vlaanderen het distributieland bij uitstek is.

De heer Jos Stassen: U geeft een veelvoud uit. Wat Wouter Bos doet, gaat niet naar 120 miljard. U spreekt van Zeebrugge, Gent, de linker- en rechteroever van Antwerpen, alle projecten rond de ontsluiting, alle projecten rond treinen en zo meer. Dat is meer dan in het buitenland.

De heer Jan Penris: Helaas, mijnheer Stassen, geef ik niets uit. Ik zit in de oppositie. Dat maakt het ons misschien gemakkelijker dan de mensen in de regering, maar ook zij weten dat als ze zeggen dat havens belangrijk zijn en Vlaanderen een distributieland bij

uitstek is, zij daarvoor de budgettaire consequenties moeten kunnen trekken.

Ik reik op dit moment enkel argumenten aan om de regering in staat te stellen de critici te pareren. Mijnheer Stassen, ik zeg tegen de heren Noels en Van de Cloot en tegen u en alle havensceptici in dit halfroond, dat de havens wel degelijk succesvol zouden kunnen zijn.

De heer Jan Peumans: De heer Noels is een heel verstandige man. Ik heb dat interview in Trends ook gelezen. U doet de heer Noels voor een deel onrecht aan. Hij zegt dat we moeten kijken naar de meerwaarde van de investeringen. U doet alsof hij tegen de havens is.

De heer Jan Penris: De heer Noels is tegen nieuwe haveninvesteringen.

De heer Jan Peumans: Neen, hij heeft zich daar niet tegen uitgesproken. Hij heeft gezegd dat we moeten nagaan wat de meerwaarde is van de investeringen die in havens worden gedaan. Leveren die meer tewerkstelling op of een meerwaarde voor de economie?

Mijnheer Penris, hier is destijds een decreet goedgekeurd over de co- en prefinanciering van de spoorwegen. Volgens de heren Dewael en Stevaert ging het om een feitelijke regionalisering van de spoorwegen. Minister Crevits, ik stel vast dat men er na vijf jaar enkel in is geslaagd om werk te maken van het Sappi-lijntje in Lanaken en de Liefkenshoekspoortunnel, die er twintig jaar te laat is gekomen omdat de heer De Croo destijds niet wilde dat er een tunnel onder de Schelde naast de Liefkenshoek tunnel werd gelegd. Voor de rest is er niets gebeurd. De regering heeft vijf jaar perfect de kans gehad om te investeren in het spoor. Daarnaast wordt er nooit iets gezegd over de complementariteit van de vier Vlaamse havens. Iedereen zou op dezelfde manier ontsloten moeten worden, maar daar geloof ik niet in.

De heer Jan Penris: Ik dacht dat we bijna op dezelfde golflengte zaten, mijnheer Peumans, maar we houden toch een punt van verschil inzake havenbeleid.

Minister Van Brempt, we hadden misschien heel wat meer investeringsruimte kunnen hebben indien we op dat punt het regeerakkoord hadden uitgevoerd. Ik heb het dan over de invoering van het wegvignet. Halverwege deze legislatuur zijn we daar jammer genoeg op moeten terugkomen. Stel u voor dat we op korte termijn met heel eenvoudige middelen, zoals minister Daerden voorstelde, een papieren vignet hadden ingevoerd voor al wie ons land gebruikt als transitland, dan hadden we al heel wat inkomsten kunnen genereren waarmee we verdere infrastructuurnoden hadden kunnen financieren. Ik betreur het dat u daar omwille van interne onenigheden niet verder bent geraakt. Het was een van de weinige zaken waar mijn fractie een grote voorstander van was.

Minister Kathleen Van Brempt: Er zijn wat onjuistheden in uw discours geslopen. Achteraf bekeken is het een goede zaak dat we het wegvignet niet hebben ingevoerd. Ik was niet tevreden tijdens de debatten die daarop zijn gevolgd, over de manier waarop het dossier is verlopen. Finaal bleek het goed dat we het vignet niet hebben ingevoerd. Het zou ook niet mogelijk zijn geweest voor Europa. Laten we dat dossier nu vergeten en daar niet meer over spreken. We kunnen beter alles inzetten op het invoeren van de kilometerheffing voor vrachtvervoer. Dat is een toekomstgericht beleid. Daarbij moet goed worden omgegaan met de logistiek en moeten middelen worden gegenereerd die zinvol zijn voor de infrastructuurwerken van de toekomst.

De heer Jan Penris: Wat dat betreft, blijf ik het met u oneens. Ook de linkerzijde in dit parlement zegt dat als men Vlaanderen als een distributieland beschouwt, er dan minstens voor toegevoegde waarde voor die distributieactiviteit moet worden gezorgd. Als Vlaanderen alleen maar een transitland is, dan moet die transit ook belast worden!

De heer Jan Peumans: Mevrouw de minister, u verstoopt zich achter Europa. We hebben er vroeger al op gewezen dat de manier waarop u de regeling wilde invoeren via de compensatie, bij Europa op moeilijkheden zou stuiten. Ik herinner me daarover zelfs nog een gesprek met de vorige minister-president.

Ik zal u ook een heel eenvoudig voorbeeld geven. Als u Slovenië met de wagen binnenrijdt, dan moet u een biljet van 35, 50 of 70 euro kopen, dat u op de voorruit moet kleven. Dat wordt op de autosnelweg gecontroleerd. Dat is heel simpel. Bovendien zijn de snelwegen daar zeer goed onderhouden. Wij kunnen dat hier niet zeggen. Dat is wel een ander probleem.

U gaat heel kort door de bocht. U hebt jaren overleg gepleegd, en daarna werd de hele zaak verdrongen. De invoering van het vignetje dat minister Daerden voorstelde, was perfect uitvoerbaar. Slovenië hoort ook bij Europa.

Minister Kathleen Van Brempt: Dit is een debat uit het verleden, we moeten er dus niet veel tijd aan spenderen. Het probleem was de compensatie voor de Vlamingen. We gingen toch zorgen voor compensatie voor de Vlamingen! We wilden toch geen extra belasting invoeren! De compensatie vormde een probleem.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, ik had graag ook iets gezegd over de luchthaven van Deurne. De afgelopen vijf jaar hebben we weer geen vooruitgang geboekt, buiten het feit dat een aantal populieren zijn gesnoeid in de achtertuin van deze luchthaven.

Ik herinner me dat we op het einde van de vorige legislatuur de degen regelmatig hebben gekruist over de

toekomstkansen van deze luchthaven en dat we het erover eens waren dat de Krijgsbaan zo snel mogelijk ondertunneld of omgeleid moest worden. We zijn nu vijf jaar verder, en er is nog geen enkele virtuele meter van de start- en landingsbaan van deze luchthaven bijgekomen. Dat is de verpletterende verantwoordelijkheid van deze regering.

Hebben we er genoeg aan gedaan om onze concurrentiepositie als distributieland, als havenland te versterken? Ik stel vast dat we het loodsenverdrag met Nederland hebben losgelaten. Dat levert ons op dit moment een concurrentienadeel van 5 à 8 percent op. In deze moeilijke economische tijden hadden we dat best kunnen missen. Daar stond tegenover dat uw regering het loodsenbedrijf zou moderniseren. Ook wat dat betreft zie ik geen enkele vooruitgang. De nieuwe loodsbotten die ons beloofd waren, zijn zelfs niet op plan gezet omdat we de financiering ervan helemaal niet rond krijgen. Ook op dat vlak draagt u een heel grote verantwoordelijkheid.

Mevrouw Crevits, we blijven geloven in veilige wegen. We doen er alles aan om de zwarte punten in Vlaanderen weg te werken. Ik steun u volledig. Toch betreur ik dat bepaalde dossiers al te lang op hun beslag hebben moeten wachten. Ik verwijs naar het dossier-Noorderlaan, waarbij het bijzonder moeilijk was een overdracht van uw diensten naar die van het havenbedrijf te realiseren.

Mevrouw de minister, we geloven in een stipt, betrouwbaar, comfortabel maar vooral veilig openbaar vervoer. Op de stiptheid, betrouwbaarheid en het comfort van onze voertuigen valt niets aan te merken. U weet echter dat we bij de veiligheid ervan heel wat vraagtekens plaatsen. Ik had gehoopt dat u daar meer zou investeren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mevrouw de voorzitter, ministers, collega's, ik wil stilstaan bij enkele punten in de begroting Mobiliteit en Openbare Werken.

Wij stellen vanuit de CD&V-fractie vast dat de beleidskredieten voor Mobiliteit en Infrastructuur in 2009 bijna 3 miljard euro of 11,8 percent van het totale bedrag van de beleidskredieten zullen bedragen. Dat is belangrijk. Onder druk van de moeilijke financiële situatie waarmee vandaag alle besturen, alle organisaties en alle bedrijven worden geconfronteerd, moeten wij ons terugplooiën op onze kerntaken. Een goed onderhouden openbaar domein is een van de kerntaken.

Als antwoord op de heer Penris wil ik zeggen dat de voorbije jaren geen enkele regering erin is geslaagd om met betrekking tot de harde economische sectoren en de havens een aantal dossiers te deblokken, zoals het door

deze regering is gebeurd. Het deblokken van het dossier van de Scheldeverdieping, de stap-voor-stap-ontwikkelingen in verband met de IJzeren Rijn, de Liefkenshoekspoortunnel die er aan het komen is enzovoort: dat is, samen met het optrekken van de kredieten, een goede zaak.

Voor de sector van de wegen is het investeringskrediet van 261 miljoen euro in 2004 gestegen tot 390 miljoen euro dit jaar. Voor 2009 wordt in een krediet voorzien van 430 miljoen euro, wat opnieuw een gevoelige verhoging is. Concreet betekent dit dat de investeringskredieten sinds 2004 met 64 percent zijn gestegen. Er is een tijd geweest dat een aantal ministers dachten dat men enkel met een fietspad hier of daar of met investeringen in openbaar vervoer de mobiliteit in Vlaanderen onder controle kon brengen. En vaak ging het nog om papieren fietspaden want ze worden pas nu gerealiseerd. We zijn blij dat deze regering een aantal missing links aanpakt.

Mijnheer de minister, u verwees naar de bouw van de Scheldebrug tussen Temse en Bornem. Via-Invest is opgericht. Ik denk ook aan de beslissingen met betrekking tot de knooppunten in Lummen en de noord-zuid in Limburg, de A19 in de Westhoek, Brugge-Zeebrugge, de R4-Zuid in Gent, de N60 te Ronse, de omvorming van de ring rond Brussel in het kader van het START-plan. Er zijn belangrijke stappen gezet. Wel moeten wij als overheid bescheiden zijn want van de 25 missing links die in het ontwerp Mobiliteitsplan Vlaanderen 2001 werden uitgetekend, zijn er tot nu toe nog maar twee effectief gerealiseerd.

Dat heeft met twee elementen te maken. Ik herinner mij nog dat tot 1995 alle dossiers, zelfs de grote, met de Berendrechtsluis, de grootste sluis ter wereld, als extreemste voorbeeld, werden ontworpen door eigen ingenieurs van Openbare Werken. Vanaf 1995 is men de voorbije legislaturen stilaan alle ontwerp opdrachten beginnen uitbesteden. Dat heeft zonder de minste twijfel een vertragend effect gehad, en tegelijkertijd heeft dat ook de kosten enorm opgedreven. Daardoor, en door de toenemende regelgeving aan Vlaamse zijde en in de federale wetgeving, zijn alle openbare werken die wij vandaag uitvoeren, veel duurder dan vijf, tien of vijftien jaar geleden.

Deze regering heeft ervoor gezorgd dat er meer middelen zijn. Dat kan de volgende jaren nog beter.

Recent is er ook een serieuze verhoging geweest van de onderhoudskredieten. Wij moeten toegeven dat we in dit land, dat als een van de dichtstbevolkte regio's van West-Europa met een enorme transit te maken heeft, er moeilijk in slagen het wegennet optimaal in orde te houden. Dat is een van de kritieken die er zijn geweest. Het was een van de nadelen die verbonden waren aan het samenbrengen van gewest- en

gemeenschapsbevoegdheid. Vlaanderen heeft zeer veel geïnvesteerd in de gemeenschapsbevoegdheden. Op een bepaald ogenblik werd in de welzijnssector per inwoner tot 40 procent meer uitgegeven dan in Wallonië.

De inhaalbeweging voor de investeringskredieten is ingezet door deze regering. Wij ondersteunen dat vanuit onze fractie ten volle omdat dit mee het draagvlak vormt voor een van de kerntaken van de Vlaamse overheid.

De behoefte is enorm groot. Dat is hier al herhaaldelijk aan bod gekomen. We zitten met een achterstand in het onderhoud, met de zwarte punten, met de programma's voor de doortochten en de omleidingswegen, met de fietspaden, met de missing links en met de geluidsschermen. We mogen niet vergeten dat een op vijf Vlamingen omwille van de infrastructuur en het verkeer met steeds meer geluidsoverlast wordt geconfronteerd. Daarnaast is er nog de dringende problematiek van het openbaar vervoer, dat op zich heel duur is. We hebben bij minister Van Brempt voor een globale evaluatie van het Mobiliteitsplan Vlaanderen gepleit. De heer Peeters en anderen hebben in dit verband een voorstel van resolutie ingediend.

We moeten, zoals dat in andere landen gebeurt, op basis van een degelijke kosten-batenanalyse de juiste prioriteiten vaststellen. Om onze doelstellingen te halen, moeten we nagaan waar we welke investeringen maximaal kunnen laten renderen. Dit gebeurt met betrekking tot de NMBS trouwens steeds meer.

Voor ons blijft verkeersveiligheid een belangrijke prioriteit. Tegen 2010 zouden de 800 gevaarlijkste punten op de Vlaamse wegen moeten zijn verdwenen. Dit blijft een goed voornemen. Volgens de huidige gegevens zijn 566 van de 800 punten al afgewerkt. De werkzaamheden aan de overige punten zijn aanbesteed. We rekenen erop dat deze inspanning ten behoeve van de zachte weggebruiker en van een veiliger verkeer zo snel mogelijk resultaten opleveren.

Wat de discussie over de cijfers betreft, zou ik minister Van Brempt nog een vraag willen stellen. Ik zie dat ze in haar beleidsbrief cijfers heeft opgenomen. In verband met de modal split citeert ze uit VRIND 2008. We hebben hier in de commissie al discussies over gevoerd. Uit andere Vlaamse documenten blijkt dat het aandeel van de auto in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en in het Waalse Gewest, waar met betrekking tot het openbaar vervoer en zijn tarieven een heel ander beleid is gevoerd, sterker dan in Vlaanderen zou zijn gedaald. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zou dat aandeel van 72 procent in 1995 tot 66 procent in 2006 zijn gedaald. In Wallonië zou dat aandeel van 83 procent in 1995 tot 80 procent in 2006 zijn gedaald. Ik vind dat we die cijfers op een wetenschappelijke manier naast elkaar moeten leggen. Op pagina 20 van de grafiekenbundel

met betrekking tot de rapportering over het Mobiliteitsplan Vlaanderen verklaart het Vlaams Verkeerscentrum immers dat het aandeel van de auto is toegenomen en dat het aandeel van het openbaar vervoer en van de fiets is gedaald. We zouden, naar Nederlands voorbeeld, dringend over een echte mobiliteitsmonitor moeten kunnen beschikken.

Ik wil het ook nog even over de problematiek van de betaalbaarheid van de dotatie aan De Lijn hebben. In 2009 zal die dotatie 854 miljoen euro bedragen. Daarmee heeft De Lijn bijna de NMBS ingehaald. De NMBS ontvangt een dotatie van 906 miljoen euro voor haar reizigersvervoer. Vorige week heeft minister Van Mechelen de cijfers in verband met de beleidsruimte voor de volgende legislatuur bekendgemaakt. Hieruit blijkt duidelijk dat we dit stijgingsritme onmogelijk kunnen aanhouden.

Tot slot stellen we ons ook vragen bij de verschillende plannen die minister Van Brempt heeft aangekondigd. Ze moet opletten dat ze niet, zoals de burgemeester van Mechelen, op het einde van een legislatuur plots de idee krijgt de Olympische Spelen te organiseren. Iedere week wordt ergens anders weer een nieuw tramnet aangekondigd. Indien het niet om Mechelen gaat, gaat het om de verbinding tussen Turnhout en Antwerpen of tussen Veurne en Koksijde. We moeten steeds op rustige wijze een kosten-batenanalyse maken. Hieruit moet blijken of, waar en wanneer deze investeringen kunnen gebeuren. Ik weet waarover ik spreek. Het gaat hier om zeer complexe en dure dossiers. Met een aankondigingsbeleid dat niet op degelijke voorbereidingen is gebouwd, dienen we Vlaanderen in de toekomst niet. *(Applaus bij CD&V)*

Minister Kathleen Van Brempt: Ik ben het uiteraard niet eens met de laatste opmerking van de heer Sauwens. De voorbije jaren hebben we vooral op het vlak van het openbaar vervoer veel gerealiseerd. We hebben dit steeds consequent gecommuniceerd. Ik vind het mijn opdracht op het einde van de legislatuur duidelijk te maken welke keuzes de volgende Vlaamse Regering zal moeten maken. Dit moet op een onderbouwde manier gebeuren. We zijn hier volop mee bezig. De heer Sauwens heeft in de commissie terecht gevraagd een nieuw mobiliteitsplan op te stellen en hiertoe de nodige studies te laten uitvoeren. Die studies zijn ondertussen aanbesteed. Het betreft hier voorbereidend werk voor de volgende Vlaamse Regering.

Met betrekking tot de lightrails zijn al een aantal studies uitgevoerd. De Lijn integreert de resultaten nu in haar toekomstvisie, waarover we volgend jaar zullen kunnen beschikken. Er zijn verschillen van regio tot regio. Die toekomstvisie zal in elk geval effectief onderbouwd zijn. Op dat ogenblik zal de politiek keuzes moeten maken. Dit is uiteraard een taak van de volgende Vlaamse Regering.

Ik zeg ook niet dat ik een lightrail zal realiseren. Ik zeg dat ik denk dat het een goede keuze zou zijn om dat soort infrastructuur voor te bereiden.

Er is een groot verschil tussen een beleid realiseren en tegelijk een visie ontwikkelen waarover politieke keuzes moeten worden gemaakt. Die twee moet je duidelijk uit elkaar halen.

De heer Johan Sauwens: U zegt: wij zeggen wat de volgende regering moet doen. De volgende regering moet de keuzes maken. Als u als minister in functie, namens de Vlaamse Regering, vandaag naar Mechelen gaat en zegt dat er een tramnet komt, dan heeft dat een bepaalde betekenis en moet dat onderbouwd zijn. Er moeten ook middelen voor worden vrijgemaakt. Je moet niet zeggen dat jij het gewild hebt, maar de volgende regering niet. Dit is aankondigingsbeleid.

Trouwens, er is geen echte vooruitgang in de verlenging van de tramlijnen, daar waar ze het meest nuttig en nodig zijn, namelijk rond Gent en Antwerpen.

Minister Kathleen Van Brempt: Absoluut wel.

De heer Johan Sauwens: En Brabo I geraakt ook niet uit de startblokken.

Minister Kathleen Van Brempt: We zijn daar volop mee bezig. U hebt daarnet gezegd dat er procedures zijn, dat er reglementering is, dat er een financiële crisis is. Dat geldt ook voor infrastructuurwerken, voor tramverlengingen.

Ik denk niet dat we het zo oneens zijn. Ik heb in Mechelen niet gezegd dat we het gingen doen. Ik heb in Mechelen gezegd dat we zullen bestuderen of een tram in Mechelen zinvol is en waar die dan moet komen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, u zegt dat u hebt geïnvesteerd in bijkomend openbaar vervoer. Ik blijf op dezelfde nagel kloppen. U hebt maar deels gelijk, want in de provincie Antwerpen hebt u enkel bestaande buslijnen vervangen door tramlijnen. Dat is geen bijkomend openbaar vervoer. Dat is heel veel geld uitgeven, terwijl u enkel een buslijn hebt vervangen. Een tramlijn blijft steeds in dezelfde bedding, terwijl een bus veel flexibeler is.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de voorzitter, dames en heren minister, geachte collega's, ik zal me beperken tot het bespreken van een aantal topics die voor onze fractie belangrijk zijn.

Ik zou eerst even willen stilstaan bij De Lijn. Het jaar 2009 wordt een scharnierjaar voor De Lijn. Misschien moet ik even iets herhalen voor collega's die niet altijd aanwezig zijn in de commissie. De exploitatiedotatie neemt in 2009 verder toe met 65,9 miljoen euro tot 854,4 miljoen euro. Dat betekent dat de dotaties voor de exploitatie alleen al met bijna 50 percent zullen gestegen zijn op het ogenblik dat de huidige legislatuur afloopt in juni 2009. Het is uiteraard niet meer dan de budgettaire vertaling van de beleidskeuzes die in 2004 gemaakt zijn.

We stellen vast dat niet enkel de legislatuur afloopt, maar ook dat in het najaar 2009 zal moeten worden onderhandeld tussen de Vlaamse Regering en De Lijn over een nieuwe beheersovereenkomst. Naar onze mening is het dan nu ook het ideale ogenblik voor een grondige evaluatie van het openbaarvervoersbeleid en van de werking van De Lijn, niet vanuit een anti-openbaarvervoershouding – dat wil ik toch benadrukken – maar vanuit de betrachting om het openbaar vervoer in Vlaanderen nog efficiënter en meer vraaggericht te maken.

We pleiten al een hele tijd, samen met andere collega's, voor een doelmatigheidsonderzoek naar het effect van het aanbod van het openbaar vervoer op de vraag naar dienstverlening, en dit op het vlak van frequentie, afstand tot de bus- of tramhalte, prijszetting, reissnelheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid, comfort en veiligheid. Daar hoort ook de vraag bij wat er nodig is om de modal shift te realiseren die, met alle middelen die worden gegeven, nog steeds stagneert rond 11 percent.

Daarom is Open Vld ook verheugd dat, mede op ons initiatief, maar samen met andere collega's, de Vlaamse Regering eindelijk heeft beslist om over te gaan tot een externe doorlichting van De Lijn, gekoppeld aan een internationale benchmark.

Mevrouw de minister, ik wil niet in detail alle onderzoeksvragen opnieuw naar voren schuiven, maar belangrijk is dat ons Vlaams openbaarvervoerbeleid in alle facetten vergeleken zal worden met drie vergelijkbare Europese regio's. Het bureau dat de studie zal uitvoeren, zal ook beleidsaanbevelingen doen naar de volgende Vlaamse Regering. Het is dan uiteraard aan de politiek om die aanbevelingen al dan niet, geheel of gedeeltelijk, te volgen voor de verdere uitstippeling van het duurzaam vervoersbeleid van de toekomst.

In afwachting van de resultaten van deze evaluatie dringen wij er wel op aan om zeker nog begin 2009 voorbereidend werk te maken van de implementatie van het gemeenschappelijk ticketingsysteem Retibo. Collega's, De Lijn heeft dringend behoefte aan een uniform registratiesysteem dat toelaat om het aantal reizigers te meten per lijn en per tijdstip, om zo exact te kunnen nagaan waar het aanbod nog meer kan worden afgestemd op de vraag van de burger.

Mevrouw de minister, een eengemaakt ticket komt uiteraard ook de dienstverlening aan de burger ten goede. Aangezien ik heb vastgesteld dat in de begroting 2009 maar liefst 30 miljoen euro is uitgetrokken voor dit project, zou ik namens mijn fractie willen vragen om de intenties die daartoe bestaan, zonder verder uitstel om te zetten in realiteit.

Mijnheer Sauwens, misschien kan daar ook iets uitgehaald worden op het gebied van lightrail. Er worden zaken geponeerd en aangekondigd, maar nog niet budgettair verankerd. Mevrouw de minister, u spreekt natuurlijk als minister van Mobiliteit, dus als u iets stelt, heeft dat meer gewicht dan wanneer het van een gewone burger komt. Door die berekening en het nagaan van wie op welke momenten gebruik maakt van het openbaar vervoer, kan men nagaan of lightrail op bepaalde trajecten ook nuttig is en een meerwaarde kan zijn voor de Vlaamse gebruikers.

De heer Jan Peumans: Mevrouw De Ridder, de aankondigingspolitiek is niet eigen aan minister Van Brempt. Ik moet minister Van Brempt niet verdedigen, maar dat is ook eigen aan andere leden van deze regering. U moet eens kijken wat de voorbije weken is verschenen.

Ik vind het eigenlijk heel merkwaardig dat iedereen de doorlichting vraagt van De Lijn, maar mijn vraag is wanneer we eens een goede doorlichting krijgen van Openbare Werken. Er is geen tak waarover zo veel rapporten zijn gemaakt door het Rekenhof tijdens deze legislatuur als het Departement Openbare Werken.

Bijvoorbeeld bij de verrekening bij schadedossiers worden al acht jaar permanent miljoenen en miljoenen over de balk gegooid, waar ik eigenlijk nooit iemand over hoor. Ik verwijs naar de rapporten van het Rekenhof. In 2003 gebeurde een audit en in 2008 werd de audit herhaald. Resultaat: er is niets veranderd. Ik geef het voorbeeld van de Leien of de ring en over de BAM zullen we het niet hebben, want die prijs is helemaal aan het escaleren, maar dat is een ander verhaal.

Ik vind dat, als men een doorlichting van De Lijn vraagt, men consequent moet zijn en ook Openbare Werken moet doorlichten. Daar wordt met veel meer geld gegooid dan ooit met geld is gegooid. Ik zie dat het aanpakken van een zwart punt gemiddeld 2 tot 3 miljoen euro kost, terwijl dat volgens mij met veel minder geld kan. Ik zie niemand ingrijpen en niemand vraagt zich af of dat efficiënt en effectief is.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Mijnheer Peumans, u weet dat ik ook kritisch kijk naar de activiteiten van het Agentschap Wegen en Verkeer. Ik heb ook aangeklaagd dat de plannen die worden voorgesteld in het parlement,

niet altijd worden uitgevoerd. Er is een interpellatie geweest en we hebben nog niet zo lang geleden – ik denk met steun van uw fractie – een motie goedgekeurd, volgend op een interpellatie van mij. Daarin wordt gevraagd om de aanbevelingen van het Rekenhof en de implementatie daarvan te evalueren, om niet alleen aan te kondigen welke investeringsprogramma's op tafel liggen, maar ook de uitvoering ervan te evalueren en – heel belangrijk – om de algemene efficiëntie van de algemene werking van Wegen en Verkeer af te toetsen met de beheersovereenkomst die is afgesloten in maart. Dat moet na een jaar gebeuren, dus tegen eind maart 2009 zal die motie worden uitgevoerd. Mijnheer Peumans, u wordt dus op uw wenken bediend.

De heer Jan Peumans: Wanneer wordt dat uitgevoerd? Wat is de stand van zaken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: In de commissie voor Openbare Werken heeft de heer Vandenbroucke gevraagd of de aanbevelingen die gevraagd zijn in de motie, effectief zullen worden uitgevoerd. Ik heb gezegd dat dat zal gebeuren. Er is een beheersovereenkomst gesloten met het agentschap. Mijnheer Vandenbroucke, u weet dat we in jaar twee, waar we straks in zitten, weer de toets zullen doen om te kijken hoe het zit met de opvolging van de projecten, hoe de projecten worden uitgevoerd en of de afgesproken timing wordt nageleefd.

Mevrouw Annick De Ridder: We hebben ook met aandacht de cijfers gelezen en de discrepantie gezien die bestaat in sommige provincies tussen het investeringsprogramma en het budget enerzijds en de concrete uitvoering op het terrein anderzijds. Wij zouden heel graag in het licht van het controlerecht van het parlement, naast de jaarlijkse indiening van het meerjarenprogramma voor investeringen in weginfrastructuur, ook een rapportage krijgen over de effectieve besteding en uitvoering daarvan. Dat zit vervat in de resolutie die is neergelegd. Ik ben er geen tegenstander van. Ik zal dat ten volle steunen en zal met interesse de doorlichting en rapportage die minister Crevits ons zal bezorgen, bekijken.

Ik heb nog twee punten die ik wat heb gemist in de beleidsbrief, ten eerste omtrent de slimme verkeerslichten. Er is een ruime consensus geweest in het Vlaams Parlement om een resolutie aan te nemen betreffende het opstarten van proefprojecten met slimme verkeerslichten. Ik weet wel dat sommige mensen bij de diensten zeggen dat we die slimme verkeerslichten al hebben. Maar dat is het verhaal van de Lada en de Rolls Royce. De mensen die mee op werkbezoek zijn geweest bij Traficon hebben reallife presentaties gezien van hoe het beter kan op onze Vlaamse wegen met minimale aanpassingen. Kijk naar het Nederlandse voorbeeld van de groene golf die daar wordt geïnstalleerd

met beperkte budgettaire middelen. Probeer toch in uw beleidsbrief daar meer aandacht aan te schenken dan een beperkte proef die al dan niet zal worden uitgevoerd en waarbij het nog niet zeker is of die technologie wel zal worden toegepast in de Vlaamse steden.

Mevrouw de minister, ik sluit af met het achterblijven van de proefprojecten met ecocombi's. Wij zijn al jaren vragende partij op dat vlak. We hebben daarover een resolutie met een breed draagvlak laten goedkeuren. We zouden heel graag zien dat daar werk van wordt gemaakt. Uit de beleidsbrief blijkt dat er al een aanzet is gebeurd voor het opzetten van een proefproject maar dat het nog niet heeft geleid tot een effectieve start. We zouden er graag bij u op aandringen om toch in 2009, voor de verkiezingen, werk te maken van de uitvoering van die meerderheidsresolutie en een proefproject op te starten met ecocombi's, uiteraard met aandacht voor het niet-omdraaien van de modal shift en de verkeersveiligheid. Het is een manier om transport op een verstandigere en milieuvriendelijkere manier te organiseren. Voor de rest steunen wij de beleidsbrieven, met de kanttekeningen die ik zonet heb gemaakt. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Vandebroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandebroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, er zijn nog zekerheden in het leven. Een ervan is dat de strategische doelstellingen van het Vlaams mobiliteitsbeleid onveranderd blijven: het garanderen van ieders mobiliteit, het verhogen van de verkeersveiligheid, het versterken van de bereikbaarheid, het verhogen van de leefbaarheid en het verminderen van de impact van onze mobiliteit op het milieu en de natuur. Hiermee wordt nog maar eens bevestigd dat de uitgangspunten en doelstellingen van het ontwerp mobiliteitsplan Vlaanderen een zinvolle leidraad blijven. Het is dan ook goed dat de studie over de opmaak van ontwikkelingsscenario's en implementatiepaden om dit mobiliteitsplan te herijken en te actualiseren, in volle voorbereiding is.

Een nieuw mobiliteitsplan, mevrouw de minister, is ook nodig want tijdens de voorbije legislatuur werd heel wat in beweging gezet, ook letterlijk. De initiatieven en investeringen van de afgelopen jaren om het openbaarvervoersaanbod in Vlaanderen uit te breiden, toegankelijker en efficiënter te maken, hebben geresulteerd in een voorzichtige modale verschuiving ten nadele van de auto. We moeten verder gaan op deze weg, en onze fractie wenst dit resultaatgericht te doen. Het is daarom belangrijk dat in de noodzakelijke budgetten voor de realisatie van netmanagement is voorzien en dat gekozen wordt voor een inclusieve benadering waarbij het aangepast vervoer complementair wordt aan het openbaar vervoer.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, ik stel vast dat er binnen de meerderheid twee meningen leven.

Ik hoor de heer Sauwens zeggen dat die modusverschuiving niet heeft plaatsgevonden. Ik lees in de beleidsbrief van de minister van twee jaar geleden dat die niet plaatsvond. Vorig jaar is die plots opgedoken. Ik heb het al herhaaldelijk gevraagd: op basis van welke wetenschappelijke studies wordt bewezen dat er een modal shift plaatsvindt? Mijnheer Vandebroucke, de heer Sauwens zegt het tegenovergestelde van wat u zegt. Hij heeft dus andere bronnen dan u. Ik zou eigenlijk die verschillende bronnen eens met elkaar willen vergelijken, om te weten wie tot welk resultaat is gekomen. Begrijp me niet verkeerd: hoe groter de verschuiving naar het openbaar vervoer en hoe minder wagens er rijden, des te liever. De urenlange files die het Vlaams Verkeerscentrum vaststelt, nemen echter toe in plaats van af. De vraag rijst of er een structurele verschuiving plaatsvindt van auto naar openbaar vervoer, fiets of verplaatsingen te voet.

De heer Joris Vandebroucke: Mijnheer Peumans, we hebben daar al heel vaak van gedachten over gewisseld. Ik vind het jammer dat de heer Sauwens hier zijn stellingen komt poneren om vervolgens naar buiten te wandelen, nog voor zijn collega's van de commissie hun betoog hebben gegeven.

De heer Jan Peumans: Ik ben niet mijn broeders hoeder, maar u geeft toch toe dat hij andere cijfers heeft gegeven.

De heer Joris Vandebroucke: Mijn bronnen zijn bijvoorbeeld het MIRA-rapport van de Vlaamse Milieu-maatschappij, het evaluatiedocument van het mobiliteitsplan, de documenten van de Vlaamse Regering. Ik ga ervan uit dat die cijfers correct zijn, maar ik vermoed dat die discussie zeker nog zal worden voortgezet in de commissie.

Ik ben dus blij dat in budgetten is voorzien voor het netmanagement, dat wordt gekozen voor een inclusieve benadering en dat gebiedsgerichte investeringen, zoals in het kader van START, het woon-werkverkeer kunnen verduurzamen. Ook de versterking van de spoorgebonden infrastructuur in het kader van het Spartacusplan voor Limburg past daarin. Tegelijk kijken we uit naar wat de validering van het Rekenhof van het rapport over de basismobiliteit en een daaraan gekoppelde internationale vergelijkende studie zullen opleveren aan beleidsaanbevelingen voor de toekomst.

De aanbeveling van onze fractie luidt alvast dat blijvend investeren in openbaar vervoer een hefboom is en blijft om onze mobiliteit op een duurzame leest te schoeien. Daarnaast moet uiteraard ook ruimte worden gecreëerd voor goede privé-initiatieven. Via het Pendelfonds, waarin 10,3 miljoen euro zit voor 2009, kan dat. Er kan worden gewerkt aan projecten op maat van werkgevers en werknemers. Zoals dat al in Antwerpen

het geval is, zullen zij in de loop van 2009 ook terecht kunnen in fysieke mobiliteitspunten, voor gepersonaliseerd advies. Het succesverhaal van Cambio, dat inmiddels bijna 2000 autodelende leden telt, toont trouwens aan dat mensen best bereid zijn om hun individuele mobiliteitsbehoeften zo duurzaam mogelijk in te vullen. We staan dan ook achter het initiatief om ook particuliere autodeelgroepen te ondersteunen bij hun opstart. Onze fractie verwacht trouwens veel van de opdracht die aan Taxistop werd toebedeeld, om samen met de provinciale mobiliteitspunten het carpoolen voort te promoten. Maar, mevrouw de minister, dan moet ook de infrastructuur volgen. Chronisch overbezette carpoolparkings werken veeleer ontmoedigend. Onze fractie hoopt dat het ruimtelijk-verkeerskundig onderzoek naar het gebruik van de carpoolparkings snel zal worden gevolgd door infrastructurele interventies.

Ook moet prioritair in bijkomende infrastructuur worden voorzien voor de duurzame modi. Het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk is van cruciaal belang om de fiets als volwaardige modus in te zetten, ook in het kader van woon-werk- en woon-schoolverkeer. Door 60 miljoen euro op jaarbasis te reserveren voor fietsinfrastructuur, moet dat netwerk op termijn kunnen worden gerealiseerd. Het Fietsfonds moet er borg voor staan dat ook de steden en gemeenten als wegbeheerder hun verantwoordelijkheid kunnen opnemen. Diezelfde lokale besturen moeten ook worden gestimuleerd om hun openbaar domein toegankelijker en veiliger in te richten voor zachte weggebruikers. Het herwaarderen, inrichten en openstellen van de zogenaamde trage wegen maakt daarvan een integraal deel uit.

Wat de verkeersveiligheid betreft, worden we nu toch al enkele maanden, en eigenlijk zelfs al twee jaar, geconfronteerd met veeleer stagnerende cijfers. Er is een inhaaloperatie nodig. Het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen, dat vorig jaar al werd goedgekeurd, verfijnde alvast de doelstelling van maximaal 375 doden per jaar in 2010. Onze horizon ligt nu op maximaal 250 doden in 2015. Dat is een zeer ambitieuze doelstelling, als we bedenken dat het aantal personenverplaatsingen en personenkilometers blijft stijgen. Vorig jaar werd ook voor de eerste maal een apart budget vrijgemaakt in de begroting. Voor 2009 wordt dat opgetrokken tot 14,8 miljoen euro voor investeringen in de zogenaamde 3 e's: education, engineering en enforcement. Natuurlijk staat onze fractie achter deze duidelijke beleidskeuze van de Vlaamse Regering.

Een belangrijke doelgroep van het verkeersveiligheidsbeleid is trouwens de transportsector. De maatregelen die werden uitgewerkt in het kader van de rondetafel zetten in op de drie e's. Belangrijk is dat ook de beroepsorganisaties, de Fietsersbond en de VSV betrokken partij zijn. In het oogspringend zijn de projecten Weight in Motion en de onbemande controle op het respecteren van de tussenafstand. Mevrouw de minister, mevrouw

De Ridder, wij hebben er niets op tegen dat er een proefproject met langere en zwaardere vrachtautocombinaties (LZV's) wordt opgestart. Wij verwachten echter wel dat dit op geen enkele manier tegenstrijdig is met het gevoerde verkeersveiligheidsbeleid. Wij vinden dan ook dat het inzetten van deze vrachtwagens op de E313 onverantwoord zou zijn.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer Vandenbroucke, is dat uw bekommernis? De verkeersveiligheid? Dat is ook de onze, voor alle duidelijkheid. Als er een proefproject wordt voorgesteld dat aan een aantal desiderata voldoet, met eventueel andere aanbevelingen en het voldoet aan de verkeersveiligheidsvereisten, gaat u er dan mee akkoord het te organiseren?

De heer Joris Vandenbroucke: Ja.

De heer Jan Peumans: Begrijp ik u goed? U streept de E313 weg want dat is een autosnelweg met heel veel op- en afritten. Betekent dat dat die andere 700 à 800 kilometer snelweg wel in aanmerking komt? (*Opmerkingen van de heer Joris Vandenbroucke*)

Waarom streept u de E313 weg? De minister heeft in een antwoord een tijdje terug een ophijsting gegeven van de wegen die al dan niet in aanmerking komen. Er viel veel meer weg dan de E313. Wat is uw bijzondere band met de E313?

De heer Joris Vandenbroucke: De bijzondere band is hier ontstaan onder meer door een actualiteitsdebat over de E313. Er loopt nu een studie over de aanpak van het fundamentele probleem van de E313, als er één snelweg lijdt onder oversaturatie door vrachtverkeer, dan is het wel de E313.

De heer Jan Peumans: Er zijn nog autosnelwegen die lijden onder oversaturatie.

De heer Joris Vandenbroucke: Er zijn nog wegvakken waar problemen zijn, maar voor ons is de E313 op dat vlak onbespreekbaar.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Moeten we de vraag niet omdraaien? Welke autostrade is nog niet overgesatureerd van vrachtwagens? Ik woon op 500 meter van de E17. Dat is ook één muur van vrachtwagens. Ik zie daar geen monstertrucks die enig economisch effect zouden kunnen hebben. Wie langs de ring rond Brussel of Antwerpen woont, zal waarschijnlijk hetzelfde vertellen. Welke autostrade die relatief dichtbij een economisch knooppunt ligt, komt wel in aanmerking?

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer Vandenbroucke, u zegt dat die snelweg overgesatureerd is, maar daar

gaat het helemaal niet om. In de praktijk kunnen twee van die LZV's drie gewone vrachtwagens vervangen. Dat leidt ertoe dat bij eenzelfde hoeveelheid vervoerde goederen het aantal afgelegde trajecten met 32 percent daalt. Dat leren ons de cijfers uit Nederland. Saturatie is geen argument. U zei net dat het enige dat een proefproject kan tegenhouden, de verkeersveiligheid is. Ik wil dat nu graag duidelijk van u horen: op welke grond wijst u steeds dat proefproject af?

De heer Joris Vandenbroucke: Op de E313 wijzen we een proefproject af omdat volgens ons de veiligheid niet kan worden gegarandeerd. Dat is ook gebleken bij de oplijsting van de veiligheidsvoorwaarden die moeten worden gesteld aan de inzet van LZV's.

Mijnheer Stassen, samen met u ben ik benieuwd naar een voorstel van het kabinet van minister Crevits voor een dergelijk proefproject.

Het budget van minister Crevits voor investeringen in de wegen – een budget van 430 miljoen euro – is intussen al gestegen met 64 percent ten opzichte van het begin van de legislatuur. De Vlaamse Regering versterkt deze inhaaloperatie nog eens door de 100 miljoen euro in het kader van de gevaarlijke punten versneld vrij te maken om het lopende programma volledig om te zetten in concrete realisaties. Samen met de voortzetting van het doortochtenprogramma met 25 miljoen euro voor 24 projecten, hopen wij dat deze extra beleidsruimte de verkeersveiligheid ten goede zal komen.

Dé andere grote prioriteit is uiteraard het verbeteren van de bereikbaarheid. De files blijven toenemen, tot een gemiddelde van 5,3 percent verliesuren. In en rond Brussel piekt dit getal zelfs richting 10 percent. Ook nu de legislatuur ten einde loopt zal daarom verder geïnvesteerd worden in het wegwerken van de missing links en de capaciteitsbeperkende knelpunten. Maar dat zal uiteraard niet volstaan om het wegverkeer opnieuw wat vlotter te trekken. Het komt erop aan om de capaciteit van het hele wegennet optimaal te benutten. Daarvoor moeten we de grote assen en ringwegen uitrusten met dynamisch verkeersmanagement zoals dat in sommige buurlanden al het geval is. In navolging van Antwerpen wordt nu door een injectie van 6 miljoen euro de Gentse regio aangepakt. Dit soort maatregelen, mevrouw de minister, kunnen voor onze fractie niet snel genoeg vooruit gaan.

Op zijn minst is de Vlaamse ruit te beschouwen als één verstedelijkt gebied waar de grote verkeersstromen permanent moeten worden aangestuurd, met een maximumsnelheid in functie van de omstandigheden en wagens die zich daaraan houden omdat ze allemaal uitgerust zijn met ISA, met informatie over de reistijd tussen de knooppunten, met een incidentmanagement dat alert en efficiënt intervenueert en in een verdere toekomst misschien zelfs met flexibel inzetbare capaciteit.

Het is niet verboden om te dromen, mevrouw de minister – zelfs niet van een grootschalige heraanleg van de Brusselse ring tegen 2020. De R0 is immers een probleem dat gigantische proporties begint aan te nemen en het is goed dat de Vlaamse Regering de hand aan de ploeg slaat, maar in de tussentijd kunt u alvast één maatregel nemen die eenvoudig is, die goedkoop is en die snel kan worden uitgevoerd. Het is een maatregel die geen wonderoplossing biedt, maar die ervoor kan zorgen dat de capaciteit van de Brusselse ring beter benut wordt, de kans op files wat kleiner wordt, de doorstroming vlotter wordt en het aantal ongevallen lager. Die maatregel, mevrouw de minister, is het verlagen van de maximumsnelheid naar 100 kilometer per uur, zoals u dat al hebt gedaan op de Antwerpse ring.

Net zoals uw voorganger Kris Peeters, net zoals minister Van Brempt en net zoals u, wist het afdelingshoofd van AWV Vlaams-Brabant mij vorige week op de hoorzitting evenmin te vertellen waarom er verschillende snelheidsregimes gelden op de Antwerpse en de Brusselse ring. Want ook de Brusselse ring telt erg veel op- en afritten, kent veel weefbewegingen, kent een mix van transit- en bestemmingsverkeer en ziet het aantal vrachtwagens toenemen.

Vandaar, minister Crevits, dat ik eindig met deze oproep: verlaagt u alstublieft de maximumsnelheid op de Brusselse ring naar 100 kilometer per uur. (*Applaus bij sp.a + VlaamsProgressieven, Open Vld en Groen!*)

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, ik wil het hebben over het havenbeleid en niet over concrete projecten, maar wel over de uitgangspunten, de stellingname en de overwegingen die we hebben inzake een Vlaams havenbeleid.

Als eerste uitgangspunt wil ik nog eens duidelijk stellen dat Groen! niets heeft tegen havens en zelfs stelt dat er pas sprake is van een ecologische economie als we de havens mee hebben. We hebben de havens nodig, laat dat een belangrijk uitgangspunt zijn.

Als we het hebben over haveninvesteringen, dan hebben we het altijd over investeringen met een ongelooflijk grote financiële impact. Het gaat minstens over een half miljard euro en meestal over 1 miljard euro per infrastructuurproject. Het gaat om projecten die heel veel open ruimte innemen, die een belangrijke impact hebben op landbouw, landschap en natuur, dat is duidelijk te zien op foto's die van bovenaf worden genomen van een havengebied. Sowieso is er sprake van vervuiling en van een belangrijk milieueffect. Het gaat om die gebieden in Europa en zeker ook in Vlaanderen die zwart gekleurd zijn door het fijn stof en door andere vervuiling.

Als we de cijfers bekijken, zien we dat de economische impact van de havens heel groot is, maar we moeten die cijfers ook anders durven bekijken. We moeten meer zien dan alleen maar het globale cijfer, want er zijn duidelijk verschillen tussen distributie en industrie. Ik geef u één voorbeeld. Het is de laatste jaren duidelijk zo dat er een ontkoppeling is met langs de ene kant de groei, de tonnages die worden gehaald en langs de andere kant de werkgelegenheid. Vroeger was er een verband, maar dat verband is nagenoeg verdwenen, ondanks de grote stijging. Vorig jaar was er in de Antwerpse haven nauwelijks een verband tussen de groei van tonnages en de werkgelegenheid, maar was er wel een duidelijk verband tussen de industriële ontwikkeling van de haven en de werkgelegenheidseffecten. Elke studie van de Nationale Bank over een haven toont dat duidelijk aan. Als we spreken over de economische meerwaarde van de havens, moeten we een onderscheid durven maken tussen de distributiekant en de industriële kant. Dat is een duidelijk uitgangspunt.

Het is ook zo dat havens moeten kunnen innoveren, dat de havenontwikkelingen moeten kunnen verbeteren en dat de haveninfrastructuur moet kunnen verbeteren.

Ons laatste uitgangspunt is dat de huidige economische crisis sowieso een effect zal hebben op de havens. Wat dat zal betekenen op het vlak van een verminderde distributie, weten we nog niet. De cijfers zullen wel bekend raken, maar de 16 procent groei van containers in Antwerpen vorig jaar, zal dit jaar sowieso niet worden gehaald, dat weet iedereen.

Wat stellen wij dan voor? Ons belangrijkste uitgangspunt is: stop die stompzinnige concurrentie en werk meer samen. De infrastructuurconcurrentie inzake containerinfrastructuur neemt bijvoorbeeld ongelooflijke proporties aan. Als men alle projecten die vandaag op stapel staan in Antwerpen, Vlissingen, Zeebrugge en Rotterdam, gaat uitvoeren met gemeenschapsmiddelen, dan gaat men de concurrentie bijzonder groot maken en gaat men tot een overcapaciteit komen.

Dat is een duidelijk uitgangspunt: stop de concurrentie en ga naar vormen van samenwerking, ook inzake infrastructuur.

De heer Jan Penris: Wat stelt u dan concreet voor, mijnheer Stassen? Vroeger had u het over de concurrentie binnen Vlaanderen. Daar kon ik u nog enigszins volgen. Maar nu spreekt u over grensoverschrijdende concurrentie. U hebt Vlissingen en Rotterdam genoemd. Wat zijn dan uw concrete voorstellen?

De heer Jos Stassen: We moeten kijken naar de economische realiteit. De grote havenbedrijven kijken al langer over de grenzen. Ze kijken waar ze het best kunnen investeren: Antwerpen, Vlissingen, Rotterdam of elders.

Op die manier gaan ze de verschillende havens tegen elkaar uitspelen.

De heer Jan Penris: Dat noemt men de vrije markt.

De heer Jos Stassen: De vraag is of men met gemeenschapsmiddelen moet meespelen in dat spel. We moeten niet met gemeenschapsmiddelen – of die van de stad of het gewest komen is eigenlijk niet belangrijk – de bedrijven de kans geven om die concurrentie uit te spelen. Dat is een belangrijk uitgangspunt.

De heer Jan Penris: Mijnheer Stassen, u antwoordt niet op mijn vraag. Wat stelt u nu concreet voor? Hoe gaat u grensoverschrijdende samenwerking organiseren tussen de havens?

De heer Jos Stassen: Door een concrete samenwerking tussen gemeentelijke havenbedrijven.

De heer Jan Penris: Hoe?

De heer Jos Stassen: Er zijn verschillende mogelijkheden van samenwerking – structureel of niet. Je kunt ervoor zorgen dat er tussen de verschillende regeringen en de verschillende havenbedrijven kan worden samengewerkt om dit soort miljardenprojecten mogelijk te maken.

De heer Jan Penris: Mijnheer Stassen, mag ik u erop wijzen dat alleen al in de dossiers van de Scheldeverdieping en de IJzeren Rijn samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen bijzonder moeilijk was. Hoe kunt u dan van beide regeringen verwachten dat ze uw plan gaan realiseren op het vlak van de havens?

De heer Jos Stassen: De pure economische realiteit en het feit dat dit soort projecten miljarden euro's kosten, maken dat men sowieso gedwongen zal zijn tot samenwerking. Het debat dat wij hier voeren over de grenzen van de groei van de havens en de effecten op de mobiliteit en de omgeving, en dat ook in Antwerpen wordt gevoerd, speelt zich ook af in Rotterdam, Hamburg enzovoort. Alleen al daarom zal men gedwongen zijn tot samenwerking, enerzijds omdat het niet langer betaalbaar is en anderzijds omdat het te veel effecten heeft op de woonomgeving.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer Stassen, ik heb met veel interesse geluisterd naar de theorie die u hier ontwikkelt en de strategie die u voorstelt, maar ik kan die moeilijk rijmen met de situatie op het terrein. Havens en bedrijven liggen nu eenmaal op een bepaalde plaats. In de Gentse haven ligt bijvoorbeeld een investeringsdossier klaar dat cruciaal is voor de ontwikkeling van die haven, die overigens wordt

gekenmerkt door een zeer grote toegevoegde waarde en tewerkstelling. De bedrijven die daar liggen, zoals Volvo en Sidmar, liggen nu eenmaal op die plaats. Ik zie niet in hoe men met bovenationale samenwerking een antwoord kan geven op dat soort vragen. Ik zie het met de beste wil van de wereld niet.

De heer Jos Stassen: Het voorbeeld van Gent is een goed voorbeeld. Gent is een haven die zich vooral onderscheidt op het vlak van toegevoegde waarde en industriële ontwikkeling. Dat is een andere soort haven dan die van Antwerpen, die voor een groot stuk inzet op pure distributie en de effecten ervan. En wat dat laatste betreft, is het duidelijk dat er samenwerking mogelijk is.

Wat Gent betreft, is er nood aan een industriële ontwikkeling. Dat maakt dat infrastructuurwerken moeten worden afgewogen. Mijn stelling is dat als men samenwerking als uitgangspunt neemt en niet langer de concurrentie, namelijk elkaar met gemeenschapsmiddelen beconcurreren, er waarschijnlijk een afweging zal worden gemaakt. Dat maakt dat investeringen in de industriële ontwikkeling van havens eerst aan bod zullen komen, vergeleken met pure investeringen in de distributie. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor om de vergadering tien minuten te schorsen.

– *De vergadering wordt geschorst om 18.30 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 18.43 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, het jaarlijkse milieuhandlingsrapport drukt ons steeds opnieuw met de neus op de feiten. Veel milieu-overtreders in Vlaanderen worden ongemoeid gelaten. Massaal veel pv's worden geseponneerd door de parketten, waardoor de indruk gewekt wordt dat men in Vlaanderen kan vervuilen zonder daarvoor gestraft te worden.

Het was duidelijk dat een degelijk milieuhandlingsbeleid noodzakelijk was. Op de valreep van 2007 werd het nieuwe Milieuhandlingsdecreet goedgekeurd. In 2008 werd gewerkt aan de uitvoeringsbesluiten. Het komende jaar zal het decreet nog verder uitvoering krijgen door de installatie van de Hoge Raad voor Milieuhandling en de oprichting van een milieuhandlingscollege.

Mevrouw de minister, het decreet heeft hoge verwachtingen gecreëerd. Het milieuhandlingsrapport toont

aan dat er te veel hiaten zijn in de huidige wetgeving om van een degelijk milieuhandlingsbeleid te kunnen spreken. Ik maak me vooral zorgen over hoe het gemeentelijk handlingsbeleid de komende jaren gevoerd zal worden in afwachting van de uitvoeringsbesluiten van het nieuwe decreet.

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief in de commissie heb ik aangetoond dat er gemeenten zijn in Vlaanderen waar men onvoldoende milieutoezicht heeft of waar er zelfs helemaal geen milieutoezicht aanwezig is omdat de milieuableidende niet VLAREM-gemachtigd toezichthouder is. U stelde in uw antwoord, mevrouw de minister, dat binnen één jaar na het intreden van het nieuwe Milieuhandlingsdecreet elke gemeente in Vlaanderen over één of twee VLAREM-gemachtigde ambtenaren moet beschikken. Of dit voldoende zal zijn om van een degelijk milieuhandlingsbeleid te kunnen spreken, is nog maar de vraag.

In haar jaarrapport dat nog maar net deze ochtend in ons brievenpakket zat, maakt de Milieu-inspectie dezelfde vaststelling. Slechts 245 van de 308 gemeenten in Vlaanderen beschikken over een VLAREM-gemachtigd ambtenaar.

Ik citeer de Milieu-inspectie: "Bij de aanwijzing van VLAREM-toezichthoudende ambtenaren loopt er heel wat fout. Hoewel de toezichtbevoegdheid over klasse 2- en 3-inrichtingen al meer dan vijftien jaar aan de gemeenten is toegewezen, hebben heel wat gemeenten nog steeds geen VLAREM-toezichthoudend ambtenaar aangewezen. Het gaat over 62 gemeenten." Even verder vermeldt de Milieu-inspectie: "Bovendien wijst de praktijk uit dat zelfs de aanwijzing van een VLAREM-toezichthoudend ambtenaar geen garantie is voor een effectieve gemeentelijke handhaving. Die ambtenaren worden immers ook belast met het adviseren van vergunningsaanvragen en diverse andere taken. Het optreden van die ambtenaren is vaak afhankelijk van hun persoonlijke engagement en het lokale politieke draagvlak in verband met milieuhandhaving." Dat is een belangrijke vaststelling van de Milieu-inspectie.

Hoe de functie van de milieuableidende of toezichthoudend ambtenaar momenteel ingevuld wordt, mevrouw de minister, zal u ook duidelijk worden wanneer de VVSG haar enquête bij de gemeenten daarover heeft afgerond. In elk geval blijkt nu al dat 62 gemeenten in Vlaanderen nauwelijks optreden bij milieudelicten. Het gaat hierbij echt niet om kleinere gemeenten waar geen bedrijfsactiviteiten aanwezig zijn, maar wel degelijk om grote gemeenten waar meer dan 750 bedrijven klasse 2 aanwezig zijn.

Daarom dring ik erop aan dat u het komende jaar zeer goed werk maakt van een goede opvolging van het huidige gemeentelijke milieuhandlingsbeleid.

Sommige betrokken beleidsverantwoordelijken verwijten mij dat ik steeds opnieuw deze problematiek blijf aankaarten, alsof het invoeren van milieutoezicht een rondje bedrijven pesten is. Het Vlaams belang wil absoluut geen rondje bedrijven pesten organiseren. Maar het kan niet dat het ene bedrijf zware inspanningen doet om te voldoen aan de milieuwetgeving, terwijl andere bedrijven hun voeten vegen aan bepaalde milieuregels en ongehinderd hun al dan niet vervuilende activiteiten kunnen voortzetten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Dit jaar is een overgangsjaar. Het uitvoeringsbesluit moet nog worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Verder is er de bepaling dat de gemeenten na de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit nog een jaar de tijd hebben om aan deze wetgeving te voldoen.

Uiteraard zal nog moeten blijken of die milieubtenaar zijn taak al dan niet naar behoren uitvoert. Dat zal nog stof zijn voor een debat achteraf.

Mevrouw de minister, ik heb u ook gevraagd om na te denken over de manier waarop bedrijven die vervuilende activiteiten hebben gepleegd, zullen worden vervolgd. Ik heb u een voorbeeld uit de praktijk gegeven waaruit blijkt dat er totaal geen informatieuitwisseling is tussen de milieubtenaren van de gemeenten onderling. Dat betekent dat een persoon die of een bedrijf dat een vervuilende activiteit heeft uitgeoefend in de ene gemeente, zonder al te veel problemen op dezelfde manier zijn mogelijk opnieuw vervuilende activiteiten kan voorzetten in een andere gemeente omdat het milieutoezicht op gemeentelijk niveau nog veel hiaten vertoont. Ik ben er echter van overtuigd, mevrouw de minister, dat u ook daarvoor een oplossing zult uitwerken.

Mevrouw de minister, het waterbeleid staat de laatste jaren heel centraal in uw beleid. Het zijn twee belangrijke Europese richtlijnen met betrekking tot water die ons ertoe hebben aangezet om grote stappen voorwaarts te zetten in het waterzuiveringsbeleid.

De kostprijs van het water is de afgelopen jaren spectaculair gestegen. Het Vlaams Belang vindt dat onaanvaardbaar. Ook de SERV maakt die bedenking en stelt vast dat de totale waterprijs tussen 2006 en 2008 met 30 procent is gestegen. Zojuist heeft de Antwerpse drinkwatermaatschappij Pidpa nogmaals een verhoging van de drinkwaterprijs doorgevoerd. Dat betekent voor een gemiddeld gezin een stijging van de waterfactuur met nog eens 10 euro.

Mevrouw de minister, ik ben ervan overtuigd dat iedereen het erover eens is dat we zuinig moeten omspringen met water, maar de kostprijs van water in zulke hoge

mate aan de burger doorrekenen, kan niet voor het Vlaams Belang. Ik kom steeds meer mensen tegen die nog maar moeilijk de eindjes aan elkaar kunnen knopen. De felle prijsstijging van het water en van de energie zijn daar verantwoordelijk voor. Dat is de reden waarom onze fractie aandringt op een stevig debat over het waterprijsbeleid.

De Europese kaderrichtlijn Water vraagt dat alle watergebruikers tegen eind 2010 een redelijke bijdrage zullen leveren in de kosten voor drinkwatervoorziening, afvalwaterinzameling en afvalwaterzuivering in verhouding tot de waterdiensten die zij gebruiken. Wat is echter een redelijke bijdrage? Een stijging van meer dan 30 procent op amper drie jaar tijd? Wij vinden dat de kosten niet langer mogen stijgen en dat een debat over de inspanningen die gemeenten en de gemeentelijke belastingbetalers doen, dringend aan de orde is. De minister van Begroting kan jobkortingen invoeren of het kijk- en luistergeld afschaffen. Dat is heel positief maar ik zou toch ook willen vragen, minister Van Mechelen, om Vlaams geld vrij te maken om de kostprijs van het water binnen de redelijke perken te houden en extra middelen uit te trekken voor het beleidsdomein Water.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, wat de waterprijs betreft, zijn we er vorig jaar voor het eerst in geslaagd om de vrijstelling die aan de meest kwetsbaren wordt toegekend, te automatiseren. Dat betekent dat 200.000 gezinnen extra van die vrijstelling kunnen genieten.

De gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsbijdrage is voorlopig bevroren. Er wordt een model opgesteld om na te gaan hoe deze bijdrage wordt geïnvesteerd in de verbetering van de waterinfrastructuur.

Mevrouw Van den Eynde, het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet is een zeer goed instrument om daaraan te remediëren. Er zijn duidelijke bepalingen in opgenomen waardoor ook kleinere gemeenten moeten beschikken over een gemachtigd ambtenaar die toezicht kan uitoefenen. Dat kan in het kader van samenwerkingsverbanden of binnen een intergemeentelijk verband. Grotere gemeenten zullen er meerdere nodig hebben.

Ik verwijs ook naar de samenwerkingsovereenkomsten Leefmilieu. Dat zou u toch enigszins moeten geruststellen. Op de nieuwe samenwerkingsovereenkomst hebben heel wat meer gemeenten dan bij de vorige editie ingetekend. Bovendien zijn er duidelijke bepalingen opgenomen over het toezicht en de organisatie ervan. Alle instrumenten worden ingezet om ervoor te zorgen dat er een efficiënt handhavingsbeleid kan worden gevoerd. Ook kleine gemeenten krijgen de kans om dat beleid te voeren door in de toekomst intergemeentelijk samen te werken.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik ben er inderdaad van overtuigd dat de Vlaamse Regering al extra inspanningen heeft gedaan om die waterfactuur te beperken. Ze blijft echter zeer hoog. Een stijging van 30 percent in drie jaar tijd, dat is niet min. We moeten daarover een degelijk debat voeren.

Mevrouw de minister, een ander belangrijk thema dat, ook dankzij Europa, in beweging is, is het luchtbeleid. Voor onze fractie is de aanpak van fijn stof zeer belangrijk. We zijn van mening dat het debat over dat onderwerp de afgelopen weken voor een deel werd misbruikt omdat uw meerderheidspartner een hervorming van de autofiscaliteit zeer dringend wil bewerkstelligen.

Collega's, het Vlaams Belang is niet gekant tegen een hervorming van de verkeersbelasting. Die mag echter niet enkel gebeuren op basis van de ecoscore, die volgens ons geen rekening houdt met de levenscyclusanalyse (LCA-analyse). Ook de mate waarin de recyclage van het voertuig op een milieuvriendelijke manier kan gebeuren, is zeer belangrijk.

Mijnheer de minister, misschien kunt u naar aanleiding van deze begrotingsbesprekingen de geruchten, die door uw meerderheidspartner werden verspreid, de wereld uit helpen. U zou tegen de hervorming van de verkeersbelasting zijn.

Onze fractie gelooft in de aanpak van het fijn stof.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik ben niet tegen de hervorming. Ik heb in de commissie voor Financiën zeer omstandig uitgelegd dat het verstandig is de insourcing tot een goed einde te brengen. Dat is aan de gang. Op 1 januari 2010 moet die zaak rond zijn. Op dat moment kunnen we met kennis van zaken zelf de wijzigingen doorvoeren.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de minister, ik was op die bewuste commissievergadering aanwezig. U hebt gezegd dat u de federale administratie wil overhevelen en ze organiseren zodat ze goed kan werken. Daarnaast heb ik echter ook de uitspraken van minister Crevits gehoord. Een week later zei ze dat het belangrijk is dat we vandaag een signaal geven aan de toekomstige kopers van wagens. Ze moeten weten in welke richting Vlaanderen wil uitgaan. Ze heeft zich geëngageerd om nog voor het einde van het jaar een principenota voor te stellen. In tegenstelling tot mevrouw Van den Eynde hoop ik dat de hervorming van de verkeersbelasting wel degelijk gebeurt op basis van de ecoscore. In die parameter worden verscheidene criteria in rekening gebracht.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, ik heb in de commissie ook uitvoerig uitgelegd dat er geen tegenstrijdigheid is tussen wat minister Van Mechelen en ikzelf zeggen. Vorige week hebben minister Van Mechelen,

minister Van Brempt en ikzelf samen een mededeling geagendeerd op de Vlaamse Regering. Daarin hebben we principes uiteengezet op basis waarvan we de autofiscaliteit in de toekomst willen hervormen. Minister Van Mechelen zegt dat we beter eerst de insourcing bij ons halen vooraleer het hele systeem te hervormen. Het ene is niet strijdig met het andere. We hebben vorige week de krachtlijnen bepaald. Op basis daarvan kunnen we met de andere gewesten onderhandelen.

De heer Rudi Daems: En die basis is de ecoscore?

Minister Hilde Crevits: Aan de ene kant is er de ecoscore en aan de andere kant de euronormering. We moeten er vooral voor zorgen dat het systeem gemakkelijk hanteerbaar is, ook voor de administraties. De basis wordt in elk geval gevormd door de milieuprestaties van de voertuigen, zoals die in de toekomst gemeten worden.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de voorzitter, onze fractie gelooft veeleer in de aanpak van het fijn stof via de installatie van roetfilters. Mevrouw de minister, zult u de opmerkingen van UNIZO in overweging nemen? Het is belangrijk dat zo veel mogelijk fijn stof dat wordt uitgestoten door auto's, wordt geëlimineerd. Een op de twee wagens die in Vlaanderen worden ingeschreven, is een bedrijfswagen. Waarom wordt dan niet gekeken naar die sector die eventueel wel wil investeren in plaats van af te wachten of de burger geld wil uittrekken om een roetfilter te laten plaatsen?

Mevrouw de minister, een degelijk milieubeleid is niet alleen een taak voor de minister van Milieu. Het is net zo goed de taak van de andere ministers. Ik denk aan een milieuvriendelijk openbaar vervoer, een milieuvriendelijke economie, een gezondheidsbeleid dat de milieugerelateerde gezondheidsproblemen in kaart brengt en een ruimtelijke-ordeningsbeleid met aandacht voor ons milieu.

Ook de lokale overheden en de individuele burger hebben inzake milieu een verpletterende verantwoordelijkheid. Wij hebben dat al meermaals gesteld en wij willen, als Vlaams Belang, daarin een positieve bijdrage leveren.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, onze fractie apprecieert de voorliggende begroting Leefmilieu en ook de beleidsbrief en de bepalingen van het programmadecreet. Mevrouw de minister, zeker de manier waarop het milieujaarprogramma is weergegeven in de memorie van toelichting, kan gesmaakt worden omdat het nog eens een volledig overzicht brengt van de prioriteiten voor volgend jaar.

Het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur omvat een heel ruim veld. Het is zeker niet het gemakkelijkste beleidsdomein. Het voorbije jaar werd er heel wat gerealiseerd. Ik weet dat veel mensen vragen naar grote projecten, symbooldossiers en radicale wijzigingen. Het is de verdienste van de minister, haar medewerkers en de administratie dat ze zich concentreren op de veelheid van dossiers en dat ze stapsgewijs in alle domeinen systematisch vooruitgang willen boeken.

In de begroting en in het beleid valt zeker op dat de minister ook in het laatste jaar van de legislatuur een grote ambitie heeft om veel taken tot een goed einde te brengen.

Mevrouw de minister, in de toelichting bij de bespreking van de begroting merkte u terecht op dat de vastleggingskredieten van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie gestaag groeien. Ze volgen de stijgende trend van de uitgavenbegroting van deze investeringsregering. De begroting Leefmilieu evolueerde van iets meer dan 800 miljoen euro in 2004 tot meer dan 1,18 miljard euro voor volgend jaar. Hiermee schommelt het leefmilieubudget rond 5 percent van het totale uitgavenbudget van de Vlaamse overheid. Dat brengt toch heel wat beleidsruimte mee.

De nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2008-2010 tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten, steden en provincies is een groot succes. Liefst 268 gemeenten hebben ingetekend. Dat is een stijging van 26 gemeenten. Het succes heeft zeker te maken met het feit dat bij de uitwerking van die nieuwe samenwerkingsovereenkomst een beduidende vermindering van de plan-, rapporterings- en controleverplichtingen werd nagestreefd. Onze fractie hoopt dan ook dat bij de concrete uitvoering van die samenwerkingsovereenkomst hieraan een blijvende prioriteit wordt gegeven.

Mevrouw de minister, onze fractie is er ook van overtuigd dat uw aanpak inzake het integrale waterbeleid getuigt van realisme. Ter voorbereiding van de goedkeuring van de bekkenbeheerplannen werd aan het bekkenbestuur de opdracht gegeven om de verschillende projecten en acties inzake dit integrale waterbeleid prioritair te maken. Hierdoor verzekeren we er ons van dat de middelen eerst besteed worden waar de grootste vooruitgang kan worden geboekt.

De heer Rudi Daems: Mijnheer Matthijs en mevrouw de minister, ik lees vandaag in een persbericht – ik vermoed van uw kabinet of van uw administratie – dat de stroomgebiedbeheerplannen voor de periode van de volgende zes maanden in openbaar onderzoek gaan. Ik stel vast – tenzij u mij tegensprekt – dat de bekkenbeheerplannen tot op vandaag niet zijn goedgekeurd. Wij hebben vorig jaar in het programmadecreet daarvoor in een jaar uitstel voorzien. Gaan we voor 22 of 23 of 24

december die bekkenbeheerplannen vooralsnog goedkeuren? Dat is de decretaal bepaalde termijn.

Vindt u het zelf niet een beetje onlogisch dat u stroomgebiedbeheerplannen voor Maas en Schelde in openbaar onderzoek stelt terwijl de bekkenbeheerplannen van de deel- of subbekkens nog niet goedgekeurd, nog niet bekend zijn? Ik vind dat die twee niet op elkaar passen.

Komt er een decretale aanpassing om de wettelijke termijn die is voorzien voor de stroomgebiedbeheerplannen eind december van dit jaar uit te stellen? Wij gaan hier, wat betreft het decreet Integraal Waterbeleid, een paar keer in de fout.

Minister Hilde Crevits: Het is de bedoeling de bekkenbeheerplannen zo spoedig mogelijk op de agenda van de ministerraad te plaatsen. Dat kan misschien al de volgende vergadering gebeuren.

Het gaat niet enkel om de goedkeuring van de bekkenbeheerplannen. Die plannen moeten vooral op het terrein worden uitgevoerd. Een paar maanden geleden is besloten dat met betrekking tot de te ondernemen acties prioriteiten moesten worden gesteld. We hebben de betrokken besturen om een dergelijke prioritering gevraagd. Aangezien dat nu is afgerond, moet het mogelijk zijn om tot een gefaseerde uitvoering over te gaan.

De discussie over de financiële instrumenten is hiermee verbonden. Het gaat dan om de manier waarop bepaalde vormen van schade zullen worden vergoed. De Vlaamse Regering kan geen plannen goedkeuren en vervolgens, tijdens de uitvoering, besluiten niet tot financiële vergoedingen over te gaan. Dit betekent dat het regeringsbesluit betreffende de financiële instrumenten samen met bekkenbeheerplannen moeten worden geagendeerd en goedgekeurd.

Zoals ik een tweetal weken geleden in de commissie heb aangekondigd, is het openbaar onderzoek betreffende de stroomgebiedplannen op 16 december 2008 van start gegaan. Persoonlijk zie ik geen tegenstrijdigheid tussen het feit dat het openbaar onderzoek in verband met de stroomgebiedplannen is aangevat en het feit dat de bekkenbeheerplannen nog niet volledig zijn goedgekeurd. Dat laatste zal in elk geval binnenkort gebeuren.

De heer Rudi Daems: Ik heb begrip voor de tijd die voor een dergelijke prioritering nodig is. De minister heeft destijds aangekondigd dat de bekkenbeheerplannen en het regeringsbesluit betreffende de financiering voor het einde van dit jaar rond zouden zijn. De Vlaamse overheid kan zich naar haar eigen decreten schikken of die decreten aanpassen. Met betrekking tot de bekkenbeheerplannen en de stroomgebiedplannen kan ik nu enkel vaststellen dat de decretale termijn wordt overschreden.

De heer Erik Matthijs: Wat het integraal waterbeleid en de door de minister aangehaalde financiële instrumenten betreft, verwacht mijn fractie een aanpak die respect voor de eigendommen van de mensen toont. Ik weet dat er vaak aan wordt gedacht enkel aanzienlijke schade te vergoeden. De vraag is wat aanzienlijke schade precies is. Dit getuigt volgens ons in elk geval van weinig respect voor de eigendommen van de mensen. Indien er schade is, moet die schade in uitvoering van de decretale bepalingen betreffende het integraal waterbeleid correct en volledig worden vergoed. Dit is het standpunt dat we altijd hebben bepleit.

Het is een goede zaak dat de werkingsdotatie van de Vlaamse Milieumaatschappij voor het operationeel beheer van de watersystemen volgend jaar recurrent met 4 miljoen euro wordt verhoogd. Dat bedrag zal worden aangewend om de historische, in de loop der jaren opgelopen achterstand in de slibruiming in onbevaarbare waterlopen weg te werken. Hiermee wordt van de strijd tegen overstromingen en van de sanering van de waterbodems een prioriteit gemaakt. Mijn fractie vraagt al jaren meer slib- en kruidruiming. Door middel van dit recurrente bedrag wordt nu een inhaalbeweging ingezet.

Wat het mestbeleid betreft, verdient de derogatie een grondige opvolging. Mijn fractie is ervan overtuigd dat dit ook zal gebeuren. De landbouwers moeten nu bewijzen dat de derogatie geen invloed op de waterkwaliteit zal hebben. Tijdens het ontwerpen van de maatregelen die de derogatie moeten ondersteunen, hebben wetenschappers dit standpunt trouwens in sterke mate onderbouwd.

Ik hoop dat de aangekondigde hervorming van de Mestbank effectief een mentaliteitswijziging bij de Mestbank en op het terrein zal teweegbrengen. Ik wil de minister vragen dit van nabij op te volgen. Een goede relatie tussen de landbouwers, de veehouders en de overheid kan een enorme stap in de richting van de gewenste resultaten betekenen.

De bevoegde ministers hebben in hun beleidsbrieven tevens aangekondigd dat het uniek gemeentelijk loket en de wederzijdse afstemming van de procedures voor de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning in 2009 een feit zullen worden. Administratieve vereenvoudiging is al sinds de aanvang van deze legislatuur een prioriteit van de huidige Vlaamse Regering en van mijn partij. Ik hoop dan ook dat de ministers in hun opzet zullen slagen en dat het uniek gemeentelijk loket tot stand zal komen.

Ik stel vast dat de middelen voor bodemsanering in de begroting 2009 opnieuw worden opgetrokken. Concreet gaat het om 417.000 euro voor de sectorale fondsen voor bodemsanering, om 380.000 euro voor de voorbereiding van bodemsaneringen, om 1.560.000 euro voor de uitvoering van bodemsaneringen en om 265.000 euro voor de bodemsaneringen door Umicore.

Bovendien wordt er ook, zoals al verschillende jaren gebeurt, in 10 miljoen euro extra voorzien via het Financieringsfonds voor de Schuldfabouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU) voor de uitvoering van bodemsaneringen. Intussen zijn de budgetten in deze legislatuur opgelopen tot meer dan 40 miljoen euro per jaar. Er is dus vooruitgang voor de bodemsanering.

Er wordt opnieuw in middelen voorzien voor het begeleiden en sturen van het Steunpunt Milieu en Gezondheid. In het kader van het tweede generatie Steunpunt Milieu en Gezondheid 2007-2011 wordt het vervolg van het humaan biomonitoringprogramma uitgevoerd. Hierbij zal volgens de toelichting zowel de gemiddelde blootstelling aan en effecten van polluenten in Vlaanderen worden bepaald, als de blootstelling aan en effecten van bepaalde polluenten in zogenaamde hotspots.

Naast het biomonitoringsluik zal nog volgens de toelichting tevens onderzoek over gezondheidseffecten van endocriene verstoorders en fijn stof worden uitgevoerd.

Tot slot wil ik benadrukken dat de minister en de regering veel aandacht besteden aan de moties en de resoluties van het Vlaams Parlement, wat wij erg waarderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, namens mijn fractie wens ik de minister te feliciteren met deze begrotingsoefening. Sta mij toe om even kort de voor de Open Vld-fractie voornaamste punten op te sommen: een verdere belangrijke ondersteuning inzake de vergoedingen voor beheersovereenkomsten binnen het MAP, de ondersteuning van de aanleg van gemeentelijke rioleringen, waar een extra inspanning wordt geleverd en die hiermee het hoogste peil bereikt, het aantrekken van de fondsen voorzien voor ambtshalve sanering, het milieuconvenant met de gemeenten en de provincies, dat significant ondersteund wordt, en ten slotte een verdere sensibilisering rond het afvalbeleid.

De vraag die we ons elk jaar opnieuw stellen, is of we voldoende geld uittrekken voor ons leefmilieubeleid. Het is in dit verband interessant de vergelijking te maken tussen 2004 en 2009, ofwel het begin en het einde van de legislatuur. Dit is echter een moeilijke oefening, omdat ondertussen alle kosten met betrekking tot de waterzuivering uit de begroting verdwenen zijn. Immers, zowel Aquafin als de ondersteuning van de waterdistributiemaatschappijen bij hun saneringsopdracht vanuit de Mina-begroting, heeft een einde genomen. In 2004 was Aquafin nog goed voor 368 miljoen euro, terwijl de waterdistributiemaatschappijen in 2006 ook nog een uitgave van 285 miljoen euro vergden. Alles bij elkaar kunnen we stellen dat het hier gemiddeld om een daling in de uitgaven van 500 miljoen euro gaat.

In die zin kan men dus stellen dat de begroting voor Leefmilieu er sinds 2004 inderdaad is op vooruitgegaan, hoewel het aandeel van de milieu-uitgaven op de totale Vlaamse begroting constant blijft rond de 5 procent.

Ik zou toch een aantal randbemerkingen willen maken. Dit parlement en zijn commissie voor Leefmilieu hebben de laatste jaren constructief gewerkt aan een langetermijnvisie rond diverse problemen binnen haar beleidsdomein. Dit heeft geresulteerd in een aantal door dit parlement goedgekeurde evenwichtige resoluties, waarin concrete aanbevelingen werden gedaan voor de regering. Ik som de belangrijkste voor u op: de resolutie betreffende het beleid inzake verpakkingafval, de resolutie inzake de relatie milieu en gezondheid, de resolutie over het wegwerken van de knelpunten bij de reductie van bestrijdingsmiddelen, de resolutie inzake de verspreiding van asbest in het milieu, de resolutie betreffende de bijzondere oppervlaktedelfstoffenplannen, de resolutie over de saneringsplicht voor afvalwater, de resolutie rond de aanpak van landbouwschade door vogels, de resolutie in verband met de verdere invulling van het integraal waterbeleid, de resolutie met betrekking tot het fijn stof en de resolutie rond de niet-ioniserende straling.

Daarnaast werden belangrijke parlementaire initiatieven genomen, onder meer door voorstellen van decreet rond het mestbeleid en de bodemsanering.

Mevrouw de minister, collega's, de goedkeuring van al deze resoluties werd voorafgegaan door ruime hoorzittingen met alle betrokkenen in de betreffende sector en door kamerbrede debatten en gedachtewisselingen. Een aantal van de maatregelen die opgenomen zijn in deze resoluties werden al door de regering ter harte genomen en geheel of gedeeltelijk in uitvoering gebracht. Dat is echter niet voor alle voorgestelde maatregelen het geval.

Daarbij aansluitend kunnen we vaststellen dat er binnen de leefmilieuadministratie, die dit beleid moet uitvoeren, een grondige reorganisatie heeft plaatsgevonden, die moet toelaten op een aangepaste en adequate manier op het terrein te opereren.

Ik wil hiermee alleen stellen dat, mijns inziens, het Vlaamse leefmilieubeleid, bijna achttien jaar na de lancering van het eerste Minaplan, op een punt gekomen is waar het meeste beleidsvoorbereidende werk is gedaan en waar we geconfronteerd worden met een beleid dat op kruissnelheid is gekomen.

Het is mijn mening, en die van mijn fractie, dat we dit beleid nu rust moeten gunnen. Ik bedoel hiermee niet dat we niets meer moeten doen, maar wel dat we de koers die in dit beleid is uitgezet een kans moeten geven om binnen de gestelde termijnen resultaten te boeken, zonder telkens opnieuw drastisch van richting te veranderen. We moeten met andere woorden, collega's, in de

komende jaren niet meer proberen telkens opnieuw het warm water uit te vinden.

Uiteraard zullen we moeten bijsturen. Uiteraard zullen we dingen moeten evalueren en verbeteren. Uiteraard zullen we antwoorden moeten formuleren op internationale uitdagingen en nieuwe Europese regelgeving ter zake, want vergis u niet, het is op dat niveau dat het Vlaamse leefmilieubeleid eigenlijk bepaald wordt.

Maar het zou fout zijn een beleid dat onderzocht, doorgepraat en evenwichtig is, telkens opnieuw om te gooien in een soort paniecreactie op een of ander onverwacht fenomeen dat zich voordoet.

Mevrouw de minister, collega's, de Open Vld-fractie vraagt u met deze overweging rekening te houden en ervoor te zorgen dat het leefmilieubeleid niet het slachtoffer wordt van de huidige economische situatie. We zijn er namelijk van overtuigd dat bij het voeren van een evenwichtig, volgehouden milieubeleid precies de innovatie en de wetenschappelijke ontwikkeling die we op dit terrein kunnen realiseren, economische troeven kunnen blijken. Het mag duidelijk zijn dat iedereen daar beter van wordt. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, beste collega's, het is de laatste keer dat we tijdens deze legislatuur de kans krijgen om de begroting en het programmadecreet te bespreken en ons over de beleidsbrieven te buigen.

Ik denk dat dit een uitgelezen kans is om een balans op te maken van wat tijdens deze legislatuur op het vlak van leefmilieu is gerealiseerd. Wat is er terechtgekomen van onze goede voornemens uit het regeerakkoord? Wat moet in die laatste rechte lijn, de laatste maanden van de coalitie, nog gebeuren, opdat we deze legislatuur met onderscheiding kunnen afronden?

Mevrouw de minister, als ik kijk naar het regeerakkoord, was een van de speerpunten van het leefmilieubeleid de 'no gold plating', zoals uw voorganger dat altijd noemde. Hij zei dat we moeten stoppen met altijd de beste van de klas te willen zijn. Niet dat we dat op veel vlakken waren, maar we moesten stoppen met overal haantje de voorste te spelen, we moesten ons beleid beter afstemmen op het Europese beleid. U zult zich misschien herinneren dat in het kader van het regeerakkoord lang is gedebatteerd over wat dat juist moest inhouden en of we nog de kans moesten krijgen om verder te gaan dan de minimale Europese verplichtingen.

Gelukkig is in het regeerakkoord afgesproken dat we wel degelijk verder moesten kunnen gaan, indien er een maatschappelijk draagvlak was om verder te gaan,

indien dat van belang was voor de innovatie van onze economie, indien de maatschappelijke baten van verdergaande inspanningen groter waren dan de maatschappelijke kosten.

Gelukkig zien we ook deze legislatuur dat we voor een aantal terreinen waarvoor we aan de kop staan in Europa, die voorsprong wel degelijk hebben behouden. Ik denk aan ons beleid op het vlak van afval, selectieve inzameling, recyclage en het beleid op vlak van bodemsanering. De heer Matthijs heeft er ook op gewezen dat nooit tevoren zo veel middelen zijn geïnvesteerd in het saneren van ons historisch passief. Laten we blij zijn dat we op die terreinen onze voorsprong hebben behouden.

Als ik dan even kijk naar de minimale doelstellingen van het regeerakkoord en het beantwoorden aan de minimale verplichtingen van de Europese milieurichtlijnen en andere internationale verbintenissen, dan stel ik vast dat de balans gemengd is. Op een aantal domeinen zijn we erin geslaagd deze legislatuur effectief regelgeving tot stand te brengen die de toets van Europa kan doorstaan. Voor de eerste keer ooit zijn we erin geslaagd om, via een voorstel van decreet nog wel, een mestregime tot stand te brengen dat groen licht van de Europese Commissie heeft gekregen. Zoals de heer Matthijs heeft gezegd, moeten we erover waken dat de derogatie, de afwijkende bemestingsnormen die voor sommige landbouwers in sommige gebieden voor sommige gewassen is toegekend, niet leidt tot het overschrijden van onze waterkwaliteitsdoelstellingen maar dat we wel degelijk doorgaan met het verbeteren van de waterkwaliteit.

Mevrouw de minister, op andere terreinen vrees ik dat we de Europese verplichtingen niet, of alleszins niet tijdig zullen halen. Ik denk aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese richtlijn over nationale uitstootplafonds voor verzurende en ozonvormende stoffen, wat nochtans cruciaal is om ook de luchtkwaliteit drastisch te verbeteren, om in de zomermaanden ozonvorming tegen te gaan en om te vermijden dat we aan bejaarden, kinderen en mensen met ademhalingsproblemen moeten zeggen dat ze binnen moeten blijven wanneer de luchtvervuiling te sterk oploopt. Ik vrees dat we er met de maatregelen die tot nog toe genomen zijn, niet in zullen slagen om de uitstoot van stikstofoxide onder het Europees opgelegd plafond te krijgen.

U hebt aangekondigd dat u een aantal milieubeleids-overeenkomsten met de chemische industrie en met de glasindustrie op stapel heeft staan om verdere reducties van vervuilende uitstoot te kunnen bereiken. Het getuigt van uw eerlijkheid dat u ook hebt toegegeven dat die reducties wellicht niet zullen volstaan om de totale uitstoot onder het Europees opgelegd plafond te krijgen. Het instrument van een heffing op de uitstoot van stikstofoxide is als stok achter de deur ingeschreven in het reductieprogramma dat door de Vlaamse Regering was

goedgekeurd, met recyclage van de opbrengsten voor het subsidiëren van de verdergaande reductiemaatregelenindustrie. We dringen erop aan dit toch nog te operationaliseren om op die manier onze Europese verplichtingen ter zake te kunnen nakomen en voor de Vlamingen gezonde lucht te kunnen garanderen.

Het is een oud zeer dat we de Europese normen voor het fijn stof niet halen. Ook hier moet ik erkennen dat er heel wat inspanningen zijn gebeurd. We hebben het actieplan fijn stof, we hebben specifieke actieplannen voor hotspotregio's waar er een sterkere concentratie van fijnstofvervuiling is. Ik hoop alleen maar dat omtrent het sluitstuk van dat beleid, wat in onze ogen de aanpassing is van de autofiscaliteit op basis van de ecoscore van voertuigen, tijdens deze legislatuur nog onomkeerbare stappen worden gezet. Ik begrijp dat minister Van Mechelen zegt dat we eerst de insourcing moeten geregeld krijgen en dat we pas dan met ons nieuw instrumentarium van start kunnen gaan. Dat neemt niet weg dat vandaag al onomkeerbare stappen kunnen worden gezet en dat vandaag het gesprek met de andere gewesten kan worden aangegaan om die belasting op de inverkeerstelling, de jaarlijkse wegenbelasting, af te stemmen op de milieuprestaties van de wagens zodat schone wagens worden bevoordeeld, het aankoopgedrag van de consument wordt gestuurd en de meer vervuilende wagens versneld van onze markt verdwijnen. Wat dat betreft, hopen we op nog wat extra inspanningen deze legislatuur.

Voor geluid halen we eens te meer de Europese verplichtingen niet. We hebben de deadline niet gehaald waarbinnen geluidsbelastingkaarten moesten worden opgemaakt, die nog maar de basis zullen vormen voor geluidsaneringsplannen. We hopen alleszins dat deze legislatuur nog alle geluidsbelastingkaarten worden opgemaakt en voor de sterkst gehinderde zones de milieusaneringsplannen al kunnen worden opgestart. U moet ook niet wachten op de volledige goedkeuring van de geluidssaneringsplannen om nu al extra in te zetten op de aanleg van geluidsmuren en dergelijke meer. Het verheugt ons dat daar in de begroting extra middelen voor zijn geschreven.

Wat water betreft, moeten we jammer genoeg vaststellen dat we de minimale Europese verplichtingen van de richtlijn Behandeling Stedelijk Afvalwater niet halen. Volgens die richtlijn moest al het afvalwater van onze grotere agglomeraties allang volledig zijn ingezameld en gezuiverd. Daar zijn we niet in geslaagd. We zijn er wel in geslaagd om zoneringsplannen op te maken, die aangeven waar in Vlaanderen er riolen moeten komen, waar het afvalwater collectief moet worden ingezameld en gezuiverd en waar burgers aangewezen zijn op individuele afvalwaterbehandeling.

Mevrouw de minister, die zoneringsplannen geven aan waar moet worden gerioleerd. Die moeten uiteraard

ook worden gevolgd door uitvoeringsplannen, die aangeven hoe, wanneer en door wie zal moeten worden gerioleerd. In de discussies in de commissie hebt u gezegd dat de VMM klaar is met een methodiek voor die uitvoeringsplannen. We hopen alleszins dat die er ook nog deze legislatuur komen en dat er ook de volgende maanden werk van wordt gemaakt, om te vermijden dat lokale besturen al die investeringen voor zich uit blijven schuiven, met als gevolg dat we de Europese doelstellingen van de kaderrichtlijn Water niet halen.

Ook het decreet Integraal Waterbeleid is een omzetting.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Martens, u doet alsof de waterkwestie een pijnlijke kwestie is, maar ik denk dat u het er met mij over eens bent dat de versnelling die deze zittingsperiode is gerealiseerd, zowel wat het bovengemeentelijk te rioleren stelsel als het gemeentelijk te rioleren stelsel betreft, fenomenaal is. Er is sprake van bijzonder grote budgetten en een bijzonder grote versnelling die is verwezenlijkt. Een paar dagen geleden hebt u me daarvoor zelfs nog oprecht gefeliciteerd. Het verrast me dus wat dat u doet alsof het een jammerlijk verhaal is van het niet halen van deadlines.

Mocht u vrezen dat er geen gemeentelijke inspanningen zouden gebeuren alvorens de uitvoeringsplannen zijn goedgekeurd, dan wil ik proberen uw vrees weg te nemen. De aanvragen in dit programma zijn nog steeds heel wat groter dan wat we kunnen doen. We slagen er toch elk kwartaal in een zeer mooi programma goed te keuren. De uitvoeringsplannen komen er volgend jaar. Dat weet u. Ik heb dat ook al herhaaldelijk aangekondigd. Zodra die er zijn, zullen ze dan ook worden gehanteerd als volgorde waarin de investeringen moeten worden uitgevoerd.

De heer Bart Martens: Ik ben blij dat die uitvoeringsplannen er volgend jaar komen. Ik wou de verdienste voor de inhaalbeweging in deze legislatuur helemaal niet negeren. Die verdienste is er zeker. Ik wil u gerust ook hier in de plenaire vergadering bloemetjes toewerpen voor de geleverde inspanningen. De eengemaakte waterfactuur en het opleggen van een saneringsplicht voor de drinkwaterbedrijven, die zich op die wijze zullen omvormen tot echte waterketenbedrijven, zijn inderdaad belangrijke stappen voorwaarts.

Die uitvoeringsplannen zijn echter jammer genoeg ook nodig voor die gemeentebesturen die niet op eigen initiatief aan het rioleren slaan of niet rioleren in functie van de waterkwaliteit, maar enkel in functie van de heraanleg van een weg hier of daar. Daarom moeten die plannen er komen. U zegt dat die er volgend jaar komen. Ik hoop dat ze er nog deze legislatuur komen.

U weet dat het schip van ons natuurbeleid lek is geslagen door een aantal juridische uitspraken. We moeten

voorkomen dat dat schip helemaal gaat zinken. U weet dat de natuurzorgplicht uit het Natuurdecreet onderuit is gehaald door het Grondwettelijk Hof. Dat was natuurlijk nochtans een instrument dat alle actoren responsabiliseerde om zorg te dragen voor de natuurwaarden in hun omgeving, zonder dat we gedetailleerde, betuttelende regeltjes moesten opleggen. Het is zeer jammer dat dit door het Grondwettelijk Hof onderuit is gehaald, maar zoals werd gesteld tijdens de interpellatie van vorige week, rekenen we erop dat u dat tijdens deze legislatuur nog kan repareren.

Hetzelfde geldt voor het arrest van de Raad van State met betrekking tot het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), dat alle afbakeningen van VEN-gebieden en trouwens ook alle beperkende maatregelen op basis van afgebakende VEN-beperkingen onwettig zou kunnen maken en onderuit kunnen halen. We rekenen er ook op dat ook dit tijdens deze zittingsperiode wordt verholpen.

Ik concludeer. Bekijken we de uitdagingen die nog op ons afkomen om alleen al maar die Europese verplichtingen te kunnen nakomen, dan zal er nog veel extra beleid moeten volgen. Dan zullen er nog vele miljarden euro's in het milieubeleid in Vlaanderen moeten worden geïnvesteerd.

Ook in tijden van economische crisis kan dat een opportuniteit zijn. Het is goed dat de overheid die miljarden nu vrijmaakt om te investeren in een beter leefmilieu. Ze kan op die manier tegengas geven voor de dalende vraag. De aannemerswereld zal maar wat blij zijn als men doorgaat met de aanleg van rioleringen en geluidsmuren. U hebt zelf verteld dat alle acties die vervat zitten in de uitvoering van de bekkenbeheerplannen meer dan 10 miljard euro zouden kosten. Hier ligt dus een kans om extra te investeren in leefmilieu. Het is nodig om onze Europese verplichtingen te halen, en het kan een oplossing bieden voor de crisis.

Ik heb het gehad over de Europese en de internationale verplichtingen die allang bestaan, maar intussen wordt er constant nieuw Europees en internationaal beleid ontwikkeld en gevoerd, vooral op het vlak van klimaat en energie. We moeten ons daar maximaal in inschrijven. Daarom hou ik een pleidooi om de groenestroomdoelstellingen en het regime voor de groenestroommarkt voor na 2010 met bekwame spoed vast te leggen, zodat u deze legislatuur zowel voor Leefmilieu als voor Energie met onderscheiding kunt afronden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, dames en heren, ik zal aansluiten waar de heer Martens geëindigd is, namelijk bij het

onderdeel energie. Het energiebeleid van viereneenhalf jaar van deze regering verdient volgens mij geen onderscheiding. We zullen de komende maanden nog hard ons best moeten doen om van een onvoldoende naar een voorzichtige voldoende te kunnen gaan.

De twee grote doelstellingen op het vlak van energie die in de beleidsnota van viereneenhalf jaar geleden naar voren werden geschoven, en ook in de daaropvolgende beleidsbrieven, waren de volledige vrijmaking van de energiemarkt en het klimaatbeleid. Dat zijn geen al te grote successen geworden.

Na vijf jaar vrijmaking van de energiemarkt zitten we nog altijd met één grote dominante speler. Eigenaardig genoeg rekent deze speler ook nog de hoogste kilowattuurprijs. Dat is zeer vreemd omdat hij 60 percent van onze energievoorziening door middel van kernenergie opwekt en mij is altijd gezegd dat kernenergie de goedkoopste vorm van elektriciteitsproductie is. Dat blijkt in elk geval niet uit de prijzen van deze leverancier.

Verder is deze speler ook verantwoordelijk voor de bestendiging van een verouderd energiesysteem. Hij houdt zijn gecentraliseerd obsoleet productiepark langer open en draineert de superwinsten naar Parijs. Op het punt van de vrijmaking van de energiemarkt is er nog heel wat werk aan de winkel.

Inzake de tweede doelstelling, het klimaatbeleid, onthoud ik vooral het succesvolle verzet van de Vlaamse Regering tegen het ambitieuze – oorspronkelijk dan toch – Europese klimaat- en energiepakket. Ik vermoed dat Vlaanderen een grote bijdrage leverde aan het gecoördineerde Belgische standpunt. België is er samen met enkele andere Europese landen in geslaagd om het pakket af te zwakken, niet qua doelstellingen, maar vooral qua aanpak.

Ik onthoud van een aantal prominente leden van deze regering een aantal uitspraken zoals: “Windenergie is een hype die snel zal overwaaien” of “We hebben in Vlaanderen nu eenmaal te weinig kust en te weinig zon om met hernieuwbare energiebronnen voldoende in onze energievoorziening te voorzien.” Anderzijds stel ik vast dat landen als Luxemburg en Duitsland 10 keer meer fotonvoltaïsche zonnepanelen per capita hebben dan Vlaanderen.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Glorieux, wilt u ook zo eerlijk zijn om te vertellen wanneer die landen zijn gestart met hun zonnepanelenbeleid? In Luxemburg was men er al volop mee bezig in 2002 en Duitsland was marktleider.

U hebt het over een onvoldoende of een voldoende, maar ik stel ook vast dat het deze regering is die in de ondersteuningsmechanismen heeft voorzien die vandaag bestaan en die bijzonder succesvol zijn, niet alleen voor

wat de hernieuwbare energie betreft, maar ook op het vlak van het rationeel energieverbruik of het verminderen van het verbruik. Bovendien is het deze regering die er ook middelen tegenover heeft gezet. (*Applaus bij CD&V*)

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de minister, dat is het antwoord dat u altijd geeft en ik zal riposteren zoals ik ook altijd doe: in 1999 was er 0,0 hernieuwbare energie in Vlaanderen en het is toen, onder paars-groen, dat de mechanismen in gang werden gezet, waarvan u er een aantal ten goede hebt bijgestuurd, dat geef ik toe, maar waarvan u vooral hebt nagelaten om de doelstellingen op te trekken die golden op het ogenblik dat deze regering aan de macht kwam en waarvan het duidelijk was dat deze regering ze met de vingers in de neus kon halen. De terughoudendheid van de Vlaamse Regering is het grote probleem waarmee we nu kampen.

Die staat trouwens in schril contrast met wat het Federaal Planbureau naar voren heeft geschoven. Het planbureau heeft de economische impact berekend van de realisatie van het Europees energie- en klimaatpakket in België en kwam tot de conclusie dat de realisatie ervan tegen aanvaardbare kosten, perfect realiseerbaar is in eigen land. Dat is belangrijk, dat het kan in eigen land en niet door middel van de talrijke flexibele maatregelen die deze regering bedongen heeft bij de Europese onderhandelingen.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw de voorzitter, excuuseert u mij, maar de heer Glorieux slaagt er altijd weer in om mij wat te kriebelen. Ik kan het vandaag niet laten passeren, ook al heeft hij een heel mooi T-shirt aan.

Mijnheer Glorieux, ik heb toch wat problemen met wat u nu stelt. Ik herhaal voor de duidelijkheid nog eens wat Vlaanderen heeft gezegd. Worden de Europese doelstellingen betwist? Helemaal niet, maar u moet bekijken op welke manier de doelstellingen het meest efficiënt kunnen worden gehaald. Europa heeft ter zake zelf een studie gedaan en heeft gezegd dat als alles kostenefficiënt wordt verdeeld over alle Europese lidstaten, we als goede huismoeder of -vader een dikke 9 percent hernieuwbare energie in ons land, in België, moeten realiseren.

We hebben nu een doelstelling van 13 percent. Als u kunt rekenen – en ik ga ervan uit dat u dat zeer goed kunt – dan moet u ook weten dat op zo'n moment het verschil in percenten sowieso een pak meer middelen zal kosten. Dat zijn middelen die bijvoorbeeld niet ingezet zullen kunnen worden voor rationeel energiegebruik.

Blijf ik nu staan huilen aan de kant? Neen, want we hebben een doelstelling die intra-Belgisch nog moet worden verdeeld en waarbij we opnieuw zullen moeten bekijken hoe we als goede huisvader de lasten zo zullen

verdelen dat alles kostenefficiënt gebeurt, want elke euro die we vandaag investeren in hernieuwbare energie of in rationeel energiegebruik en in het beperken van energie, moet op een efficiënte manier gependend worden. Ik denk dat u het daarover met me eens bent. Het debat daarover zullen we nu moeten voeren. En als u het mij vraagt, is het nu de prioriteit om in Vlaanderen – en dat werd hier al eventjes aangehaald – in te zetten op het dichtdraaien van de energiekraan in de Vlaamse huizen. Dat betekent dat we volop moeten investeren in rationeel energieverbruik en dat is trouwens waarmee deze Vlaamse Regering vandaag met heel veel energie bezig is.

De heer Eloi Glorieux: Dan gebeurt dat in geen geval met hernieuwbare energie en dat is nu net mijn punt. U moet niet proberen om een wig te drijven tussen hernieuwbare energie enerzijds en energiebesparing anderzijds. We zullen beide maximaal nodig hebben. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Ik stel echter vast dat u bij elke doelstelling die naar voren wordt geschoven, vooral inzake hernieuwbare energie, op de rem gaat staan, omdat het te veel kost, omdat het niet haalbaar is, omdat we te weinig zon hebben enzovoort. Op die manier raken we natuurlijk niet waar we moeten raken.

Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn fractie heeft een motie ingediend waarin we onder meer vragen om dringend een actieplan op te stellen om tegen 2020 in elke gemeente gemiddeld vijf megawatt aan gedecentraliseerde productie tot stand te brengen. We vragen ook dat er eindelijk eens groenestroomdoelstellingen zouden komen voor 2020. We hebben nog altijd geen groenestroomdoelstellingen voor na 2010, en zoiets is natuurlijk niet bevorderlijk voor het investeringsklimaat. Het is tot slot ook enorm belangrijk dat er versneld werk wordt gemaakt van de organisatie van de 'smart grids', de slimme netwerken, waardoor ook gedecentraliseerde kleinschalige zelfproductie van hernieuwbare energie op het net kan worden gezet.

Collega's, we rekenen op iedereen die verstandig groen hoog in het vaandel draagt, om die motie morgen goed te keuren. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: Aan de orde is het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw de minister, collega's, met Welzijn snijden we een heel belangrijk onderdeel van de beleidsdomeinen van de Vlaamse Regering aan.

Ik wil om te beginnen iedereen, ook de collega's die niet in de commissie Welzijn zitten, aanraden om de beleids-

brief van de minister eens door te nemen. Het is een mooi, lijvig document geworden, met een zeer goed overzicht van wat er in deze legislatuur allemaal gerealiseerd is en waarvoor de voorbije jaren geld is ingezet. Ik wil de minister en zijn hele ploeg proficiat wensen met dit werkstuk. Ik ben ervan overtuigd dat het de volgende maanden nog veelvuldig zal worden gehanteerd, onder andere tijdens de verkiezingscampagne.

Andermaal slaagt de minister erin om een zeer sterke groei te realiseren in zijn begroting. Vorig jaar waren we al zeer blij met 102 miljoen euro, dit jaar is het 240 miljoen euro. Met dat geld kunnen verschillende initiatieven worden genomen. Jammer genoeg is de tijd te beperkt om te blijven stilstaan bij de vele mooie initiatieven die de minister oplijst in zijn beleidsbrief, maar ik wil er toch een aantal aanhalen.

Er worden middelen vrijgemaakt voor het Woonzorgdecreet, een zeer belangrijk decreet waarmee we de lijnen uitzetten voor de volgende tien à vijftien jaar. Vorig jaar zei mevrouw Roex nog te betreuren dat het niet één decreet zou worden. Ik stel vast dat een jaar later aan die verzuchting tegemoet is gekomen en dat we één Woonzorgdecreet hebben.

Wat de zorgverzekering betreft, pleitte ik vorig zelf voor een indexering van de uitkering. En kijk: dit jaar stelt de minister voor om, in plaats van te eindigen op 125 euro, waarin voorzien was in het regeerakkoord, naar 130 euro te gaan, zowel voor de residentiële zorg als voor de thuiszorg. Dat is belangrijk, omdat intussen bewezen is dat de zorgverzekering voor veel mensen dat kleine extraatje is dat het mogelijk maakt om de rusthuisfactuur te kunnen betalen.

De uitbreiding van de gezinszorg en de uren voor gezinszorg vinden wij zeer belangrijk. We juichen toe dat de minister voor het eerst sinds 1999 4 procent groei budgetteert. Ik heb in dat verband een grafiek bij waar ik even bij wil stilstaan.

De groei van het aantal uren in 2001 bedroeg 1,8 en daalde tot het niveau in 2004, tot 1 procent. Er is dus sprake van een gestage daling tijdens de vorige legislatuur tot een schamele 1 procent, terwijl er onder meer tijdens de vorige legislatuur een daling tot 4 procent werd gevraagd. Sinds 2004 stellen we een stijging vast eerst van 2,37 tot 2,5; vorig jaar 3 procent; en dit jaar dus 4 procent. Het is een zeer mooie grafiek, die zeer duidelijk een kentering weergeeft sinds het begin van de legislatuur. De minister maakte 16 miljoen euro vrij voor deze extra uren. Wij juichen dit zeer zeker toe.

Wat personen met een handicap betreft, denk ik dat we ook tevreden mogen zijn met de balans van deze legislatuur, vooral als men kijkt naar de extra middelen die men heeft gestoken in de uitbreiding voor personen

met een handicap of de uitbreiding van plaatsen. We gaan van 57 miljoen euro in de vorige legislatuur naar 128 miljoen euro in deze legislatuur.

Ik hoor sommige collega's denken dat er nog altijd wachtlijsten zijn. Inderdaad, er zijn nog altijd wachtlijsten, maar we hebben uitgevoerd wat in het meerjarenplan in dit parlement in de vorige legislatuur is goedgekeurd. Iedereen ging er op dat moment van uit dat als het meerjarenplan werd uitgevoerd, de wachtlijsten grotendeels zouden zijn weggewerkt. We moeten allemaal eerlijkheidshalve vaststellen dat we meer hebben gedaan dan waar in het meerjarenplan in was voorzien en dat de wachtlijst er nog steeds is.

We zijn tevreden met het VGB.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer Dehaene, u moet de geschiedenis helemaal vertellen. Het meerjarenplan was er al op het moment dat de verkiezingscampagne in 2004 werd ingezet, en toch heeft uw partij van de wachtlijsten een verkiezingsthema gemaakt. Dan is het toch niet meer dan logisch dat andere partijen het volgende stellen. U hebt er de inzet van de verkiezingen van gemaakt en zou het probleem oplossen, hoewel het meerjarenplan al bestond en de stelling inderdaad was dat als we dit uitvoerden we uit de problemen zouden zijn. Desondanks hebt u staan roepen dat deze regering een regering van wachten was en een regering die niets heeft gedaan.

U moet de zaken helemaal vertellen. U hebt gedaan wat toen door paars-groen is beslist. Toen was het niet voldoende. Ik blijf dus zeggen dat u uw contract dat u met groot geschreeuw met de kiezer bent aangegaan, niet hebt uitgevoerd.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Ik heb niet staan roepen, mijnheer Stassen. Er is niet zoveel geroepen. Er is vastgesteld dat als er tekorten zijn in een zorgaanbod zodat men niet aan een zorggarantie toekomt, een van de indicatoren het aantal wachtenden is. En dat is een terechte analyse. Tijdens de vorige legislatuur 2003 is er een meerjarenplan opgesteld dat van de veronderstelling uitging dat men daarmee de zaken kon regelen.

Als men alles wat tijdens de verkiezingsperiode is gezegd buiten beschouwing laat, heeft men in het regeerakkoord beslist om dit meerjarenplan uit te voeren. Vandaag is de heer Dehaene u aan het vertellen – en dat klopt – dat we dat plan niet alleen hebben uitgevoerd, maar dat we meer hebben gedaan dan wat in 2003 was voorspeld.

Vandaag zijn we tot een voortschrijdend inzicht gekomen. Ik denk dat iedereen in het parlement weet dat elke

vorm van bijkomend uitbreidingsbeleid ook in de komende jaren – en ik zeg dat met grote nadruk, wie er ook de verantwoordelijkheid voor Welzijn zal dragen – zal uitmonden in nog meer vraag.

Ik durf zelfs te beweren dat we de komende tien jaar dankzij – en met grote nadruk zeg ik dankzij – de stijgende levensverwachting van mensen met een handicap door een goede verzorging, nog alle zeilen zullen moeten bijzetten in termen van uitbreidingsbeleid. En de cijfers van de zogenaamde wachtlijsten zullen op een hoog niveau blijven. Dat is een realiteit dat ik in alle ootmoed vertel. In de commissie hebben we dat al een paar keren moeten erkennen. Wat men erover in de kiescampagne voor 2004 heeft verteld, was een goede vertaling van wat een goede oppositie moet doen, namelijk to oppose.

Ik neem het u daarom helemaal niet kwalijk dat u zegt: 'van hetzelfde koekje een deeg'. U mag niet boos zijn. Ik zeg u alleen maar in alle rationaliteit dat wie een verhaal komt houden dat daardoor morgen de wachtlijsten weg zullen zijn, zich vergist. We hebben met alle details uitgelegd dat de toename van het aantal mensen dat terecht een beroep doet op zorg, zo fenomenaal is dat we het in lengte van jaren nog zullen meemaken dat heel wat mensen hun vinger zullen opsteken en vragen: "Wanneer is het aan ons?"

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, uw betoog vereist enige correctie. U zegt dat u begrijpt dat de oppositie in verkiezingsperiodes op die wachtlijsten hamert. U vergeet dat u in 2004 naar de kiezer bent gestapt met de bedoeling om een beleidspartij te worden, niet met de bedoeling om in de oppositie te blijven. Uw partij – niet u, maar wel enkele mensen van uw partij – heeft hard geroepen over de wachtlijsten. Naast de staatshervorming is uw partij met de grote belofte naar de kiezer gestapt om de wachtlijsten tegen het einde van de legislatuur volledig op te lossen.

Op dat ogenblik kenden de heel bekwame leden van uw partij die in de commissie voor Welzijn zaten, zoals mevrouw Becq, zeer goed de problematiek en de omvang ervan. Toch was het grote punt dat de wachtlijsten zouden worden opgelost. Dan moet u ook eerlijk zijn, mijnheer de minister. Dan mag u vandaag niet zeggen dat dit praat is voor de oppositie. Uw partij heeft daarop campagne gevoerd met de bedoeling om aan de macht te komen.

En wat stellen wij vast? U hebt al veel inspanningen gedaan. Ik ben eerlijk genoeg om dat elke keer toe te geven. Maar in heel veel domeinen zijn de wachtlijsten helemaal niet gekrompen. Ze zijn zelfs nog gegroeid. Het is gratis om nu te zeggen dat dat oppositiepraat is. Het was een duidelijke belofte.

Minister Steven Vanackere: U zegt dat we dat hebben gezegd om uit de oppositie te geraken. Maar we hebben dat gezegd omdat we het wilden aanpakken. In het regeerakkoord staat het ook zo: “de wachtlijsten aanpakken”. Met 128 miljoen euro uitbreidingsbeleid, een belangrijke factor groter dan in de vorige legislatuur, hebben wij ook gedaan wat we vanuit de oppositie vertelden. Er is namelijk een groter accent op gelegd en er zijn meer investeringen gebeurd om de wachtlijsten weg te werken.

Een debat in het parlement dient toch eerst en vooral om de balans op te maken van een regering en van de campagne-instrumenten van een vorige legislatuur. Ik wil gerust aanvaarden dat u dat als een argument naar voren schuift, maar ik vind het interessanter om te kijken wat in deze vijf jaar van de legislatuur gebeurd zal zijn om de wachtlijsten aan te pakken. Dan zult u moeten toegeven dat het behoorlijk wat meer is dan in de vorige legislatuur.

De heer Jos Stassen: Ik hoop dat deze affaire ons één ding geleerd heeft: om geen populistische campagnes meer te voeren op basis van de miserie van de mensen. Ik hoop dat elke partij dat nu geleerd heeft. In het verleden kregen mensen van uw partij het schaamrood op de wangen wanneer ze lazen wat sommigen durfden te vertellen over die wachtlijsten. Ik hoop dat dit niet meer zal gebeuren. Je maakt een instrument van de zwakte van de mensen, wel wetende dat je zulke problemen nooit opgelost krijgt in één legislatuur.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik wens de heer Stassen bij te treden.

Mijnheer de minister, ik kan veel meer uw eerlijkheid appreciëren van enkele weken geleden in een interview met De Standaard. Toen hebt u eerlijk toegegeven dat uw partij totaal verkeerd was met die verkiezingsbelofte. Ik kan het artikel halen om u eruit te citeren.

Toen hebt u tenminste de eerlijkheid aan de dag gelegd om toe te geven dat u verkeerd was en dat u daarmee niet op die manier naar de kiezer moest gaan. Het zou toch fijn zijn indien u dat niet enkel voor de media, maar ook in dit Vlaams Parlement zou toegeven.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Dillen, ik heb in de commissie al herhaaldelijk laten blijken dat ik het geen verstandige keuze vond om het beleid met betrekking tot personen met een handicap te reduceren tot het cijfer van de wachtlijsten. Ik heb dat zelfs gezegd de dag voor ik minister werd, omdat men me dat vroeg.

Mijnheer Stassen, als we dat allemaal vinden, laat ons dan ophouden met dat beleid te reduceren tot het verhaal van de wachtlijsten. We moeten inzoomen op wat echt belangrijk is. We moeten proberen zorg op maat aan te bieden en een grotere zorggarantie te geven, in het

bijzonder aan de zwaar zorgbehoevenden. Op die manier kunnen we ons heel wat frustratie besparen.

Ik bevestig dat ik het geen verstandige keuze vind om van wachtlijsten een campagneverhaal te maken.

De heer Tom Dehaene: Wij hebben ervoor gezorgd dat het meerjarenplan zoals het is goedgekeurd tijdens de vorige legislatuur, is uitgevoerd, en zelfs meer dan dat. Daarmee zijn de wachtlijsten inderdaad niet weg-gewerkt. We stellen vast dat het meerjarenplan zoals het was opgemaakt blijkbaar niet volstond om de wachtlijsten weg te werken.

Naast de uitbreiding van de bestaande opvangvormen werken we ook aan nieuwe initiatieven. Ik verwacht persoonlijk heel veel van het project van het persoonsgebonden budget of PGB. In 2009 zal het project op volle toeren beginnen te draaien.

Ook de uitbreiding van de kinderopvang is belangrijk genoeg om te vermelden. In het regeerakkoord staat dat er 5000 extra plaatsen moesten komen. Eind oktober zaten we al aan 13.500 plaatsen. Daar zijn er nog een aantal bij gekomen.

Verder hebben we de kinderopvang inkomstengebonden gemaakt en besteden we extra aandacht aan de onthaalmoeders. Zij hebben nog geen volwaardig statuut, daar moet nog aan gewerkt worden. De minister neemt daartoe een aantal initiatieven.

Voor jongerenwelzijn wordt het globaal plan verder uitgevoerd. Volgend jaar wordt er 7,8 miljoen euro gereserveerd voor extra opvangcapaciteit. Zowel de residentiële als ambulante opvang wordt met 141 plaatsen uitgebreid. Er worden ook extra middelen uitgetrokken voor 500 jongeren die crisishulp aan huis zullen krijgen. Ook hier wordt het meerjarenplan dat dit parlement heeft besproken, verder uitgevoerd.

De minister maakt ook werk van de voorbereiding van de volgende legislatuur. In tegenstelling tot een aantal van zijn collega's doet hij dat niet via een aankondigingpolitiek, maar werkt hij aan meerjarenplannen die zullen worden besproken in het parlement.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Over welke andere collega's hebt u het dan? Als u a zegt, moet u ook b zeggen.

De heer Tom Dehaene: Ik verwijs naar uw discours van daarnet tijdens de bespreking van de beleidsnota Mobiliteit.

De heer Jan Peumans: U hebt het dan over minister Crevits.

De heer Tom Dehaene: Mobiliteit.

De heer Jan Peumans: Minister Van Brempt dan.

De heer Tom Dehaene: De minister werkt ook aan meerjarenplannen waar tijdens de volgende legislatuur verder op kan worden gebouwd. Ik vind het zeer positief dat er voorbereidend werk wordt verricht zodat de volgende regering die documenten kan gebruiken bij de uitstippeling van haar beleid.

Ik ben wel bezorgd over de budgettaire impact van het PGB.

Een gelijkaardige bezorgdheid is er voor de dienstencheques in de kinderopvang. Ik heb in de commissie ook al gezegd dat als we vijf miljoen nodig hebben voor drie steden, ik me zorgen maak over het bedrag voor heel Vlaanderen.

Daarnaast ben ik ook wat bezorgd over het personeel in het algemeen binnen de sector Welzijn. Het gaat dan om de zorgsectoren, rusthuizen en gezinszorg, de kinderopvang, maar ook de onthaalmoeders. De vraag naar personeel is enorm, terwijl het aanbod te beperkt is. Ik zou dus durven pleiten voor een Marshallplan voor het personeel in de zorgsectoren. U doet er goed aan even over de muurtjes te kijken bij uw collega's en hen te betrekken bij het uitwerken van een dergelijk plan. Het is immers toch zorgwekkend dat zelfs initiatiefnemers van rusthuizen die een toezegging hadden van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) overwegen te stoppen met het project omdat ze vrezende niet voldoende personeel te vinden.

Mijnheer de minister, ik wens u nogmaals proficiat. Ik kan me niet inbeelden dat iemand in dit halfroond deze beleidsbrief niet zou goedkeuren. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Er zijn nog een aantal geïnteresseerden in de zaal. Sommigen zitten hier waarschijnlijk omdat ze moeten blijven.

Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor degenen die het nog niet zouden weten: deze begroting is de laatste van deze legislatuur. Dat betekent dat we een balans kunnen opmaken van de afgelopen jaren. Ik wil daarbij in het bijzonder duidelijk maken wat de visie is van mijn fractie en in welke mate we die visie ook hebben kunnen realiseren.

De Open Vld-fractie heeft telkens gepleit om in de zorg- en de welzijnssector de privépartners ten volle te betrekken bij de initiatieven die de overheid neemt. In die zin hebben we van meet af aan een pleidooi gehouden om zowel in de ouderenzorg als in de kinderopvang de barrières voor vele

van deze privé-initiatieven weg te werken. Vooral tijdens de afgelopen twee begrotingen – de tweede begrotingscontrole van 2008 en de initiële begroting van 2009 – werd fors geïnvesteerd in kinderopvang. En inderdaad, mijnheer Dehaene, er is een grote groei in de kinderopvang. We kunnen die echter wel op het conto van de zelfstandige sector schrijven. We constateren vandaag dat de zelfstandige sector ondertussen 40 procent van de plaatsen in de dagopvang aanbiedt. Voor onze fractie is dat geen eindpunt. Een plaats in de gesubsidieerde opvang kost gemiddeld 10.000 euro, tegenover slechts 518 euro in de zelfstandige opvang.

Onze partij heeft met tevredenheid mogen vaststellen dat de Vlaamse Regering een aantal maatregelen heeft genomen die ten goede komen van de zelfstandige sector. Ze krijgen nu een financiële tegemoetkoming tot 28 plaatsen, waarbij de facto het onderscheid met minicrèches wegvalt. Tegelijkertijd worden ook bijkomende middelen ingezet voor de uitbreiding van het aantal plaatsen in deze sector. Er wordt in een startersbegeleiding voorzien via samenwerking tussen de zelfstandigenorganisaties en het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO). En tot slot zal binnen – hopelijk – korte termijn ook een investeringsfonds worden opgericht, zodat ze gebruik kunnen maken van overheidsfinanciering voor het starten en het uitbreiden van deze kinderopvanginitiatieven. Dat laatste is van cruciaal belang om deze sector te ondersteunen. Deze maatregelen tonen aan dat de steun van Open Vld voor de privékinderopvang gegarandeerd is.

Uiteraard blijven we verder ijveren voor een degelijke ondersteuning van het zelfstandig initiatief. Op lange termijn pleit Open Vld er wel voor om de middelen niet te laten vloeien naar de initiatiefnemers, maar naar de ouders zelf, te beginnen met de minst kapitaalkrachtige ouders om dan verder op te bouwen naar de andere inkomenscategorieën in functie van de financiële marges.

De belangrijkste gebeurtenis in 2009 zal wellicht de bespreking van het Woonzorgdecreet zijn. Dat nieuwe decreet zou de basis moeten vormen voor het toekomstig ouderenenbeleid en moet de sector voorbereiden op de vergrijzing.

Ik pleit hier ook voor meer samenwerking en betrokkenheid van de private sector in het beleid. Het Woonzorgdecreet voldoet in die context zeker niet aan onze wensen. Hoewel de centra voor kortverblijf en dagverzorging zullen worden opengesteld voor commerciële rusthuizen, blijven er nog een aantal barrières bestaan. Los van het feit dat deze initiatiefnemers geen beroep kunnen doen op subsidies voor de bouw van infrastructuur, worden zij eveneens uitgesloten van subsidiëring voor bepaalde dienstverleningen. Ik denk aan de animatiewerking, die hen nochtans verplicht wordt opgelegd door de Vlaamse overheid.

Als Vlaams volksvertegenwoordiger heb ik al bij mijn aantreden vijf jaar geleden gepleit voor een subsidiëring van de animatiefunctie voor alle erkende rusthuizen. Tot op vandaag is dit dode letter gebleven. Sommigen binnen deze meerderheid willen blijkbaar niet inzien dat het opleggen van een dergelijke dienstverlening zonder ervoor te subsidiëren vooral ten koste gaat van de betaalbaarheid voor de rusthuisbewoners zelf. Het zijn immers de ouderen die via hun dagprijzen deze extra personeelskosten dienen te betalen. Wij vragen enkel en alleen een gelijkwaardige behandeling van alle erkende rusthuizen. Ik zal dan ook een voorstel van resolutie indienen om dit te bewerkstelligen.

Minister Steven Vanackere: Dit is een boeiend en interessant debat. Ik wil benadrukken dat de private sector in de sectoren die u aanhaalt, mevrouw Van der Borght, de kinderopvang, de ouderenzorg, een cruciale speler is. Het gaat over initiatieven waarvan we ons moeten realiseren wat het zou betekenen als ze er niet waren. Dan zaten we echt met de handen in het haar. Het is goed dat er dergelijke initiatieven zijn.

Uw pleidooi voor een gelijkwaardige behandeling vergt een genuanceerde kijk. U zegt dat sommigen in de meerderheid dat nog niet willen zien, maar het Grondwettelijk Hof bekijkt dat ook op die manier. Tot twee keer toe, en zo wordt dat een vaste jurisprudentie, zegt het Grondwettelijk Hof dat de overheid perfect in haar recht is en op een perfect logische manier het onderscheid kan maken naargelang de rechtsvorm om na te gaan welke ondersteuning men geeft. De eerste uitspraak was er een over de animatiefunctie, de tweede over een beroep dat werd aangetekend in het kader van de serviceflats.

Ik vind inderdaad dat iedereen eerlijke kansen moet krijgen, maar dat wil niet noodzakelijk zeggen eenzelfde subsidiëring. Iedereen kiest zijn rechtsvorm. Daarvan moet er een evenwichtige benadering zijn. Op basis van de uitspraken van het Grondwettelijk Hof is het uitgesloten dat je zomaar kunt zeggen dat er een gelijkschakeling moet zijn tussen initiatieven die ontstaan bijvoorbeeld vanuit een OCMW-logica, waarbij heel wat andere zaken meespelen, en zaken die worden geïnitieerd door initiatiefnemers met privaat of commercieel belang. Dat onderscheid, mevrouw Van der Borght, wordt niet op een louter politiek niveau gemaakt. Het wordt ook bevestigd door een van de hoogste gerechtelijke organen van dit land, dat minstens ook dat fameuze gelijkheidsbeginsel in de gaten moet houden.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik had uiteraard verwacht dat u dit ging zeggen, mijnheer de minister. Het Hof heeft gesteld dat er geen discriminatie is. Dat is juist, maar wij hebben nooit gezegd dat er discriminatie is. Het is inderdaad de overheid die bepaalt wie en wat wordt gesteund. Als wij als overheid iets opleggen aan alle

organisaties, lijkt het mij niet meer dan normaal dat we al die organisaties op eenzelfde manier betoelagen.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw Van der Borght, ik leid uit uw pleidooi af dat u zegt dat als het een discretionaire bevoegdheid van een overheid is om ervoor te kiezen om een speler te betoelagen, dat zij dan ook automatisch de andere speler of groep van spelers zou moeten betoelagen. Ik ben het daar hoegenaamd niet mee eens. Je moet ervoor zorgen dat je de toegang tot de markt kunt garanderen en absolute kwaliteitsvereisten oplegt die voor iedereen hetzelfde zijn. Dat vraagt een zeer doorgedreven debat. Je moet ook uitmaken of je publieke middelen, subsidies, moet gebruiken voor initiatieven die in se een winsttoegmerk hebben en waarvan je dus weet dat het de bedoeling is van die instellingen om het geld opnieuw uit de sector te laten verdwijnen in de vorm van deelnames in de winst.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik wil het hier niet over winstdeelnames hebben. Ik heb het enkel over het feit dat wij, als beleidsmakers, de voorzieningen vragen voor animatie te zorgen en hiervoor bijkomend personeel in dienst te nemen. Daarna krijgen de voorzieningen te horen dat sommigen geen en anderen wel financiële ondersteuning kunnen krijgen. Dat zou ten koste van de rusthuisbewoners gaan. Indien iemand daarmee kan leven, is dat voor zijn rekening en niet voor de onze.

Vorige week hebben verschillende sprekers tijdens de hoorzitting over het ontwerp van Woonzorgdecreet de mening verkondigd dat dit ontwerp van decreet een sterk verzuilend effect zou hebben. Onze maatschappij gaat evenwel meer dan ooit in de richting van een ontzuiling. Het is voor Open Vld van groot belang dat alle partners in de toekomstige woonzorgnetwerken gelijke toetredings- en deelnamekansen krijgen. De institutionalisering van het overwicht van een bepaalde zorgkoepel in de regio van een zorgnetwerk is dan ook onaanvaardbaar.

De uitdaging van de komende jaren zal erin bestaan voldoende opvangvormen in de semiresidentiële sector tot stand te brengen. Ouderen gaan enkel naar een rusthuis indien het niet anders meer kan en indien hun zelfredzaamheid zo klein is geworden dat thuishulp geen optie meer is. Ze verkiezen de geborgenheid van een serviceflat, van een dagverzorgingscentrum of van een centrum voor kortverblijf om hun mantelzorgers tijdelijk te ontlasten. We moeten in de semiresidentiële opvangvormen investeren. Dat is de uitdaging.

De heer Jos Stassen: Mevrouw Van der Borght, uw beoordeling van het ontwerp van decreet is vrij kritisch. Wat betekent dat concreet? Zult u het ontwerp van decreet amenderen of vanuit de meerderheid niet goedkeuren?

Volgens u betreft het hier een versterking van de verzui-ling. Ik geloof dat. Een verzuilend effect is misschien typisch voor de laatste decreten die ministers van de CVP en van CD&V invoeren. Ik verwijs in dit verband naar de invoering van de zorgverzekering in april 1999. Indien de paars-groene Vlaamse Regering dit decreet niet had aangepast, had dit ook een sterk verzuilend effect gehad. Misschien geldt dit nu ook.

De vraag blijft of u het ontwerp van decreet wil amenderen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Zoals ik net heb ver-klard, hebben we een hoorzitting met achttien sprekers georganiseerd. We hebben die mensen niet voor de show naar het Vlaams Parlement laten komen. We zullen alles wat we hebben gehoord, grondig analyseren en daarna zien wat we best doen.

De heer Jos Stassen: Mevrouw Van der Borgh, in dat geval zijn we bondgenoten.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Met betrekking tot deze opvangvormen zijn we nog ver van een volledige invulling van de programmatie verwijderd. We moeten evenwel toegeven dat op het vlak van het kortverblijf en van de dagverzorgingscentra een belangrijke vooruit-gang is geboekt.

De welzijnssector die de voorbije vier jaar ongetwijfeld het meest in het nieuws is geweest, is de gehandicapten-sector. We hebben er daarnet al even over gediscussieerd. De wachtlijsten zijn nooit echt uit het nieuws ge-weest. Er zijn nu eenmaal wachtlijsten. We hebben de afgelopen jaren veel geld geïnvesteerd. We hebben nog veel werk voor de boeg. Ik wil er echter op wijzen dat er een verschil is tussen relatieve cijfers en groeipercenta-ges. Volgens mij was het groeipercentage tijdens de vorige legislatuur hoger dan nu.

Het is belangrijk dat de Vlaamse Regering het tijdens de vorige legislatuur opgestelde meerjarenprogramma heeft afgewerkt. De vorige Vlaamse Regering heeft de moed gehad het probleem van de wachtlijsten in kaart te bren-gen en een meerjarenplan uit te werken. Hoewel hieraan nog enige mankementen verbonden waren, was er ten minste een meerjarenplan. We moeten nu verder de ingeslagen weg volgen. Om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen, moet een nieuw meerjarenplan worden opgesteld. De meerderheid heeft in dit verband een motie aanvaard.

De financiering van de voorzieningen in de gehandicap-tensector moet eveneens worden hervormd.

De heer Tom Dehaene: Mevrouw Van der Borgh, ik ben boekhoudkundige van opleiding, dus het kan zijn dat ik me misreken. Als u weet dat er vorige legislatuur 57 miljoen euro naar uitbreiding in de gehandicap-tensector is

gegaan en we nu aan 128 miljoen euro zitten, dan moet u mij eens uitleggen hoe het procentueel meer kan zijn als we intussen ongeveer 1 miljard euro uitgeven. De percentages zijn nog altijd fenomenaal hoger dan in de vorige legislatuur.

De heer Jos Stassen: Het Vlaams Fonds voor Gehan-dicaptten is in de vorige legislatuur gestart met 30 mil-jard Belgische frank en geëindigd met meer dan 1 mil-jard euro. Dat is 33 percent meer, alleen al voor het Vlaams Fonds.

Ik denk dat mevrouw Van der Borgh meer dan gelijk heeft. In absolute cijfers heeft deze regering meer mid-delen ter beschikking kunnen stellen van de welzijns-sector. Deze legislatuur was de beleidsruimte ook veel groter. Maar procentueel bekeken is de berekening van mevrouw Van der Borgh zeer correct.

Minister Steven Vanackere: Ik stel voor dat we in de commissie nog eens netjes de cijfers die we toegelicht hebben bij de presentatie van de meerjareninspanning-en in deze regering en de vorige, naast elkaar leggen. Ik weet dat je met cijfers van alles kunt bewijzen. Van nul naar 20 miljoen gaan, is natuurlijk een groeipercenta-ge van oneindig. In zeker opzicht zou u wel eens gelijk kunnen hebben. Maar als het erover gaat te zeg-gen welk stuk van de Vlaamse inkomsten deze legisla-tuur gependend is geweest aan het oplossen van de problematiek van de wachtlijsten, dan is er niemand die iets anders kan zeggen, tenzij dat hij cijfers uit de lucht haalt, dan dat er deze keer echt een zwaardere inspanning is gebeurd dan in het verleden. Ik wil het niet eens op een gelijkhebbende manier zeggen, want inderdaad mevrouw Van der Borgh, u hebt gelijk wanneer u zegt dat de verdienste van die vorige minis-ters er juist in bestond van de problematiek nog accura-ter in beeld te brengen en op een manier waarvan je achteraf moet zeggen van men dacht het daarmee opge-lost te krijgen en door een aantal methodologische omstandigheden is dat niet volledig de juiste toedracht. Het probleem is gesitueerd in de vorige legislatuur.

Maar ik kan u echt niet laten zeggen dat het allemaal maar een zaak van absolute cijfers is, en dat in groei-percentages, men in de vorige legislatuur meer heeft gedaan. Werkelijk waar, ik weet niet met welke Hol-landse rekenkunde u daarop komt, maar in ieder geval niet met een rekenkunde die in de commissie voor Welzijn stand kan houden bij een rustig onderzoek.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ook in de gehandi-captenzorg dient de financiering van de voorzieningen omgevormd te worden naar een financiering in functie van de zorgzwaarte van de persoon met een handicap. Een ideaal instrument daarvoor is het persoonsgebonden budget of PGB. Met de start van het experiment wordt een goede aanzet gegeven, weliswaar nogal laat,

maar hoe dan ook is het een begin om de zorg en assistentie te laten verlopen op basis van de zelfregie voor personen met een handicap. Wanneer zorgbehoevenden met een contant geldbedrag of via een trekkingsrecht zelf kunnen kiezen hoe ze hun zorg en assistentie kunnen organiseren, dan pas kunnen we spreken van vraaggestuurde zorg op maat.

Sommigen, waaronder Open Vld, hadden verder willen gaan. We hadden het PGB-decreet het liefst al volledig uitgevoerd gezien. We hadden ook meer verwachtingen van de operatie zorggradatie en hadden gehoopt dat de financiering in functie van de zorgafhankelijkheid duidelijker in de steigers zou staan. Maar niettemin zijn het dossiers die hun verdienste hebben.

Mevrouw de voorzitter, collega's, de eindconclusie mag zijn dat in de Vlaamse zorg- en welzijnssector vijf jaar geleden heel wat problemen bestonden en vandaag nog steeds bestaan. Heel wat problemen zijn ook aangepakt en voor een deel ook opgelost. Open Vld werd bij de vorige Vlaamse verkiezingen aangepakt op de wachtlijsten en die les hebben we intussen met z'n allen geleerd. De wachtlijsten zijn niet miraculeus op te lossen, zoals ook de collega's van CD&V intussen mochten ervaren.

Eerder van belang is de manier waarop ze weggewerkt worden, de manier waarop de uitdagingen aangepakt worden. Doen we dat op basis van oude structuren en instrumenten, of doen we dat aan de hand van hervormingen en een nieuwe aanpak? Een aanpak waarbij de overheid vooral zoekt naar partners op het terrein, dus ook private spelers, en die ook uitgaat van de rechten en vragen van zorgbehoevenden zelf, in plaats van de belangen van de voorzieningen en instellingen.

Er zijn stappen in de goede richting gezet, maar we moeten absoluut verder gaan op de ingeslagen weg en vooral met een grotere snelheid. Het is met deze bedenkingen en conclusies dat mijn fractie de begroting 2009 zal goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, geachte minister, geachte collega's, vier jaar lang heeft de N-VA kritisch doch constructief de evoluties in de beleidsdomeinen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gevolgd.

Ik wil hier vandaag zeker niet geringschattend doen over de inspanningen die deze Vlaamse Regering heeft geleverd. De kredieten zijn inderdaad sterk gestegen. Niettemin blijven er zowel in de zorg voor personen met een handicap, de ouderenzorg en in de bijzondere jeugdzorg nog zeer grote noden. We mogen dus niet alleen kijken naar wat we hebben gerealiseerd, maar ook naar wat ons nog te wachten staat. De vraag waaraan we het succes moeten afmeten, is hier zeker op zijn plaats.

De Vlaamse overheid is ondertussen financieel gezond en zorgenvrij. De opdracht van Vlaanderen is echter ervoor te zorgen dat ook haar inwoners financieel gezond en zorgenvrij zijn. Maar de wachtlijsten in de zorgsector zijn ondanks de investeringen nog gegroeid. Door in onvoldoende middelen te voorzien voor bepaalde sectoren, kiest de Vlaamse overheid er de facto voor om bepaalde Vlamingen in de kou te laten staan.

Waar we zeker helemaal geen succes geboekt hebben, is op het vlak van de overheveling van bevoegdheden.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw de voorzitter, ik wilde gewoon een kleine kanttekening maken bij de zinsnede die mevrouw Stevens gebruikte: in de kou blijven staan. Ik denk dat ons dat, zeker in deze tijden, intrigeert.

Ik wil één element geven. Van alle mensen die op de wachtlijsten staan, worden vandaag ongeveer de helft van de mensen op een of andere manier al geholpen door de Vlaamse Gemeenschap. Men kan dus wel degelijk op een wachtlijst staan, omdat men, terecht, verlangt naar nog een andere vorm van ondersteuning dan deze die men vandaag ontvangt.

Ik zeg dat met grote ootmoed ten aanzien van degenen die nog wachten op iets, maar dat is toch iets anders dan in de kou blijven staan. Men moet opletten om ten aanzien van de problematiek van de mensen die wachten op iets geen overmatige dramatisering te maken.

Mensen in de kou laten staan, geeft de indruk dat er mensen zijn met enorme zorgnoden die vandaag op geen enkele manier worden opgelost en dat men zegt dat men daar niets mee te maken heeft. Dat is niet het beeld dat men mag schetsen van de sector ten aanzien van de zorgbehoefte. Ik wilde gewoon even aanhalen dat 50 procent van de mensen op de wachtlijsten toch al een vorm van ondersteuning hebben.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik ga volledig met u akkoord. Zoals u zelf zegt, heeft de helft een bepaalde vorm van zorg, maar de andere helft niet. Ik zou zeker niet graag in uw schoenen staan, maar ook niet in die van ouders die nog steeds tevergeefs wachten op zorg voor hun kind. Die kinderen worden groter, en de ouders stellen zich de vraag wat er zal gebeuren als ze overlijden. Ik ga volledig akkoord met uw visie. We hebben al heel wat inspanningen gedaan, maar het probleem blijft dat de helft van de personen op de wachtlijsten op dit ogenblik geen zorg krijgt.

In verband met het overhevelen van bevoegdheden: het regeerakkoord en de beleidsnota van uw voorganger, mevrouw Vervotte, klonken de doelstellingen nog zeer ambitieus. Het Vlaamse regeerakkoord verwees naar de Vlaamse resoluties rond volledige overheveling van

de gezondheidszorg, het gezinsbeleid en bepleitte concreet onder meer de volledige overheveling van het justitieel welzijnsbeleid, het jeugdsanctierecht en de splitsing van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD).

Uw voorganger was in haar beleidsbrief heel duidelijk over de noden. Zo pleitte zij niet alleen voor een aantal overhevelingen in het kader van homogene Vlaamse bevoegdheidspakketten, maar bepleitte zij ook de overdracht van een aantal homogene federale bevoegdheden naar de gemeenschappen. De minister zou zelf, samen met de sector, onderzoeken welke inhoud gegeven kon worden aan een meer uitgebreide bevoegdheid voor de Vlaamse Gemeenschap. Deze denkoefening kon leiden tot een algemeen congres met alle actoren uit de welzijns- en gezondheidssector. Ik hoop u, mijnheer de minister, en de aanwezige collega's er niet aan te herinneren waar we bijna vijf jaar later staan: nergens.

Dat deze communautaire strubbelingen een concrete impact hebben op het alledaagse leven van de Vlamingen, wordt door sommigen onvoldoende onderkend. Door anderen wordt het zelfs bewust geminimaliseerd door erop te wijzen dat het communautaire niet in de top van de lijstjes van 'de mensen' voorkomt. Daar staan wel zaken als werk, gezondheid en zorg. In de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werden ons de laatste jaren voldoende voorbeelden aangereikt waaruit blijkt dat juist de huidige bevoegdheidsverdeling een goed gezondheids- en zorgbeleid ondergraaft.

Zo was er enkele dagen geleden nog het 'non' van de minister van Gezondheid van de Franse Gemeenschap Fonck, die geen verplichting wil van het vaccin tegen baarmoederhalskanker op de secundaire school, iets waar onze Vlaamse minister juist wel voorstander van is. Bij deze begroting werden ook provisionele kredieten ingeschreven voor griepvaccins voor ouderen in voorzieningen omdat de minister wil afwachten of de federale overheid ter zake al dan niet een initiatief zal nemen.

Ik denk ook terug aan het excuus van minister Vanackere in de commissie dat alle niveaus mee moeten om een volwaardig statuut voor de onthaalouders te realiseren. Ten slotte verwijs ik naar het belangenconflict dat door de N-VA wordt ingeroepen waarin gewezen wordt op de talrijke federale inbreuken op de in bijzondere wetten vastgelegde bevoegdheidsverdelingen zoals de preventieve acties in het kader van het Nationaal Kankerplan, initiatieven rond drugspreventie, pilootprojecten drugsbeleid, de strijd tegen intrafamiliaal geweld enzovoort. Maar gezien federaal premier Leterme nu al heeft laten weten dat hij ook zonder staats hervorming zal doorgaan, mogen de Vlamingen de eerstvolgende jaren op dat vlak geen beter beleid verwachten.

Minister Steven Vanackere: Ik kan het parlement informeren over een aantal recente ontwikkelingen met

betrekking tot de voorbeelden die mevrouw Stevens aanhaalt. Wat betreft de vaccinatie tegen baarmoederhalskanker vinden we in Vlaanderen grote unanimititeit dat het een eerlijkere manier van vaccineren is wanneer dit gebeurt op bevolkingsniveau, dat wil zeggen dat het aan alle meisjes van een bepaalde leeftijd wordt aangeboden, liever dan dat men wacht op een initiatief van ouders. Dat laatste veroorzaakt immers een mattheus-effect omdat de best geïnformeerde ouders of de ouders die het zich kunnen permitteren de stap zetten naar zo'n vaccinatie. Iedereen is het erover eens dat het ideaal is dat dit kan gebeuren via een bevolkingsbenadering.

Het is juist dat in het zuiden van het land de gezondheidsminister niet overtuigd is van de wenselijkheid van die vaccinatie. Ik ga niet in op de redenen waarom.

Ik wil het parlement er toch van op de hoogte brengen dat ik op de jongste vergadering van de interministeriële conferentie Volksgezondheid het standpunt van de Vlaamse Gemeenschap nog eens opnieuw heb geformuleerd. Dat heeft het parlement me trouwens gevraagd. Er is afgesproken, met de uitdrukkelijke instemming van de federale minister, dat er een werkgroep aan de slag gaat. Die werkgroep zal trouwens door mij moeten worden geïnitieerd, omdat ik die interministeriële conferentie Volksgezondheid vanaf 1 januari voorziet. De werkgroep heeft als taak te bekijken hoe asymmetrische oplossingen, waarbij in dit land, met de medewerking van de federale overheid, een vaccinatie gebeurt in de ene gemeenschap en desgevallend niet in de andere, in hun werk kunnen gaan. Het is daarbij inderdaad wel belangrijk vast te stellen dat de vaccinatie van meisjes van schoolplichtleeftijd gemakkelijker is, in het licht van de grote problematiek van Brussel, dan heel veel andere vaccinaties, die niet gebaseerd zijn op iets dat heel gemakkelijk de gemeenschapsaanhorigheid in zich kan dragen. Het is erg gemakkelijk om van de inwoners van Brussel te weten naar welke school ze gaan als ze dertien jaar zijn. Het is uiteraard veel moeilijker om te bepalen wie als oudere in Brussel in aanmerking komt voor een griepvaccinatie.

U vraagt dat we niet zouden worden gehinderd door het feit dat de Franse Gemeenschap geen stappen wil zetten. Dat is wel degelijk in de interministeriële conferentie Volksgezondheid op een heel constructieve wijze besproken. Voor het eerst in de geschiedenis van dit land, denk ik, is het denkbaar, ook voor de federale minister van Volksgezondheid, dat asymmetrische oplossingen worden aanvaard.

Mevrouw Helga Stevens: Ik ben heel nieuwsgierig naar de resultaten van dat overleg. Ik hoop inderdaad dat u slaagt in die poging.

Mevrouw de voorzitter, het is niet de bedoeling hier de bespreking van de begroting en de beleidsbrief over te

doen. De N-VA heeft een motie ingediend en daarin een aantal aandachtspunten uit de bespreking herhaald. Ik denk dan aan het grote aantal geweigerde zorgvragen van het Vlaams Agentschap dat in beroep toch wordt toegekend, de achterstand bij de inhaaloperatie voor de PAB-inschalingen, de heersende onduidelijkheid over het project 'Persoonlijke toekomstplanning', een volwaardig statuut voor de onthaalouders, de opvallende prijsverschillen bij buitenlandse adoptie, de bekommernissen van de zorgkundigen enzovoort. Ongetwijfeld kunnen u en vele leden zich grotendeels terugvinden in de aanbevelingen. Ik hoop dat u hier de nodige aandacht aan zult besteden in de laatste maanden die ons nog resten. Ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de voorzitter, geachte ministers, geachte leden, daarnet, bij de uiteenzetting van de heer Dehaene, riep de minister ons op vooral te bekijken wat er deze legislatuur al is gebeurd. Ik ga daar graag op in en zou ook graag van de gelegenheid gebruik maken om een blik op de toekomst te werpen.

Uit de uiteenzettingen van de voorgaande sprekers is ondertussen al duidelijk geworden dat er de voorbije regeerperiode zeer veel geld is geïnvesteerd in Welzijn. Ik meen echt dat elke euro die we investeren in het welzijn van die 6 miljoen Vlamingen, absoluut nodig is. Met dat geld zijn heel wat noden gelenigd. Het is echter duidelijk dat het nog steeds onvoldoende is. Ook dat wordt door niemand betwist. Het functioneren van een minister van Welzijn is blijkbaar nogal paradoxaal. Mijnheer de minister, hoe meer u doet, hoe groter de nood wordt. Jammer genoeg werkt dat niet andersom. Hoe harder u werkt aan het wegwerken van wachtlijsten, des te langer worden ze. Dat stellen we vast bij de bijzondere jeugdzorg, in de kinderopvang en bij personen met een handicap. Dat betekent dat het aantal zorgvragen toeneemt.

We moeten ons afvragen of er meer mensen zijn met een zorgvraag of dat er andere factoren spelen. Ik geloof dat het antwoord twee keer 'ja' is. De samenleving creëert problemen die we vroeger niet kenden. De samenleving ervaart sommige situaties die vroeger gemakkelijk aanvaard werden als problematisch. De familiale solidariteit neemt af. De ondersteuning in de mantelzorg neemt af. Er is de uitdrukkelijke vraag naar professionele hulp en zorg vanuit de zorgbehoevende. Er is onzekerheid over de toegang tot zorg, waardoor mensen sneller zorg vragen. Er is de vergrijzing. En zo kan ik nog even doorgaan. Men ervaart dus een brede behoefte aan zorggarantie. Daar wil sp.a dan ook naar streven. Dat we dit in 2009 moeten poneren, houdt in dat we het proces maken van het verleden.

Ik ga het debat niet helemaal herhalen, maar het is een feit dat CD&V voor de verkiezingen beloofd heeft dat

men de wachtlijsten zou oplossen. Er is heel veel gebeurd, maar aan de gecreëerde verwachtingen kon niet worden voldaan. Dit leidt tot frustratie. Het is riskant om luid te gaan verkondigen wat en hoeveel er allemaal gerealiseerd is. Ik ben het daar objectief gezien en rationeel mee eens, maar we hebben buiten deze stomp bijzonder veel moeite om dat over te brengen. De sector ervaart dat anders.

Ik zou de oproep van collega Caron in de commissie willen herhalen. We moeten eerlijk omspringen met zorgvragen. We moeten een eerlijk en open debat voeren over de rol van de zorgverstrekkers in alle hoedanigheden en over de nodige middelen. Daarnaast willen we benadrukken dat we om de huidige problemen op te lossen, de zorg meer hedendaags zullen moeten organiseren. Daar wordt al aan gewerkt en er staat nog van alles op stapel, maar er blijft veel werk op de plank, en dit in alle sectoren en zorgvormen. Vernieuwing is absoluut noodzakelijk. Er is de vraag naar meer efficiëntie en de vraag om de zorgvrager absoluut centraal te stellen.

Het verdient vermelding, mijnheer de minister, dat u daarmee bezig bent. Het nieuwe Woonzorgdecreet toont dat aan. Geïntegreerde zorg voor ouderen, zowel in de residentiële als in de ambulante omgeving, is een voorbeeld van vernieuwing. Voor ons is daarbij de invoering van de maximumfactuur belangrijk. Als we dat realiseren, zetten we twee stappen die voor mijn fractie zeer belangrijk zijn.

We juichen heel erg toe dat nu – naast het aantal plaatsen – ook aandacht gaat naar de betaalbaarheid van de kinderopvang. Ook zelfstandigen zullen een sociale tarifiering kunnen invoeren.

Naast de positieve noten wil ik enkele bedenkingen formuleren. We hadden graag een steviger nadruk gezien op armoedebestrijding. De heer Verfaillie heeft hier enkele uren geleden een pleidooi gehouden voor een degelijke ondersteuning van de lokale besturen. We zouden dit graag ook zien in het welzijnsbeleid. Ik denk aan de implementatie van het sociaal huis en aan de ondersteuning van schuldbemiddeling. We zouden graag zien dat u enkele dossiers op de tafel van het Overlegcomité legt. Dat geldt voor de automatische toekenning van het Omniostatuuut. Nu stemt Vlaanderen – terecht – heel wat regels af op dat statuut, maar aan de andere kant heeft slechts een derde van de doelgroep er toegang toe. We vermoeden dat hier een nieuw mattheuseffect zou kunnen worden gecreëerd. We vragen een uitbreiding, of een vernieuwd plan, inzake bijzondere jeugdzorg, dat geen globaal plan meer zal zijn. We hopen dat u daar een taalkundig correcte vorm aan geeft. Inzake preventie moet er nog wat gebeuren. Met een bereik van 45 percent in de borstkankerscreening, terwijl het doel 75 percent is,

moeten we toegeven dat dit programma ontoereikend is. We pleiten voor nieuwe methodes en duidelijk afgebakende doelgroepen.

Dat brengt me bij de sector van de personen met een handicap. Daar doet zich een opmerkelijke evolutie voor. Vijf jaar geleden lag de focus op de wachtlijsten. Hoelang waren ze? Hoeveel aanvragen waren er? Hoelang moest men wachten? Sinds vorig jaar wordt vooral verwezen naar het aantal opgeloste zorgvragen.

Dit is een vlag die heel veel ladingen dekt, want wie zich uitschrijft, wordt als 'opgelost' beschouwd. Urgente en niet-urgente zorgvragen worden vermengd. Wij zouden graag nog een stap verder gaan, en, conform aan mijn citaat van de heer Caron, het beleid eerlijk en los van demagogie afwegen op het aantal effectief en passend ingevulde zorgvragen: niet alleen van hen die buiten de zorg wachten op passende zorg, maar ook voor iedereen die reeds een of andere vorm van zorg ontvangt en voor wie de zorg niet voor 100 percent beantwoordt aan de reële noden. Ik heb het over personen die in residentieel verband zorg ontvangen, maar veeleer in een ambulante setting thuishoren, over personen met een handicap in rusthuizen, over personen met een mentale handicap in de psychiatrie of in een penitentiaire instelling.

We denken met andere woorden dat een sluitende garantie op passende zorg aangepast aan de vraag van de persoon met een handicap, absoluut het na te streven doel is. Dit valt niet te realiseren in één dag, en het beleid zal stevast moeten worden afgesteld op veranderende omstandigheden. Daarom pleiten wij er resoluut voor om het uitbreidingsbeleid onverkort verder te zetten en om het via een meerjarenplan in te passen in een duidelijke langetermijnvisie. Dit moet ook toelaten de personeelsbehoefte in te schatten en reëel in te vullen. Daarbij moet de werkdruk van de werknemers de leidraad zijn, veeleer dan normen uit de jaren zeventig.

Meer middelen alleen zullen niet volstaan. Tijdens deze aflopende legislatuur werd 128 miljoen euro bijkomend geïnvesteerd in de zorg voor personen met een handicap en er waren nooit eerder meer zorgvragen – op beide punten werd vandaag al geweest. Dit heeft verschillende redenen, één ervan is het gebrek aan garantie op passende zorg. De belangrijkste conclusie moet dan ook zijn dat ook in de sector van de personen met een handicap de zaken anders moeten worden georganiseerd. Daarom kijken we met veel ongeduld uit naar de conclusies van het experiment rond het PAB en willen we vooral weten hoe dit systeem ruimer kan worden geïmplementeerd dan voor de lopende 200 personen.

We moeten niet tot dan wachten om nieuwe stappen te zetten die de huidige dienstverlening nog kunnen verbeteren. Ik wil ter zake het heel concrete voorbeeld geven van de integratie van de PAB-wachtlijst in de Centrale

Registratie van Zorgvragen (CRZ). Daartoe zullen, ook dat is gebleken uit de besprekingen in de commissie, nog zeer veel mensen moeten worden ingeschaald. Voor ons kan het echt niet dat daarvoor een nieuwe wachtlijst wordt gecreëerd. Het kan niet zijn dat omdat de wachtkamer vol zit, we de mensen aan de deur laten staan.

Als een passende zorg wordt gegarandeerd, en die vergt zeker bijkomende middelen en vernieuwing, wordt de vervloekte wachtlijst, het monster van Loch Ness dat hier steeds weer opduikt, een positief instrument om mensen te helpen in plaats van een publieke schande. Daardoor zal niet langer de zorgvorm, maar de zorgnood bepalend zijn voor de spoed waarmee een vraag behandeld wordt.

Er werden al grote inspanningen geleverd, maar er ligt nog heel veel werk op de plank, te veel voor deze legislatuur en we hebben één zekerheid: ongeacht de samenstelling van zowel dit parlement als van de regering zal dit debat hier opnieuw worden gevoerd. De garantie op een passende vraaggestuurde zorg koppelen aan leefbare werkomstandigheden van de betrokken personeelsleden, is geen gemakkelijke opdracht.

Laten we dan ook geen tijd verliezen, mijnheer de minister. Het ongeduld dat we bij dit dossier hanteren, kent u ondertussen, maar samen met al dat ongeduld hebt u ook onze steun. We willen dit debat de komende maanden absoluut voeren. (*Applaus*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, dame en heren ministers, beste collega's, de wereld staat in rep en roer, de golfslag van de financiële en economische crisis gaat de wereld rond en bereikt ook Vlaanderen.

Maar beste collega's, ik wil hier de aandacht vragen voor een heel groot deel van de rest van de wereld waar het niet zomaar om een golfslag gaat, maar om een grote tsunami. Vooral landen met een zwakke economie zijn weinig bestand tegen de economische crisis die men nu zal ervaren. Daarom steun ik het engagement van de minister-president en dus van de hele Vlaamse Regering, om ondanks de economische problemen niet te beknipten op het budget voor ontwikkelingssamenwerking en om zelfs te werken aan een stijging ervan. Het is zeker legitiem om op dit moment verder te gaan in onze solidariteit met het Zuiden.

Ik maak een aantal bedenkingen, vooreerst bij het ontwikkelingsbeleid en daarna, kort, bij het algemeen buitenlands beleid.

We hebben hier in 2006 een heel belangrijk decreet goedgekeurd, namelijk het kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking. We hebben daar heel mooie uitgangspunten en principes in geformuleerd, maar het is niet altijd evident om die te concretiseren. Ik ben dan ook heel blij dat in de beleidsbrief voor het komende half jaar toch een heel aantal initiatieven staan om dat concreet te maken.

Ten eerste wordt de concentratie van ons ontwikkelingsbeleid beperkt tot een aantal millenniumdoelstellingen: het bannen van de honger uit de wereld, het aanpakken van de kindersterfte en de moedersterfte, en het meenemen van de sensibilisering en de verantwoordelijkheid voor ontwikkelingssamenwerking in onze onderhandelingen inzake de wereldhandel. Daaraan zou moeten worden toegevoegd dat onderwijs, een kerntaak van het Vlaamse beleid, ook een kerntaak is van ons Vlaamse ontwikkelingsbeleid.

Een tweede heel positief element voor volgend jaar is de aanzet tot coherentie tussen de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse Regering, niet het minst tussen Ontwikkelingssamenwerking en onze standpunten inzake wereldhandel.

Ten derde vind ik het ook heel positief dat we in de loop der jaren een nieuw beleid ontwikkeld hebben, het zogenaamde vierdepijlerbeleid. Dat houdt in dat we al die mensen die aan kleine ontwikkelingssamenwerking doen en bilateraal, bijna van persoon tot persoon, solidariteitsprojecten opzetten met mensen in het zuiden, trachten te ondersteunen. Ik ben heel blij dat die helpdesk voor de vierde pijler eindelijk bestaat – www.4depijler.be – en dat er straks ook vorming zal komen. Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat de projecten niet alleen bestaan, maar ook kwaliteitsvoller worden.

Maar het werk voor 2009 is nog niet af. Wat nog op stapel staat voor de volgende legislatuur, is de evaluatie van het Waarborgfonds Microfinanciering. Bereiken we daar onze doelstellingen? Ook de evaluatie van de subsidieregels voor ontwikkelingseducatie staat op het programma. Bereiken we op dat vlak onze doelstellingen? Worden de ngo's die daarmee bezig zijn, effectief door ons gesteund? We moeten ook de convenanten voor de gemeenten evalueren. Er ligt dus nog heel wat decretaal werk op de plank.

Kortom: het ontwikkelingsbeleid is een volwassen beleid geworden tijdens deze legislatuur, maar het werk is nog niet af.

Ik wil ook het algemene Vlaamse buitenlandse beleid nog even bekijken. Ik heb er daarnet het Vlaamse regeerakkoord even bij genomen, en eigenlijk hebben we heel veel gerealiseerd van de engagementen die in dat regeerakkoord opgenomen waren. Het enige minpunt is

dat we niet zoveel hebben kunnen wegen op de Belgische standpunten binnen Europa, omdat de interministeriële conferentie Buitenlands Beleid niet werkt of bijna niet samenkomt.

Ik wil een aantal punten die voor het komende halfjaar aangekondigd worden, toch even in het licht stellen. Het is vooreerst positief dat de kmo's via BEA steun zullen kunnen krijgen om te onderzoeken of ze zelf klaar zijn voor export. Er komt dus een internationaal luik aan de kmo-portefeuille. Op die manier worden ook kleine ondernemingen aangespoord om te bekijken of ze kunnen exporteren en of er daar kansen liggen voor hen.

Wij vinden het als fractie heel belangrijk dat Europa blijft ijveren voor een multilateraal akkoord op het vlak van wereldhandel, waarbij wel degelijk een aantal randvoorwaarden aanwezig zijn op het vlak van ontwikkeling en Europese landbouw.

We zijn ervan overtuigd dat het de juiste optie is om nu reeds werk te beginnen maken van het Vlaamse luik van het Belgische voorzitterschap. Ik heb daar al in verschillende commissies vragen over gesteld, en ik merk dat dat echt wel leeft. Dat is heel positief, want het is niet gemakkelijk om als voorzitter te wegen op wat er gebeurt. We moeten dat dus goed voorbereiden. Het is ook goed voor de Vlaamse stem in Europa dat we de Vlaamse vertegenwoordiging binnen de permanente vertegenwoordiging in Europa zullen versterken.

Ten slotte wil ik de Vlaamse Regering volmondig steunen in haar plannen om nog meer te werken aan ons imago in het buitenland. In het regeerakkoord en in alle beleidsbrieven staat dat men Vlaanderen op de wereldkaart wil zetten. We doen daar veel voor, maar daarnaast gebeurt er ook veel buiten onze macht dat niet altijd het juiste imago van Vlaanderen uitdraagt. We moeten dan ook alles op alles zetten om aan een goed imago van Vlaanderen te werken, zodat we kunnen tonen wat de troeven van onze regio zijn.

Er is al heel wat gebeurd wat betreft het Vlaamse buitenlandse beleid en het ontwikkelingsbeleid, maar er ligt ook nog heel veel werk op de plank. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mevrouw de voorzitter, leden van de regering, collega's, de beleidsopties 2009 zijn voor wat het toerisme betreft, een verdere uitvoering van deze van 2008. Voor het laatste jaar van de legislatuur is dat een logisch gegeven. Consequent wordt op vier sporen voortgewerkt. De minister heeft echter een klein topje van zijn drive die hij in andere beleidsdomeinen tentoonspreidt en die ik eigenlijk in de beleidsnota miste, laten zien.

Op de laatste ministerraad zijn toch een aantal bijkomende maatregelen genomen, zoals onder meer het project gemeenschappelijke internationale toeristische beursstand van de Vlaamse kunststeden en een tegemoetkoming in de promotiekosten van de tentoonstelling 'Van Eyck tot Dürer'. Positief is dat het beleid 2009 ook aandacht heeft voor de monitoring van de bestaande decreten en de intentie heeft om actieplannen bij te sturen waar het nodig is. Het MICE-toerisme moet op korte termijn meer ondersteund en gestimuleerd worden. Met het promoten van Vlaanderen en Brussel als meeting- en incentivebestemming door het Congresbureau Vlaanderen-Brussel, met het opzetten van een partnerschap door Toerisme Vlaanderen, met Brussels Airlines en de Indiase luchtvaartmaatschappij Jet Airways, wordt het probleem niet echt aangepakt.

De internationale congresmarkt kende de laatste 10 jaar een sterke groei van meer dan 50 percent, maar Vlaanderen lijkt deze boot voor een heel groot stuk te missen. Volgens de ateliers van Vlaanderen in Actie of ViA heeft minder dan één op tien overnachtingen voor zakelijke doeleinden in Vlaanderen plaats, tegenover meer dan de helft in Brussel. Tijdens de bespreking in de commissie verwijst de minister naar deze ViA-ateliers, waar blijkbaar een interessant en uitdagend denkspoor naar voren is gekomen: het uitbouwen van een combinatie van het congresstoerisme, het kusttoerisme en het kunststedentoeurisme. Enige visie erachter of verduidelijking van dit spoor werd echter niet meegedeeld. Alleen stelde de minister dat er voor het MICE-toerisme een groeipad zou worden uitgewerkt binnen de beschikbare middelen. Het is een gedachte die ons genegen is, maar op mijn vraag in de commissie over welke maatregelen het ging en over welke tijdspanne dit groeipad zou lopen, werd geen duidelijk antwoord gegeven.

Het MICE-toerisme betekent niet alleen de uitbouw van congrescentra. Er moeten vooral ook voldoende en aangepaste logies aanwezig zijn. Wil men de visie van de ViA-ateliers een kans geven en het congresstoerisme in combinatie met onder andere het kusttoerisme uitbouwen, zal men de logiessector aan de kust een duwtje in de rug moeten geven. Hiermee zijn we op het heikele maar belangrijke punt gekomen van de hotels aan de kust, een problematiek die voor ingewijden geen verdere uitleg noodzaakt, maar wel heel wat daadkracht zal vragen. De resultaten liegen er niet om. In de commerciële logiesvormen noteert men voor de periode 2003-2007 gemiddeld 2,7 procent minder overnachtingen. Deze vaststelling heeft men enigszins genuanceerd door de trend van de korte verblijven, alsook het belang van de tweede verblijven. De hotels aan de kust blijven het echter moeilijk hebben en het aanbod neemt jaarlijks af.

De resultaten van de studie naar de hotelfunctie aan de kust staan nu duidelijk op papier, terwijl iedereen wel op voorhand wist wat er aan de hand is met deze hotels.

Opvallend blijft het gebrek aan kennis over moderne, professionele marketingmethoden bij de hoteliers. Ook heeft de kust momenteel geen draagvlak voor een markt van zakelijk individueel toerisme, met uitzonderingen zoals Oostende en Knokke-Heist. De congresmarkt is nauwelijks aanwezig aan de Vlaamse kust. Deze euvels dienen echter weggewerkt te worden. De studie stelt een paar hefboomen voor waar Open Vld zich achter kan scharen. Het beleid kan zich niet blijven verschuilen achter het feit dat er geen geschikte overnachtingsmogelijkheden voor zakelijk toerisme zijn, noch een economisch draagvlak voor het congresstoerisme heeft.

Het is juist de taak van de overheid om incentives te creëren om dit wel mogelijk te maken. Ook de privésector moet uiteraard zijn verantwoordelijkheden opnemen. Volgens de libellering in de beleidsbrief Toerisme zou op basis van de resultaten van de studie naar de hotelfunctie aan de kust onderzocht worden in welke mate specifieke maatregelen voor de hotelsector noodzakelijk zijn.

Ik hoop, mijnheer de minister, dat we in de laatste periode van deze legislatuur wat extra beleidsdynamisme mogen verwachten.

Dat in het debat rond de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen de toeristische invalshoek, waaronder het congresstoerisme, wordt meegenomen, ervaren wij uiteraard als positief.

Het gebrek aan professionalisme in de sector blijft een probleem. Ondanks de vele vormingen blijkt uit de eerder genoemde studie dat de hoteliers een gebrek aan kennis hebben over moderne, professionele marketingmethoden. Er wordt gepleit voor nog meer ondersteuning van bestaande en nieuwe hoteliers, alsook voor cursussen en trainingen voor hotelexploitanten. Het bevorderen van het professionalisme van de sector is een must. Vormingen zijn belangrijk en noodzakelijk. Misschien zou het ook eens opportuun zijn om de bestaande vormingen op te lijsten en te evalueren op hun output, ook al betekent dit dat eerst aan de SERV advies gevraagd moet worden voor de opmaak van doelgerichte beroepsprofielen.

Ook opvallend in Vlaanderen is het gebrek aan professionele toeristische managers. Bij het opzetten van een hotel van grote internationale ketens blijkt er dikwijls een team uit het buitenland te moeten neerstrijken in Vlaanderen om het hotel op te starten. Daarom pleiten wij voor het opstarten van een academische opleiding, een master hotelmanagement. In Nederland zijn er heel wat opleidingsmogelijkheden. Ook HoReCa Vlaanderen vraagt om in het hoger beroepsonderwijs de nodige opleidingen te voorzien. Dat dient volgens ons toch zeker te worden onderzocht.

De ondersteuning van bestaande en nieuwe hoteliers is een ander gegeven. Het doornemen van de toeristische regelgeving en hierin een weg vinden blijkt voor de hotelier geen sinecure. Een praktisch voorbeeld daarvan is de regelgeving rond het verkrijgen van de groene sleutel. De logiesuitbater moet zich bezig kunnen houden met zijn corebusiness, namelijk het zorgen voor zijn gasten, de dagelijkse running van zijn logiesbedrijf en de marketing van zijn product, niet met het uitpluizen van reglementeringen en met overvloedig paperassenwerk.

Het product kunststeden doet het goed met tussen 2003 en 2007 een evolutie van 2,5 procent. Open Vld meent dat het beleid structureel aangepakt moet worden in die zin dat er decretale criteria opgesteld moeten worden om als kunststad in aanmerking te komen. Mijn suggestie om kleinere steden met mooie culturele toeristische bezienswaardigheden mee op te nemen in het beleid, werd door de minister interessant bevonden en hij wil deze kleinere steden upgraden. We zijn benieuwd naar de initiatieven van de minister.

De kunststeden moeten het duidelijk hebben van buitenlandse overnachtingen en de promotie van deze steden moet hierop inspelen. De zes kunststeden namen in verspreide slagorde deel aan publieksbeurzen in het buitenland, waardoor de slagkracht vermindert. Open Vld steunt daarom het nieuwe project Gemeenschappelijke internationale toeristische beursstand Vlaamse kunststeden, zeker omdat het concept breder wordt uitgebouwd rond de regio Vlaanderen. Gemeenschappelijke toeristische promotie gericht op de binnenlandse markt, zoals de promotie van de kuststeden en de groene regio's, dient tevens gestimuleerd en ondersteund te worden.

Als laatste wil ik het nog hebben over het watertoerisme. Actieplannen werden jaar na jaar aangekondigd. Tegen het einde van dit jaar zou het plan uitgewerkt zijn. Is dat plan er nu? In vergelijking met onze buurlanden hebben wij heel wat in te halen. De waterkant kan ontsloten worden en incentives voor de uitbouw van jachthaventjes kunnen gegeven worden. Open Vld hoopt dat het watertoerisme een van de speerpunten zal worden binnen het beleid 2009.

Ik dank de minister voor het meenemen van verschillende suggesties van onze fractie, zoals het opnemen van kleinere steden als kunststeden, het voorzien van een niet-commercieel venster in de site van Toerisme Vlaanderen met daarin de publicatie van beschikbare kamers en de initiatieven die grensoverschrijdende uitwisseling van toeristische informatie moeten bevorderen. In tegenstelling tot anderen bewijst de minister daarmee dat hij wel openstaat voor suggesties en dat die niet meteen gerelateerd worden aan kritiek of oppositie. In een dergelijke geest kan heel wat vooruitgang geboekt worden en dat komt ons toeristisch beleid ten goede.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Demeulenaere geeft een interessante uiteenzetting. Is die gericht tot de minister-president?

Ik heb vandaag in De Morgen gelezen dat de minister-president zich op dit moment op een fundraising in Antwerpen bevindt, waar je 500 euro per persoon moet betalen. Als dat waar is, vind ik dat tegenover het parlement beneden alle peil. Ik veronderstel dat we daar morgen een antwoord op krijgen.

De voorzitter: Ik zou het niet weten. We zullen het morgen vragen.

We beginnen met het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mevrouw de minister, u verklaarde al tijdens de toelichting bij de beleidsbrieven dat de omstandigheden waarmee we het volgende werkjaar worden geconfronteerd, allerm minst gunstig zijn. De wereldwijde financiële crisis gooit roet in het eten, en dat vertaalt zich onder meer in het aantal faillissementen in Vlaanderen dat tot op heden meer dan 10 procent meer bedraagt dan in dezelfde periode vorig jaar.

Het uit zich natuurlijk ook in de grote golf ontslagen die Vlaanderen de jongste maanden teistert. Daarom had u ook aangekondigd dat u een aantal maatregelen zou nemen die meer vertrouwen zouden moeten bewerkstelligen bij de bedrijven en consumenten. Op zich is dat positief. De toekomst zal echter uitwijzen in hoeverre die maatregelen resultaten zullen opleveren.

In uw beleidsbrief staat dat er zowel voor 2008 als voor 2009 een economische groei wordt verwacht van 1,8 procent. Dat is een terugval in vergelijking met 2006 en 2007. Verder zorgt de economische recessie waarin we ons nu bevinden ervoor dat dit nog altijd een zware overschatting is. Volgens het IMF zou de groei in de Eurozone worden geschat op slechts 0,2 procent, volgens de Europese Commissie op slechts 0,1 procent. Zelfs de federale begroting gaat uit van een groei van 1,2 procent en krijgt daarvoor – terecht – bakken kritiek te verwerken.

Binnen de begroting nemen we een aantal belangrijke verschuivingen waar. Een van de zaken die werden aangekondigd voor 2009 is de samensmelting van het Agentschap Economie en het Vlaams Agentschap Ondernemen. Binnen enkele maanden zou het nieuwe Agentschap Ondernemen een feit moeten zijn.

Het Vlaams Belang juicht toe dat er wordt gestreefd naar meer eenduidigheid en een transparantere dienstverlening voor de ondernemers. Na jaren van onduidelijkheid waarbij de ondernemers soms door de bomen

het bos niet meer zagen, is deze hervorming een stap in de goede richting.

Volgend jaar wil men in Vlaanderen een fijnmazig netwerk van lokale aanspreekpunten realiseren. Ook dat is positief, zeker omdat men daarbij gebruik wil maken van de reeds bestaande privébegeleidingskanalen waarmee ondernemers al een vertrouwensrelatie hebben opgebouwd. Men moet het warm water niet telkens opnieuw uitvinden. Toch moeten we ons ook afvragen waarom er tot het laatste jaar van de legislatuur is gewacht voor we uitzicht kregen op de realisatie van dit project.

Voor specifieke investeringsprojecten konden KMO's in Vlaanderen sinds 2004 een zogenaamde groeipremie aanvragen. Het groeipremiestelsel verving sinds eind 2003 de vroegere expansiesteun van de Vlaamse Regering. Deze klassieke investeringssteun wordt vanaf volgend jaar afgeschaft en het gereserveerde budget van 45 miljoen euro wordt toegevoegd aan het budget van de ecologiepremie. Hiermee wil de minister een voldoende hoge slaagkans garanderen voor bedrijven die deelnemen aan de ecologiepremie. Het is jammer dat het volledige budget van de groeipremie is opgeheven ten koste van een eenzijdige beleidsinvalshoek, terwijl bedrijven in deze tijden van economische en financiële malaise ook geconfronteerd worden met andere noodzakelijkheden. De groeipremie was daarvoor een adequate oplossing geweest, maar momenteel zijn daar geen financiële mogelijkheden meer voor. Alles zit nu in een pot, namelijk in de pot van de ecologiepremie.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Met die nuance dat Vlaanderen er ook voor gekozen heeft om naast subsidies vooral te voorzien in kapitaalmogelijkheden bij PMV. U zegt dat er een omzetting is geweest van de klassieke expansiesteun naar de groeipremie. Dat klopt, maar er is natuurlijk veel meer gebeurd. Vroeger werden alleen subsidies toegekend aan individuele bedrijven. Intussen is er een veel ruimer palet voor bedrijven waarbij men flankerend bij PMV over een heel arsenaal van waarborgen en kapitaal beschikt. Dat is een veel relevantere manier van ondersteunen.

De heer Johan Deckmyn: Mevrouw de minister, dat klopt ten dele. Ik wilde echter zeker deze invalshoek belichten. Het Vlaams Belang is trouwens niet echt voorstander van het zogenaamde callsysteem. Het systeem is niet waterdicht omdat het een groot aantal gebreken vertoont en omdat het voor een deel de rechts-onzekerheid in de hand werkt. Het Vlaams Belang pleit ter zake voor een eenvoudiger en duidelijkere formule.

Mevrouw de minister, de Vlaamse Regering neemt ook enkele initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap. Ook hier worden budgetten samengevoegd: de

budgetten voor de brugprojecten Economie en Onderwijs, en Ondernemerschap. Het is echter jammer te moeten vaststellen dat het totale beschikbare budget slechts 7,5 miljoen euro bedraagt. Nochtans is in deze tijd van vertraging in de economie en een stijgend aantal faillissementen het stimuleren van het ondernemerschap van groot belang. Vlaanderen is immers van oudsher een kmo-land. Het dreigt deze traditie kwijt te raken. Door te stellen dat er meer middelen nodig zijn, zeker op het vlak van het onderwijs, trap ik een open deur in.

Het is ook pijnlijk te moeten vaststellen dat slechts een kwart van het aantal potentiële starters echt de stap zet naar het ondernemerschap. De vraag is dan ook of het nu beschikbare budget ter stimulering van het ondernemerschap hieraan iets zal veranderen.

Een andere ondernemerschapsbevorderende maatregel is de ondernemerschapsportefeuille budget voor economisch advies (BEA). Deze maatregel werd in 2006 gelanceerd. Via deze maatregel wil de Vlaamse overheid de kmo's stimuleren om een beroep te doen op ondernemerschapsbevorderende diensten zoals opleiding, advies, kennis en mentorschap om hun bedrijfsvoering te professionaliseren. Uit de eerste evaluaties bleek dat de kmo's niet optimaal gebruik maakten van de maatregel. In 2007 werd amper 9 miljoen van de uitgetrokken 45 miljoen euro besteed. Dat is nauwelijks 20 percent van het budget. De steunvoorwaarden en het uitbreiden van de scope van de maatregelen zullen komaf moeten maken met de structurele onderbenutting van de BEA-middelen. Het is positief dat de kmo-ondernemerschapsportefeuille nu alle instrumenten centraliseert, maar het blijft uiteraard afwachten.

In Vlaanderen werd ook de waarborgregeling uitgebreid, die de bank of kredietverschaffer meer zekerheid kan voorleggen wanneer een onderneming een krediet wil om te investeren maar onvoldoende garanties kan voorleggen. Mevrouw de minister, u hebt er daarnet al naar verwezen. De grens waarvoor een machtiging van de minister nodig is, werd opgetrokken van 500.000 euro naar 750.000 euro tot een maximum van 1,5 miljoen euro. Het algemene budget voor deze waarborgregeling werd eveneens opgetrokken. Wat echter ongewijzigd blijft, is het feit dat de banken nog steeds 25 percent zelf moeten waarborgen. De verhoging van de waarborgregeling is een positief signaal, maar is niet voldoende om de Vlaamse economie er opnieuw bovenop te helpen.

De kredietcrisis bewijst trouwens op een bijzonder pijnlijke manier dat er ook op dit vlak meer dan ooit dringend nood is aan een staatsvorming. Met zijn ruimere budgettaire marge moet Vlaanderen zelf de touwtjes in handen kunnen nemen om het tij te keren.

Vlaanderen beschikt niet over een onbeperkte oppervlakte die geschikt is voor bedrijven. Naast ruimte voor

wonen, landbouw en ontspanning is de beschikbare oppervlakte voor bedrijven dus beperkt. Goede en betaalbare bedrijfsterreinen zijn nochtans van levensbelang voor de verdere expansie van het Vlaams economisch netwerk.

Zoals al in een aantal commissies naar voren is gebracht, beschikt Vlaanderen over een groot aantal brownfields. Dergelijke brownfields vindt men voornamelijk terug in oude industriële sites. Het is niet noodzakelijk dat er sprake is van bodemverontreiniging om een verlaten terrein als brownfield te kunnen bestempelen, maar het gegeven kan de herontwikkeling wel een pak lastiger maken. Vele brownfields zijn gelegen in kmo-zones en bieden nieuwe bedrijven dus de kans om er zich te vestigen. Aangezien er een groot tekort is aan bedrijventerreinen in Vlaanderen, dient er in snel tempo werk gemaakt te worden van de sanering van bedrijventerreinen en moeten de gesaneerde gronden aan kandidaat-ondernemers ter beschikking worden gesteld. Jammer genoeg blijken projectontwikkelaars op dat vlak vaak de voorkeur te geven aan de ontwikkeling van huisvestingsprojecten. We moeten dus oog hebben voor het feit dat investeringen in de economische ontwikkeling van brownfields ter zake hun doel niet missen.

Ook moet Vlaanderen oog hebben voor sectoren die voor de regio van cruciaal economisch belang zijn, en daar durven in investeren. Een voorbeeld van een voor Vlaanderen belangrijke sector die zwaar getroffen wordt door de economische crisis, is de automobiellindustrie. Vlaamse assemblagebedrijven maken immers deel uit van voornamelijk Amerikaanse multinationals, die zwaar in de problemen zitten.

Naast de economische recessie worden we in Vlaanderen bovendien nog eens geconfronteerd met, onder andere, torenhoge loonlasten, een verzadigde thuismarkt en kennisverlies door buitenlandse joint ventures. Ford in Genk, General Motors in Antwerpen, Volvo Cars in Gent en de talrijke toeleveringsbedrijven in Vlaanderen werden reeds geconfronteerd met de struggle for life in de sector.

Door de jaren heen gingen er veel banen verloren. De voorbije jaren is de situatie verslechterd. De automobiellsector is heel belangrijk voor onze Vlaamse industrie. In die ruime sector worden in Vlaanderen alleen al ongeveer 85.000 mensen tewerkgesteld, zowel in assemblageactiviteiten als bij de toeleveranciers. Mevrouw de minister, volgens de cijfers die u zelf gaf, bedraagt de omzet van de sector in Vlaanderen 17 miljard euro, de investeringen bedragen 460 miljoen euro. U breidt, zoals ik al aanhaalde, vanaf 1 januari 2009 de ecologiepremie van de Vlaamse overheid uit met 45 miljoen euro. Ook de federale overheid nam enkele maatregelen, onder andere een lastenverlaging op ploegenarbeid.

Deze maatregelen volstaan echter niet om de sector er bovenop te helpen. Stimulerende maatregelen kunnen

we enkel aanmoedigen, maar zij pakken het probleem niet ten gronde aan. Er moeten structurele maatregelen komen, want de loonlasten blijven immens hoog. De belangrijke beslissingen worden jammer genoeg genomen in het buitenland, waar de constructeurs hun hoofdzetel hebben.

Ook voor andere voor Vlaanderen belangrijke sectoren zoals de textielindustrie, de chemische en de petrochemische industrie dringen zich structurele maatregelen op.

Vlaanderen is vandaag een van de meest welvarende regio's van de wereld. De huidige financiële crisis en de daaruit voortvloeiende economisch recessie tonen echter aan dat een open economie kwetsbaar is. Vlaanderen moet daarom de noodzakelijke hefboomen in handen hebben om de negatieve gevolgen van structurele zwaktes in onze economie met gepaste maatregelen tegemoet te komen. Vlaanderen moet het Belgische juk van zich afschudden om een eigen beleid te kunnen voeren. De deelstaten moeten alle sociaaleconomische hefboomen in handen krijgen om zelf een efficiënt economisch beleid te kunnen voeren. (*Applaus bij Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de voorzitter, mijnheer en mevrouw de minister, beste collega's, wij hebben in de commissie al enkele weken geleden de beleidsbrief grondig besproken. Wij proberen elke week een grondige discussie te voeren over de economische actualiteit.

Ik zei al in de commissie dat uit de nota van minister Ceysens duidelijk blijkt dat er een coherente visie op economische politiek is ontwikkeld. Dat wordt samengevat in drie pijlers: innoveren, ondernemen en internationaliseren – we kennen ze intussen uit het hoofd. Er zijn nu ook drie krachtlijnen bijgekomen: vereenvoudigen, vergroenen, vermarkten. Dat zijn principes en concepten waar wij als CD&V-fractie volmondig achter kunnen staan.

Wat het internationaliseren betreft, is er een duidelijke opdracht voor het F.I.T. Hier zijn er twee aandachtspunten.

Er moet voldoende aandacht zijn voor de BRIC-landen. De minister heeft dat al onderstreept. Daar moeten voldoende investeringen tegenover staan. Daarom staan wij achter de Vlaamse bijdrage aan de Wereldtentoonstelling in Shanghai, zeker gezien het thema van die Wereldtentoonstelling.

De vijf technologieattachés zijn nieuw. Zij zijn een goede keuze. Wij willen dat deze technologieattachés zo ruim mogelijk worden ingezet. Zij mogen niet alleen een

geografische perimeter hebben, maar moeten wereldwijd en themagericht hun job kunnen doen. Er is hier ook samenwerking met Nederland, dat is zeer belangrijk. Internationalisering betekent: over de grens kijken.

In het ondernemen is een belangrijke nieuwigheid het Agentschap Ondernemen. Dat agentschap is uit een fusie ontstaan. Dit was een terechte keuze, want de Vlaamse ondernemerswereld kijkt uit naar vereenvoudiging. Wij hebben vorige week nog de stagiairs van UNIZO gehoord. En ook als we deelnemen aan bezoeken bij bedrijven of bij VOKA, horen we steeds vragen naar vereenvoudiging.

Met een aantal recent voorgestelde initiatieven gaan we de goede richting uit. We moeten er ook voor zorgen dat die omgeving nu wat gestabiliseerd wordt, dat er enige duurzaamheid in komt, want de ondernemers pleiten niet alleen voor vereenvoudiging, maar ook voor stabiliteit. Als de zaken om de zes maanden veranderen, kunnen de ondernemers op de duur door de bomen het bos niet meer zien.

Ik denk dat we achter zaken als het Budget voor Economisch Advies (BEA) kunnen staan. We zijn tijdens deze legislatuur van de adviescheques via het BEA bij de ondernemerssportefeuille terechtgekomen. Ten opzichte van de vorige twee initiatieven houdt dit een verbetering in. Voor de kleine kmo en zelfs voor de grote bedrijven zijn drie verschillende vehikels op drie of vier jaar tijd toch wat van het goede te veel. Hierdoor schieten dergelijke initiatieven hun doel voorbij. Vereenvoudigingen zijn een goede zaak. We moeten die omgeving echter ook voor een tijdje stabiliseren.

We staan ook achter de afschaffing van de groeiformule van de bijbehorende call-formule en achter de versteviging van de ecologiepremie. De call-systematiek blijft wat vragen oproepen. Wat de ecologiepremie betreft, is dat geen probleem zolang het budget voldoende hoog is. Ik wil de minister dan ook vragen dit scherp in de gaten te houden. Dergelijke subsidie-instrumenten verliezen hun geloofwaardigheid indien de ondernemers voldoende kansen hebben. Ze maken een dossier op, wat betekent dat ze voldoende kansen moeten krijgen. Ze moeten op een transparante wijze aan die call-operaties kunnen deelnemen. Indien dit niet het geval is, daalt de geloofwaardigheid van de instrumenten en van heel de Vlaamse overheid.

We leven momenteel in economisch woelige tijden. De Vlaamse Regering heeft de voorbije weken terechte keuzes gemaakt. Ik denk in dit verband onder meer aan de herformulering van instrumentarium van PMV. Dit is de voorbije maanden al meermaals ter sprake gekomen. Het gaat onder meer om de kredietverlening en de toegang tot krediet. Deze kernopdracht van PMV moet worden verstevigd. De waarborgregeling is al verstevigd. We

moeten de verschillende vehikels die bij PMV horen, duidelijk maken dat ze het particulier instrumentarium voor risicokapitaalverschaffing vooral moeten aanvullen. Het is belangrijk dat we de voorbije maanden in die richting zijn geëvolueerd.

We zijn actief in heel de cyclus van starters tot groeiers. Het overgebleven zwarte gat werd door het zogenaamde XL-fonds ingevuld. Dit blijft een aandachtspunt. Het Toekomstfonds bevatte 500 miljoen euro. Dit geld is naar Dexia gegaan. Hierdoor is de financiering van het XL-fonds nu misschien wat moeilijker geworden. We moeten hier voldoende aandacht aan schenken. We moeten de Vlaamse gazelles nieuwe kansen en groeikansen bieden. Dat is een uitdaging voor de komende maanden.

Tot slot wil ik het nog over het innovatiebeleid hebben. Ik verwijs in dat verband naar het rapport van professor Soete, die op dat vlak drie grote thema's heeft aangesneden.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer Van den Heuvel, ik heb een vraag. Mag ik uit uw woorden afleiden dat er door de hulp die aan Dexia is verstrekt, geen budget meer is voor het XL-fonds?

De heer Koen Van den Heuvel: Dat heb ik niet gezegd. De middelen van het Toekomstfonds, 500 miljoen euro, konden worden aangewend om het XL-fonds te steunen. Dit geld is echter naar Dexia gegaan en zit daar nu geparkeerd. We kunnen dat geld natuurlijk geen twee keer aanwenden. Dat betekent echter niet dat het XL-fonds naar de Griekse kalender is verwezen.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Het spreekt voor zich dat minister Ceysens en ikzelf dit opvolgen. Aangezien het hier beursgevoelige informatie betreft, kunnen we vandaag nog niet veel zeggen. Dat zal voor het einde van de week zijn. Het Toekomstfonds is momenteel uitgeput. De Vlaamse Regering werkt nu aan een andere regeling met hetzelfde doel.

De heer Koen Van den Heuvel: Er was het rapport-Soete over innovatie, met de drie thema's: vereenvoudigen, internationaliseren en voldoende aandacht voor de kmo. Dit moeten ook in de volgende legislatuur belangrijke aandachtspunten zijn.

Ook de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) heeft zijn advies al afgeleverd met de opstap naar de 1 percent publieke investering in innovatie. Heel belangrijk is de inputfinanciering, maar zeker ook

de output. Dit is een aandachtspunt dat ook in de toekomst scherp in het oog moet worden gehouden.

De clustervorming en de tien speerpunten die via het ViA-atelier naar voren worden geschoven, zijn terecht. Wij hebben de voorbije jaren verschillende keren gepleit om als klein Vlaanderen de beperkte middelen zo kernachtig mogelijk in te zetten. Vandaar dat we er kunnen achter staan om keuzes te maken. Het is zo dat we een heel breed palet van mogelijkheden en instrumenten hebben. Er zijn de competentiepolen. Als we nieuwe clusters opstarten, is het belangrijk om voldoende kritische massa te houden om op wereldvlak topniveau te halen.

Er moet voldoende aandacht zijn voor de wetenschapscommunicatie. We zitten nog altijd met een achterstand op gendervlak: er zijn nog altijd weinig positieve wetenschappers, weinig ingenieurs. We mogen dit niet uit het oog verliezen. Het is belangrijk om op een vulgariserende manier jongeren en scholieren warm te maken voor wetenschappelijke richtingen.

Ik wens de minister en de Vlaamse Regering veel succes bij de uitvoering van de beleidsnota de volgende maanden.

De voorzitter: Aan de orde is het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik wil eerst graag een algemene beschouwing geven om vervolgens een vijftal knelpunten kritisch te belichten.

De landbouwsector onderscheidt zich van andere economische sectoren door zijn vitaal belang als producent van voeding. Boeren zijn ondernemers en willen hun inkomen uit de markt halen. Het Europees landbouwbeleid moet gemeenschappelijk blijven met algemene regels die de concurrentie niet verstoren, maar wel rekening houden met de diversiteit van de Europese landbouw.

Het is bijzonder belangrijk dat de consument wordt verzekerd van zekere, stabiele en veilige voedselvoorziening door goed functionerende markten. Enkel een stabiel kader biedt de noodzakelijke ruimte voor de ontwikkeling van het landbouwpotentieel zodat Europa een strategische zelfvoorziening kan behouden in belangrijke sectoren en kan bijdragen tot het beantwoorden van de wereldwijd groeiende vraag naar voedsel.

Het is de kwaliteit van het in Europa geproduceerde voedsel dat een antwoord dient te bieden op de buitenlandse concurrentie van vooral goedkope voedingsproducten. Hierbij moet de consument bij aankoop ten volle worden geïnformeerd over onze rijke variëteit aan hoogkwalitatief voedsel.

Kwaliteit van onze voedselvoorziening kan en moet, zeker voor wat Vlaanderen betreft, een extra troef betekenen voor de sector. En ook de sector zelf is zich daar ten zeerste van bewust. Want, laten we eerlijk zijn, de landbouwsector heeft op vlak van maatschappelijke erkenning en waardering, al dan niet terecht, moeilijke en harde tijden gekend. Allerlei schandalen zorgden ervoor dat de burger het vertrouwen in de landbouw kwijt was, wat leidde tot een zware crisis in de sector. Maar gelukkig kunnen we met z'n allen nu vaststellen dat, dankzij de vele inspanningen van de sector zelf, het vertrouwen hersteld is. Landbouw is opnieuw op de kaart gezet en landbouwers zijn weer trots om landbouwer te zijn.

En toch, collega's, moeten we alert blijven. Voor de landbouwer was 2008 een jaar van grote tegenstellingen: hoge verwachtingen en grote ontmoedigingen, hoge prijzen en lage prijzen. Voor veel landbouwers lijkt het vrijmarktmodel voor al hun activiteiten bijzonder onbetrouwbaar. Landbouwers geloven niet blindelings in het alleszalmakende liberalisme en de crash het afgelopen jaar van het absolute vrijmarktprincipe sterkt hen in hun overtuiging. Daarom is er op de boerderij geen plaats voor euforie en dient voorzichtig te worden omgesprongen met investeringen. Hoe dan ook, de Vlaamse Regering dient via de VLIF-regelgeving de Vlaamse land- en tuinbouw structureel te wapenen om te opereren in een meer geliberaliseerde marktgeving.

Tot daar mijn algemene beschouwing, mevrouw de voorzitter. Ik wil nu een vijftal knelpunten kritisch belichten.

Inzake het Europese landbouwbeleid wil onze fractie dat de steeds hoger wordende modulatiepercentages een halt worden toegevoerd en dat de stijgende financiële transfers van de eerste naar de tweede pijler van het landbouwbeleid moet ophouden.

Nieuwe uitdagingen, collega's, vergen inderdaad nieuwe middelen en het Europees beleid ter zake mag geen vestzak-broekzakoperatie worden op kap van de landbouwbedrijven. De directe inkomenssteun is immers een compensatie voor de extra productiekosten, die een gevolg zijn van de steeds hoger wordende maatschappelijke eisen. Die kosten vertalen zich niet in de prijs en vormen zonder compensatie een belangrijk concurrentienadeel op de wereldmarkt. Het Vlaams Belang vindt dat de economische slagkracht van de landbouwsector juist verhoogd dient te worden.

Inzake biobrandstoffen blijft het Vlaams Belang, met het oog op de inkomensdiversificatie en de tewerkstelling op het platteland, onverkort achter de eertijds geformuleerde doelstellingen staan, op voorwaarde dat de gewassen voor biobrandstoffen het areaal bestemd

voor menselijke voeding en voor veevoeder niet in het gedrang brengen.

In het licht van allerlei infrastructuurprojecten, bestemmingswijzigingen, nieuwe overstromingsgebieden enzovoort, waarbij de agrarische gebieden ruimtelijk onder druk blijven staan, wordt een flankerend landbouwbeleid steeds belangrijker. Daarom wil het Vlaams Belang een betere verankering van landbouwimpactstudies en landbouweffectenrapporten bij grote projecten met ruimtelijke claims op het agrarisch gebied. Verder moet er dringend werk worden gemaakt van een efficiënt werkende Grondenbank, die momenteel nog al te veel een lege doos blijkt te zijn.

Tot slot, collega's, moet inname van landbouwgrond te allen tijde op een correcte en vooral menselijke manier gebeuren.

Het landbouwinkomen van de Vlaamse boeren is in 2008 sterk gedaald in vergelijking met vorig jaar. Het rendement van de land- en tuinbouw staat wereldwijd onder druk als gevolg van de stijging van de energie- en grondstofprijzen. Deze gestegen kosten kunnen echter niet worden doorgerekend door de sector. Het Vlaams Belang blijft aandringen op een transparante prijsvorming, zowel aan de zijde van de toeleveranciers als aan die van de afnemers en de distributie. De wanverhouding tussen de prijzen voor de consument en de producerende landbouwer moet dalen en er moet dus een landbouwbeleid worden gevoerd dat de toegevoegde waarde van onze bedrijven doet stijgen.

Een belangrijk punt, hoewel het gerelateerd is aan het beleidsdomein Leefmilieu, is de mestproblematiek. Onze fractie, collega's, heeft steeds constructief meegewerkt bij de totstandkoming van het nieuwe Mestdecreet. Alhoewel wij niet voor de volle honderd procent akkoord gingen, konden vooral de derogatie en het feit dat individuele bedrijven opnieuw kunnen groeien op onze steun rekenen. Belangrijk knelpunt hierbij blijft natuurlijk de inplanting van mestverwerkingsinstallaties. Het richtkader voor de inplanting van installaties, de omzendbrief van 2006, moet daarom dringend verfijnd worden. Bij de inplanting van installaties moet worden gestreefd naar een maximale ruimtelijke inpasbaarheid en naar een uitgebreide en actieve communicatie met buurtbewoners en betrokken administraties.

Ook inzake de mestproblematiek moet de Mestbank – of moet ik de pestbank zeggen – zich in de eerste plaats vooral toeleggen op een adviserende in plaats van een controlerende rol.

Nu wil ik het hebben over het plattelandsbeleid. Het Vlaams Belang was in 2004 tevreden dat het Vlaams plattelandsbeleid voor het eerst een eigen hoofdstuk kreeg in het Vlaams regeerakkoord. Met de oprichting

van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) werd een stap in de goede richting gezet, al lijkt momenteel alles nog wat te blijven steken in de fase van proef- en pilootprojecten. Plattelandsgemeenten worden geconfronteerd met specifieke problemen en hebben vaak niet de financiële slagkracht om deze problemen het hoofd te bieden. Resoluties over landbouwwegen, mijnheer Callens, zijn sympathiek maar te fragmentarisch om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van de plattelandsgemeenten. Het Vlaams Belang blijft ijveren voor een allesomvattend beleidsoverschrijdend actieplan voor plattelandsgemeenten want volgens onze fractie zijn de beleidsinitiatieven ter zake al te zeer verspreid over de diverse beleidsdomeinen. Misschien kan de oprichting van een plattelandsfonds, analoog aan het Stedenfonds, een goede zaak zijn, mijnheer Peumans.

Bijzondere aandacht moet hierbij ook besteed worden aan het voortbestaan van de buurtwinkels en, waarom ook niet, aan de typische volkscafés op het platteland.

Mevrouw de voorzitter, de laatste maanden hebben we in de commissie geregeld de gelegenheid gehad om heel het visserijbeleid te bespreken. Daarom houd ik het hier heel kort. Wij gaan uiteraard akkoord met een aangepast vlootbeleid, een beleid inzake nieuwe visserijmethodes, aandacht voor maricultuur en dergelijke meer. Ik heb nog drie vragen aan de minister-president. Ten eerste vraag ik een verhoging van het budget van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) voor de promotie en marketing van visserijproducten. Ten tweede vraag ik dat de minister-president een initiatief neemt inzake de interne strijd tussen de twee vismijnen aan onze Vlaamse kust. Als hij al zijn diplomatieke talenten aanwendt, moet hij daar zeker in slagen. Ten derde vragen wij een externe doorlichting van de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO) en het fonds voor zeevisserij, waar pakken geld zitten die bedoeld zijn om de sector te helpen, maar waar de vakbonden blijkbaar iets anders doen met dat geld. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mevrouw de voorzitter, geachte minister en collega's, ik wil om te beginnen de minister-president proficiat wensen. Ik veronderstel dat de boodschap overgebracht wordt. Bij de laatste begroting van deze legislatuur is het niet ongepast om even om te kijken naar de afgelegde weg.

De heer Jan Peumans: Tot wie richt u zich nu: tot de afwezige minister-president of tot minister Van Mechelen?

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb zonet gezegd dat mijn boodschap wel zal worden overgebracht door

minister Van Mechelen, die de opdracht heeft gekregen de regering te vertegenwoordigen.

De heer Jan Peumans: Gaat u de boodschap overbrengen, mijnheer de minister?

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik denk dat de minister van Landbouw en zijn hele ploeg een proficiat mogen krijgen.

Landbouw kent de jongste vijf jaar immers duidelijk een nieuw elan. Mijnheer Sintobin, door uit te gaan van de positieve elementen en de troeven van de Vlaamse landbouw, met betrekking tot het klimaat, de zeer goed opgeleide bedrijfsleiders, de innovatieve ondernemingen in de voedselkolom enzovoort, is de maatschappelijke waardering voor de landbouw grotendeels hersteld. Op de eerste plaats is dat het werk van de sector zelf, maar ook het beleid heeft ter zake een beperkte, maar wel zeer belangrijke rol te spelen. We kunnen stellen dat het beleid die rol met de beide handen heeft aangegrepen. Daarbij hebben we ervoor kunnen zorgen dat de landbouw als economische sector met verschillende maatschappelijke uitdagingen opnieuw ten volle ontwikkelingskansen heeft gekregen. Graag wil ik van de bespreking gebruik maken om enkele opvallende punten van de begroting of de beleidsbrief te beklemtonen.

Op de eerste plaats is er het Vlaams Landbouw investeringsfonds (VLIF). Dat fonds is een belangrijk ondersteunend instrument voor de landbouwsector op het vlak van duurzame, innovatieve maatregelen en ook ter ondersteuning van jonge starters. Bij de start van de regering zag het ernaar uit dat de landbouwers in de kou zouden blijven staan. De ondersteuningsaanvragen overstegen het voorziene budget meermaals en de subsidies konden dus niet worden uitbetaald. In deze regeerperiode zijn we er wel in geslaagd, door het optrekken van de budgetten, om ondanks de nog spectaculaire toename van het aantal dossiers, toch steeds correct uit te betalen. In 2007 was in 10 miljoen euro extra voorzien, dit jaar in 14 miljoen euro en in de begroting voor 2009 wordt de dotatie van het VLIF met 3 miljoen euro opgetrokken. Daarvoor willen we de Vlaamse Regering dan ook uitdrukkelijk bedanken. Op deze manier hopen we ook in de toekomst een correcte uitbetaling te kunnen garanderen. Zoals al gezegd, zet het VLIF voornamelijk in op twee punten, namelijk duurzame maatregelen en de ondersteuning van jonge starters.

In verband met de duurzame maatregelen denk ik in eerste instantie aan het energievraagstuk. Dat energievraagstuk is ook een enorme uitdaging in de land- en tuinbouwsector. De afgelopen jaren is enorm geïnvesteerd in alternatieve energiebronnen. Zo weten we dat het aantal warmtekrachtkoppelingen is verdubbeld. Op zich is dat een spectaculair resultaat. Anderzijds wil ik er nogmaals de aandacht van de minister op vestigen dat er nog heel wat potentieel onbenut is. Hij weet dat er nog verscheidene

ondernemingen graag zouden willen investeren in alternatieve energiebronnen. We moeten echter vaststellen dat ons elektriciteitsnetwerk momenteel niet voldoende sterk is uitgebouwd voor een decentrale energieopwekking. Toch denk ik dat er voor de decentrale energieopwekking, in de vorm van biogasinstallaties, windmolens, warmtekrachtkoppelingen en kleine warmtekrachtkoppelingen in huisgezinnen, een toekomst is. Bovendien is het voor de overleving van heel wat land- en tuinbouwbedrijven noodzakelijk dat het netwerk wordt aangepast. Het Vlaams Parlement heeft daarover enkele maanden geleden een voorstel van resolutie goedgekeurd. Ik hoop dat de minister dat element dan ook hoog op zijn Landbouwagonderwerpen plaatst, om samen met de minister van Leefmilieu en Energie en onze federale minister van Energie stappen te zetten.

De aandacht en ondersteuning die we willen geven aan jonge landbouwers, is al evenmin ongehoord gebleven binnen Europa. In het kader van de beslissingen van de Health Check zullen landbouwers die een bedrijf overnemen, kunnen rekenen op een sterkere financiële ondersteuning. Het is dan ook belangrijk dat we in de toekomst maximaal gebruik maken van die mogelijkheden die Europa ons ook biedt.

De discussie van de Health Check is net afgelopen en ondertussen staat de landbouw opnieuw voor een ongehoofde uitdaging: wat met het Europese landbouwbeleid na 2013? Tijdens de bespreking van de begroting en beleidsbrief hebben we vernomen dat de Vlaamse Regering reeds een sterk standpunt heeft ingenomen. De regering stelt namelijk dat er minimaal een behoud moet zijn van de budgetten voor het Europese landbouwbeleid. Willen we een veilige, kwaliteitsvolle, duurzame en betaalbare voedselproductie behouden en onze innovatieve, moderne landbouw en ons platteland kansen geven, dan zijn die middelen inderdaad broodnodig. Het is belangrijk dat we dat standpunt hoog op de agenda blijven plaatsen, bijvoorbeeld op ogenblikken dat België het Europese voorzitterschap mag waarnemen.

Nu de minister van Ruimtelijke Ordening hier aanwezig is, wil ik ook wat dat domein betreft even twee belangrijke punten met betrekking tot het landbouwbeleid aankaarten.

Bij het afbakenen of uitbouwen van grote projecten rijst nu systematisch de vraag of er een landbouweffecten- of een landbouwgevoeligheidsanalyse moet worden gemaakt. In het belang van die projecten en van de rechtszekerheid in de land- en tuinbouwsector moet een landbouweffectenrapport worden opgesteld. Als de grootschalige projecten in een agrarisch gebied plaatsvinden, moet dit de standaardprocedure worden.

Een tweede punt is het belang van de gebruikers- en de kapitaalschade waar de Vlaamse Regering een

principiële beslissing over genomen heeft. De volledige uitwerking van die gebruikers- en kapitaalschade is cruciaal om de landbouw in de toekomst rechtszekerheid te blijven geven.

Om af te sluiten maak ik de sprong naar het platteland. Als ik even terugblik op het plattelandsbeleid stel ik ook hier een duidelijke koerswijziging vast. Plattelandsbeleid is een zelfstandige bevoegdheid geworden. Dit is een historisch moment. De krachten van het platteland worden in de verf gezet. Maar aan de andere kant zijn er verschillende knelpunten die een uitdaging worden voor de toekomst. Willen we ons platteland platteland laten zijn, dan zullen we antwoorden moeten vinden op diverse vragen en is een integraal specifiek plattelandsbeleid noodzakelijk.

Eerst wil ik de minister en ook zijn voorgangers uitdrukkelijk proficiat wensen dat zij erin geslaagd zijn, in tegenstelling tot hun voorgangers van de vorige legislatuur, om de Europese plattelandsmiddelen maximaal te benutten. We zijn erin geslaagd om geen Europese middelen, niet 1 euro, te laten liggen voor het platteland! Aan de andere kant hoop ik dat iedereen het met mij eens kan zijn, dat het Vlaamse plattelandsbeleid niet alleen een Europees verhaal kan zijn. Ons platteland vraagt ook een specifieke Vlaamse aanpak op verschillende beleidsvlakken. De minister heeft reeds heel wat initiatieven genomen op projectmatig vlak en er is reeds heel wat inventariserend werk gebeurd rond knelpunten. Het platteland is in beweging, maar we moeten constateren dat vijf jaar plattelandsbeleid nog niet voldoende is.

De typische plattelandsgemeenten kampen met het probleem om hun dorpen hun eigenheid te laten behouden, hun dorpen leefbaar en hun financiering in evenwicht te houden. Verdieping van het plattelandsbeleid en extra middelen zijn dan ook cruciaal voor de toekomst. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, wij voelen ons een beetje zoals hanen die staan te kraaien in een veld waar geen enkele hen te vinden is om naar ons te luisteren. Ik vind het dus heel erg dat de minister-president hier niet aanwezig is.

De bespreking van de begroting is ongetwijfeld een van de belangrijkste opdrachten van het parlement. Het debat geeft ons immers de kans om selectief de beschikbare middelen toe te wijzen in functie van de vooropgestelde prioriteiten. Landbouw, meer dan andere beleidssectoren, wordt grotendeels Europees geregeld en gefinancierd. Juist daarom is het zo belangrijk dat de bevoegde minister de parlementaire interventies ernstig neemt, creatief bundelt en met kracht verdedigt in de Europese Landbouwraden.

De health check, zeg maar de systematische controle van de gezondheidstoestand van de patiënt, in dit geval het Europees landbouwbeleid, is dan ook van uitzonderlijk belang. De recente beslissingen om meer middelen ter beschikking te stellen voor biodiversiteit, klimaat en energie en vooral voor bedrijfsovernames door jonge landbouwers zijn dan ook prima en verantwoord.

Klimaat- en energieproblemen vormen wellicht de grootste uitdaging waarmee we de komende decennia zullen worden geconfronteerd. Dat ook de landbouwsector hierin verantwoordelijkheid heeft, is evident, maar het kan evenwel niet dat de kosten zonder compensatie aan de bedrijven worden aangerekend. De toenemende investeringssteun voor jonge potentiële landbouwers is meer dan welkom. We moeten ook oppassen, want vergrijzing en bedrijfssluitingen hypothekeren de toekomstige landbouwontwikkeling in heel belangrijke mate.

De problematiek van de melkquota evolueert naar een billijke en evenwichtige oplossing. Ik wil daar het volgende over zeggen. De quota-uitbreiding biedt de producenten nieuwe perspectieven, onder meer omdat de wereldvraag naar zuivelproducten met ongeveer 2 procent per jaar toeneemt. Nog meer steun voor exportbevordering zou hier zeker aangewezen zijn. Het zal zaak zijn de beheersinstrumenten die behouden blijven, met name interventie, opslag en restituties, zorgvuldig te hanteren. Jaar per jaar, ik zou bijna zeggen maand per maand, moeten doel en middelen worden afgewogen zodat de melkveehouders hun kosten en arbeid normaal vergoed zien.

Mijnheer de minister, net zoals in de overige sectoren van de Vlaamse economie, zijn ook in de landbouw innovatie en wetenschappelijk onderzoek enorm belangrijk. Investerings in het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, in praktijkcentra en proefcentra, zijn waarborgen voor de toekomst. Kennis en kunde worden belangrijker dan arbeid en toeval.

Meer aandacht en middelen voor plattelandsontwikkeling, een van de Europese en, de laatste tijd ook van de Vlaamse, prioriteiten, is een positieve trend. Misschien moet hierover beter gecommuniceerd worden met de sector. Heel wat producenten vrezen immers dat landbouwmiddelen worden afgewend naar niet of minder belangrijke initiatieven. Het zal aan ons zijn om hen ervan te overtuigen dat het om een win-winsituatie gaat.

Plattelandsontwikkeling is streven naar leefbare, aangename en toegankelijke recreatieve regio's waar productie en welzijn samen horen. Recent imago-onderzoek aan de universiteit van Gent heeft aangetoond dat burgers zowel landbouwproductie als natuurbescherming en regionale ontwikkeling, als complementaire prioriteiten beschouwen. In de commissie heb ik hier dan ook aan-

dacht gevraagd en gevraagd om meer middelen ter beschikking te stellen voor onderwijs en vorming. De landbouwer in de eenentwintigste eeuw zal immers ook bestuurder, beheerder en investeerder, of met andere woorden manager, moeten zijn. Deze vaardigheden worden niet aangeboren, zij worden aangeleerd.

Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dit brengt mij op een vrij logische wijze bij een tweede thema dat mij heel na aan het hart ligt: de toenemende verstikende administratieve rompslomp. IJveren voor degelijke opleidingen en ondernemerskwaliteiten is niet in strijd met de optie om administratieve overheidsbetutteling tot een minimum te herleiden. Als liberaal heb ik trouwens een hekel aan controlerende bevoogding. Landbouwers zijn geen klerken en geen boekhouders voor derden.

Controle op kwaliteit en voedselveiligheid is wenselijk en nodig, maar moet samengaan met eenzelfde controle op alle ingevoerde landbouwproducten, en daarvoor moet in meer financiële middelen worden voorzien.

Ter voorbereiding van het Belgische voorzitterschap in 2010 kunnen we nu reeds studiewerk en onderzoek verrichten om de Europese regelgeving te analyseren en waar nodig te vereenvoudigen of zelfs af te bouwen.

Het Europese landbouwbeleid heeft eenheid en ordening gebracht en blijft dus onze steun genieten. Men mag doel en middel evenwel niet verwarren. Bureaucratie staat haaks op succesvol ondernemerschap.

Nieuwe uitdagingen vragen verschuivingen binnen de Europese begroting. Het wordt immers moeilijk te veronderstellen dat de landbouwbegroting in tijden van massale economische crisis nog sterk kan toenemen. Het overhevelen van centen van pijler 1 naar pijler 2 stuit op heel wat kritische bedenkingen. Landbouwinkomsten stabiliseren, billijke evenwichtige prijsvorming tot stand brengen en plattelandsontwikkeling stimuleren kunnen wel eens tegenstrijdige opties worden. Heeft de regering een betaalbaar evenwicht voor ogen, mijnheer de minister?

Zeker is dat voor ons een evaluatie van de diverse prijsmechanismen en prijsevoluties aangewezen lijkt. Daarom moeten wij met de Vlaamse Regering, naast de grote lijnen van Europa, blijven ijveren voor een flankerend beleid. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, als ik mij tot een minister richt, en die is niet aanwezig, is dat vrij moeilijk. Als de minister niet aanwezig is, stel ik voor dat u op zijn minst een foto in de plaats zet. *(Gelach)*

De heer Callens moet zich nu voortdurend richten tot een minister die er niet is.

De heer Karlos Callens: Ik richtte mij tot minister Van Mechelen.

De voorzitter: Dames en heren, we zetten morgen de bespreking voort.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 21.50 uur.*
